

Додаток 3

Хронологія

ХРОНОЛОГІЯ

Ця хронологія відображає основні етапи розвитку НАТО на тлі важливих світових подій. Вона віддзеркалює інтенсивні дипломатичні контакти та обміни протягом перших років по закінченні холодної війни, а також консультації високого рівня, які постійно проводяться за ключовими напрямками політики Альянсу. Деякі численні події, що відбуваються в рамках Партнерства заради миру та Ради євро-атлантичного партнерства, зокрема семінари та конференції, навчальні курси, військові навчання та навчання з урегулювання кризових ситуацій, окремі візити та обміни, а також інші заходи не знайшли свого відображення за браком місця. Інформацію про такі події можна знайти в комюніке та пресових релізах, які перелічені в інтегрованій базі даних НАТО в Інтернеті (<http://www.nato.int>).

Посилання, зроблені в цій хронології на колишню Югославську Республіку Македонія, позначені зірочкою (*), що означає таке: Туреччина визнає Республіку Македонія за її конституційною назвою.

1945

- 26 червня У Сан-Франциско підписано Статут Організації Об'єднаних Націй.
- 6 серпня Скинуто атомну бомбу на Хіросіму.

1946

- 5 березня Промова про “залізну завісу”, виголошена Уїнстоном Черчиллем у Фултоні, штат Міссурі.

1947

- 19 січня Підтримуваний Радянським Союзом комуністичний “Люблінський комітет” узурпує владу в Польщі.
- 12 березня Президент Г. Трумен закликає США *“надати підтримку вільним народам, котрі чинять опір спробам поневолення з боку озброєної меншості чи за допомогою зовнішнього тиску”* (доктрина Трумена).
- 5 червня Державний секретар США Джордж Маршалл оприлюднює плани економічної відбудови Європи (план Маршалла).
- 22-27 вересня Після відмови СРСР та його союзників від допомоги в рамках плану Маршалла засновано Комінформ,

організацію, покликану забезпечити ідеологічну єдність країн радянського блоку.

1948

- p>22 січня Ернест Бевін, міністр закордонних справ Великобританії, виступаючи в Палаті громад британського парламенту, пропонує створити у тій чи іншій формі союз західних держав. Відтак 27-28 вересня 1948 року міністри закордонних справ держав - учасниць Брюссельського договору засновують Організацію оборони Західного союзу.
- 22-25 лютого У Празі шляхом державного перевороту до влади приходить комуністична партія Чехословаччини.
- 17 березня Підписання міністрами закордонних справ Бельгії, Люксембургу, Нідерландів, Великобританії та Франції Брюссельського договору про співробітництво в економічній, соціальній і культурній галузях та про колективну самооборону.
- 11 червня Сенат США ухвалює "Резолюцію Ванденберга", якою закладаються підвалини для майбутнього залучення США до регіональних та інших колективних заходів у галузі безпеки.
- 24 червня Початок блокади Берліна Радянським Союзом.
- 28 червня Офіційне повідомлення про виключення Югославії з Комінформу
- 6 липня Сполучені Штати Америки, Канада та держави - учасниці Брюссельського договору починають у Вашингтоні переговори про Північноатлантичну оборону.
- 25-26 жовтня Консультативна рада держав - учасниць Брюссельського договору оголошує про досягнення *"цілковитої домовленості щодо ідеї створення Північноатлантичного оборонного пакту"*.
- 10 грудня Представники держав - учасниць Брюссельського договору, Канади та Сполучених Штатів Америки розпочинають у Вашингтоні переговори про укладення Північноатлантичного договору.

1949

- 15 березня Держави-учасниці переговорів запрошують Данію, Ісландію, Італію, Норвегію та Португалію приєднатися до Північноатлантичного договору.

- 2 квітня Уряди держав - учасниць Північноатлантичного договору відкидають твердження Радянського Союзу про те, що цей договір суперечить Статуту Організації Об'єднаних Націй.
- 4 квітня Підписання у Вашингтоні Північноатлантичного договору урядами Бельгії, Канади, Данії, Франції, Ісландії, Італії, Люксембургу, Нідерландів, Норвегії, Португалії, Великобританії і США.
- 8 квітня Держави-учасниці Брюссельського договору, а також Данія, Італія й Норвегія звертаються до Сполучених Штатів Америки з проханням про військову та фінансову допомогу.
- 4 травня Відповідно до Лондонської угоди, підписаної 10 державами, створено Раду Європи. 10 серпня у Страсбурзі на урочистому засіданні відбувається її офіційне відкриття.
- 9 травня Зняття блокади Берліна.
- 24 серпня Північноатлантичний договір набуває чинності.
- 17 вересня У Вашингтоні відбувається перша сесія Північноатлантичної ради.
- 6 жовтня Президент Трумен підписує Закон 1949 р. про надання допомоги на цілі спільної оборони.

1950

- 27 січня Президент Трумен затверджує план об'єднаної системи оборони Північної Атлантики, який передбачає виділення 900 млн. дол. на фінансування програм військової допомоги.
- 9 травня Уряд Франції пропонує створити єдиний орган для контролю за видобутком вугілля і виробництвом сталі у Франції та Німеччині, відкритий для участі в ньому інших країн ("план Шумана").
- 25 червня Збройні сили Північної Кореї здійснюють напад на Республіку Південна Корея.
- 25 липня У Лондоні відбувається перше засідання Ради НАТО на рівні представників держав; представника США у Північноатлантичній раді, посла Чарлза Спофорта, обрано постійним головою Ради.
- 24 жовтня Прем'єр-міністр Франції Рене Плевен пропонує план створення у рамках НАТО європейської об'єднаної армії за участю німецьких військових контингентів.

- 19 грудня Північноатлантична рада призначає генерала Дуайта Ейзенхауера першим Верховним головнокомандувачем об'єднаних збройних сил НАТО в Європі (SACEUR).
- 20 грудня Держави - учасниці Брюссельського договору ухвалюють рішення про включення військової організації Західного союзу до Організації Північноатлантичного договору (НАТО).

1951

- 15 лютого У Парижі відкривається конференція, присвячена створенню Європейської армії, скликана на пропозицію уряду Франції.
- 2 квітня Починає свою роботу Командування об'єднаними збройними силами НАТО у Європі на чолі з Головним штабом об'єднаних збройних сил НАТО у Європі (SHAPE), розташованим у містечку Рокенкур, що поблизу Парижа.
- 18 квітня Створення Бельгією, Італією, Люксембургом, Нідерландами, Францією та Федеративною Республікою Німеччина Європейського об'єднання вугілля і сталі.
- 3 травня Включення до Північноатлантичної ради Комітету оборони та Комітету з фінансових і економічних питань оборони.
- 19 червня Держави - учасниці Північноатлантичного договору підписують угоду про статус своїх збройних сил.
- 20 вересня Держави - члени НАТО підписують в Оттаві угоду про статус НАТО, національних представників і Міжнародного секретаріату (Угода про цивільний статус).
- 9-11 жовтня У Парижі відбувається перше засідання Тимчасового комітету Північноатлантичної ради, створеного нею з метою приведення у відповідність вимог колективної безпеки до політичних і економічних можливостей держав-членів НАТО.
- 17--22 жовтня Підписання в Лондоні протоколу до Північноатлантичного договору про приєднання до нього Греції та Туреччини.
- 19 листопада Урочиста церемонія, присвячена відкриттю у Парижі Військового коледжу НАТО (10 жовтня 1966 р. його буде переведено до Рима).

1952

- 30 січня Призначення віце-адмірала Лінда Маккормика (США) першим Верховним головнокомандувачем об'єднаних збройних сил НАТО в зоні Атлантичного океану (SACLANT).
- 18 лютого Греція і Туреччина приєднуються до Північноатлантичного договору.
- 20-25 лютого Північноатлантична рада на своєму засіданні у Лісабоні здійснює структурну реорганізацію Альянсу. НАТО стає постійною організацією із штаб-квартирою в Парижі.
- 21 лютого Північноатлантична рада створює Командування об'єднаними збройними силами НАТО в зоні Ла-Маншу і призначає адмірала сера Артура Джона Пауера першим Головнокомандувачем об'єднаними збройними силами НАТО в зоні Ла-Маншу (CINCHAN).
- 12 березня Призначення лорда Ісмея (Великобританія) віце-головою Північноатлантичної ради і Генеральним секретарем Організації Північноатлантичного договору.
- 10 квітня Розпочинає роботу Командування об'єднаними збройними силами НАТО в зоні Атлантичного океану (ACLANT), штаб-квартира якого розташована у Норфолку (штат Вірджинія, США).
- 16 квітня НАТО відкриває тимчасову штаб-квартиру в палаці Шайо, Париж.
- 28 квітня У Парижі проходить перше засідання постійної сесії Північноатлантичної ради.
- 27 травня Бельгія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Федеративна Республіка Німеччина та Франція підписують у Парижі Договір про створення Європейського оборонного співтовариства. (Внаслідок рішення Національної асамблеї Франції від 29 серпня 1954 р. цей договір так і не набув чинності).
- 28 серпня Підписання в Парижі державами - членами Альянсу Протоколу про статус Міжнародного військового штабу.

1953

- 5 березня Смерть Сталіна.
- 23 липня Підписання в Панмунджоні Угоди про перемир'я у Кореї.
- 20 серпня СРСР заявляє про наявність у нього водневої бомби.

4-8 грудня На Бермудських островах відбувається нарада глав урядів Великобританії, Сполучених Штатів Америки та Франції, на якій присутній як спостерігач лорд Ісмей.

1954

25 січня -18 лют. Відбувається Берлінська нарада чотирьох держав про возз'єднання Німеччини, яка закінчується безрезультатно.

7 травня Великобританія і Сполучені Штати Америки відхиляють пропозицію СРСР про його вступ до Організації Північноатлантичного договору.

17-18 червня У Гаазі відбувається Установча конференція Асоціації Північноатлантичного договору, організована Міжнародним Атлантичним комітетом.

29 серпня Національні збори Франції відмовляються ратифікувати договір про Європейське оборонне співтовариство (EDC).

6 вересня У Манілі (Філіппіни) відкривається нарада, в результаті якої підписано договори про створення СЕАТО (Організація Договору держав Південно-Східної Азії)¹.

28 верес.- 3 жовт. У Лондоні відбувається "Нарада дев'яти" з метою пошуку альтернативи створенню Європейського оборонного співтовариства. (Держави-учасниці: Бельгія, Італія, Канада, Люксембург, Нідерланди, Великобританія, США, Федеративна Республіка Німеччина та Франція).

23 жовтня Підписання Паризьких угод. Федеративна Республіка Німеччина одержує запрошення вступити до НАТО. Італія та Федеративна Республіка Німеччина приєднуються до Західноєвропейського Союзу (ЗЄС).

1955

6 травня Федеративна Республіка Німеччина стає членом НАТО.

14 травня СРСР укладає Варшавський договір з Албанією, Болгарією, Східною Німеччиною, Польщею, Румунією, Угорщиною і Чехословаччиною.

¹ Держави-члени: Австралія, Нова Зеландія, Пакистан, Великобританія, США, Таїланд, Філіппіни, Франція.

- 18-23 липня У Парижі відбувається перша Конференція парламентарів держав - членів НАТО (від листопада 1966 р. - Північноатлантична асамблея).
- 30 грудня СРСР підписує договір з режимом Східної Німеччини, надаючи йому прерогативи держави.

1956

- 24 лютого На XX з'їзді КПРС Хрущов у своїй "секретній доповіді" викриває діяльність Сталіна.
- 18 квітня Розпуск Інформаційного бюро комуністичних партій (Комінформу).
- 28 червня У Познані (Польща) вибухає повстання проти існуючого режиму.
- 26 липня Націоналізація Єгиптом Суецького каналу.
- 4 листопада Придушення Радянським Союзом народного повстання в Угорщині.
- 13 грудня Північноатлантична рада схвалює рекомендації, викладені у доповіді "Комітету трьох" про невійськове співробітництво в рамках НАТО.

1957

- 25 березня Підписання Римських угод про створення Європейського співтовариства з атомної енергії ("Євратом") та Європейського Економічного Співтовариства.
- 2-3 травня Засідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів у Бонні. Рада ухвалює рішення про примноження своїх зусиль на підтримку возз'єднання Німеччини шляхом вільних виборів.
- 16 травня Поль-Анрі Спаак (Бельгія) змінює лорда Ісмея на посаді Генерального секретаря НАТО.
- 29 липня Підписання у Берліні урядами Великобританії, Сполучених Штатів Америки, Федеративної Республіки Німеччини та Франції декларації, в якій підтверджується єдність їхньої політики щодо возз'єднання Німеччини і безпеки в Європі.
- 14 вересня Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй засуджує радянську інтервенцію в Угорщині.
- 4 жовтня Запуск першого радянського супутника Землі.
- 31 жовтня Франко-британська інтервенція в зону Суецького каналу.

16-19 грудня На засіданні Північноатлантичної ради в Парижі глави урядів підтверджують принципи та цілі Північноатлантичного альянсу.

1958

1 січня Набуття чинності Римським договором про створення Європейського Економічного Співтовариства.

26-29 берез. Перше засідання Наукового комітету НАТО.

15-17 квітня Міністри оборони держав - членів НАТО на зустрічі в Парижі підтверджують оборонний характер стратегії НАТО.

10 листопада Хрущов заявляє про бажання СРСР припинити дію Угоди чотирьох держав про статус Берліна. (31 грудня західні держави відхиляють цей план).

16-18 листопада Засідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів. Рада висловлюється на підтримку позиції урядів Великобританії, США та Франції щодо Берліна і права західних держав на збереження там своєї присутності.

1959

1 січня Повалення Фіделем Кастро режиму Батісти на Кубі.

11 червня У Женеві відкривається зустріч міністрів закордонних справ чотирьох держав (Великобританії, СРСР, США та Франції), присвячена обговоренню німецького питання.

19 серпня Багдадський пакт, підписаний 24 лютого 1955 р., перетворено в Організацію центрального договору (СЕНТО) із штаб-квартирою в Анкарі. До складу СЕНТО увійшли як повноправні члени Ірак, Іран, Пакистан, Великобританія та Туреччина, як асоційований член - США. (Цю організацію розпущено 26 вересня 1979 р.).

20 листопада Австрія, Данія, Норвегія, Португалія, Швейцарія, Швеція та Великобританія парафують Стокгольмську конвенцію про створення Європейської асоціації вільної торгівлі (ЄАВТ)².

15-22 грудня Урочиста церемонія з нагоди відкриття нової штаб-квартири НАТО в Порт-Дофін, Париж.

2 Фінляндія стала асоційованим членом ЄАВТ у 1961 р., Ісландія приєдналася до цієї організації у 1970 р., Данія та Великобританія вийшли з ЄАВТ 1 січня 1993 р. у зв'язку з їхнім вступом до ЄЕС. Португалія вийшла з ЄАВТ 1 січня 1986 р.

1960

- 15 березня У Женеві в рамках Комітету десяти держав - членів ООН починаються переговори про роззброєння. 27 червня комуністичні держави залишають стіл переговорів.
- 1 травня Над територією СРСР збито американський літак У-2.
- 19 травня Міністри закордонних справ Великобританії, США та Франції інформують Північноатлантичну раду про зрив 16 травня Паризької зустрічі на найвищому рівні за участю СРСР.
- 27 травня Військовий переворот у Туреччині.
- 23 вересня Хрущов бере участь у засіданні Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй у Нью-Йорку.
- 10 листопада Зустріч на найвищому рівні у Москві керівників комуністичних партій 81 країни. Схвалення запропонованої Хрущовим концепції мирного співіснування.
- 14 грудня Підписання 18 європейськими державами, а також США та Канадою Конвенції про створення Організації економічного співробітництва і розвитку (OECD) замість Організації Європейського економічного співробітництва (ОЄЕС). Згодом до OECD приєднуються Австралія, Нова Зеландія та Японія.

1961

- 12 квітня Радянський майор Юрій Гагарін здійснив перший космічний політ.
- 21 квітня Дірк Стіккер (Нідерланди) змінює Поля-Анрі Спаака на посаді Генерального секретаря НАТО.
- 13 серпня Зведення Берлінського муру.
- 13-15 грудня На засіданні Північноатлантичної ради на рівні міністрів у Парижі Альянс підтверджує свою позицію щодо Берліна, рішуче засуджуючи зведення Берлінського муру, і схвалює пропозицію про відновлення дипломатичних контактів з Радянським Союзом з метою з'ясування, чи існують основи для переговорів. Альянс повідомляє також про створення мобільного угруповання.

1962

- 8-20 січня Відбувається засідання організації "Конвенція Альянсу", до складу якої входять громадяни держав

- НАТО. На засіданні ухвалюється “Паризька декларація” на підтримку зміцнення Альянсу і Атлантичного співтовариства.
- 18 березня Проголошення незалежності Алжиру відповідно до Євіанських угод.
- 29 березня Створення Європейської організації з питань розробки й виробництва ракет-носіїв (ELDO), до складу якої увійшли Австралія, Бельгія, Італія, Нідерланди, Великобританія, Федеративна Республіка Німеччина та Франція.
- 10 квітня Макміллан і Кеннеді звертаються до Хрущова із закликом погодитися на укладення договору про заборону випробувань ядерної зброї.
- 4-6 травня Міністри закордонних справ та міністри оборони держав-членів Північноатлантичного альянсу обговорюють ситуації, які можуть змусити Альянс застосувати ядерну зброю (“Афінські директиви”).
- 14 червня Створення Європейської організації аерокосмічних досліджень (ESRD), до складу якої увійшли Бельгія, Данія, Іспанія, Італія, Нідерланди, Великобританія, Федеративна Республіка Німеччина, Франція, Швейцарія та Швеція. (31 травня 1975 р. ця організація об'єднується з Європейською організацією з питань розробки й виробництва ракет-носіїв. Нова організація називатиметься Європейське космічне агентство - ESA).
- 22 жовт.-20 листоп. Встановлення Сполученими Штатами Америки часткової блокади Куби після виявлення факту будівництва на цьому острові радянських ракетних баз; зняття блокади після одержання згоди СРСР на ліквідацію його баз на Кубі.
- 18-20 грудня Президент США Кеннеді та прем'єр-міністр Великобританії Макміллан проводять переговори в Нассау (Багамські острови). Вони домовляються про передачу у розпорядження НАТО частини стратегічних ядерних сил їхніх країн.

1963

- 16 січня Після заяви, зробленої представником Франції, Північноатлантична рада зазначає, що від 3 липня 1962 р. втрачають чинність ті положення Північноатлантичного договору, котрі стосуються колишніх алжирських департаментів Франції.

- 20 червня Сполучені Штати Америки і Радянський Союз підписують у Женеві угоду про встановлення прямого урядового телетайпного зв'язку між Вашингтоном і Москвою.
- 15-25 липня Радянський Союз, Великобританія та Сполучені Штати Америки парафують угоду про заборону ядерних випробувань в атмосфері, космічному просторі та під водою.
- 10 жовтня Набуває чинності підписаний 5 серпня Московський договір про часткову заборону ядерних випробувань.
- 22-23 жовтня Під час проведення військових навчань (операція "Біг Ліфт") здійснюється повітряне перевезення 14,5 тис. американських солдат із Сполучених Штатів Америки до Німеччини, аби продемонструвати здатність Сполучених Штатів Америки надати швидке підкріплення збройним силам НАТО в разі надзвичайної ситуації.
- 22 листопада Убивство президента Кеннеді в Далласі (штат Техас).

1964

- 1 серпня Манліо Брозіо (Італія) змінює Дірка Стиккера на посаді Генерального секретаря НАТО.
- 14 жовтня Увільнення Хрущова від обов'язків Першого секретаря ЦК КПРС і Голови Ради Міністрів СРСР; першу посаду обіймає Леонід Брежнєв, другу - Олексій Косигін.
- 16 жовтня Китай здійснює випробування своєї першої атомної бомби.

1965

- 6 квітня США запускають перший у світі комерційний супутник "Ерлі Берд". Супутник успішно проходить випробування як перша система світового телефонного, телевізійного і телеграфного зв'язку.
- 7 квітня У дні, коли в Палаці з'їздів у Західному Берліні відбувається пленарна сесія парламенту Федеративної Республіки Німеччина, радянські та східнонімецькі владні структури впродовж тижня регулярно блокують наземні шляхи доступу до Берліна.
- 23 квітня Радянський Союз здійснює запуск свого першого супутника зв'язку.
- 31 трав.-1 черв. У Парижі на зустрічі міністрів оборони держав - членів НАТО особлива увага приділяється проблемі оборони

Греції та Туреччини. Учасники засідання вирішують розглянути пропозиції щодо вдосконалення практики консультацій і розширення участі у плануванні ядерних сил.

9 вересня На прес-конференції президент Франції Шарль де Голль заявляє, що до початку 1969 р. Франція вийде з об'єднаної військової структури НАТО.

20 жовтня Північноатлантична рада затверджує переглянуті завдання, що покладаються на головнокомандувачів НАТО та Регіональну канадсько-американську групу планування.

14-16 грудня У Парижі на засіданні Північноатлантичної ради на рівні міністрів ухвалено нові процедури, покликані вдосконалити процес щорічного аналізу зусиль у галузі оборони, здійснюваних державами НАТО, та сприяти досягненню домовленості щодо внеску кожної з них до Об'єднаних збройних сил НАТО.

1966

10 березня Президент Франції Шарль де Голль робить офіційну заяву про намір Франції вийти з Об'єднаної військової структури НАТО.

14 грудня Комітет оборонного планування створює Комітет з питань ядерної оборони та Групу ядерного планування.

1967

18 січня Відкриття Оборонного коледжу НАТО в Римі.

31 березня Офіційна церемонія з нагоди відкриття в містечку Касто, поблизу Монса (Бельгія), штабу Верховного головнокомандувача об'єднаних збройних сил НАТО у Європі (SHAPE).

6-7 квітня У Вашингтоні відбувається перше засідання Групи ядерного планування НАТО.

21 квітня У Греції влада переходить до рук військових.

14 червня Північноатлантична рада на своїй зустрічі у Люксембурзі обговорює становище на Близькому Сході, яке склалося внаслідок "шестиденної війни" між Ізраїлем та сусідніми з ним арабськими країнами.

16 жовтня Офіційне відкриття нової штаб-квартири НАТО в Брюсселі.

12 грудня Комітет з питань ядерної оборони проводить своє засідання в Брюсселі для розгляду підготовленої

- Групою ядерного планування доповіді про стратегічні ядерні сили, системи для боротьби з балістичними ракетами, тактичне використання ядерної зброї та участь окремих країн у ядерному плануванні.
- 13-14 грудня Північноатлантична рада схвалює “Доповідь Армеля” про майбутні завдання Альянсу. Комітет оборонного планування затверджує нову Стратегічну концепцію гнучкого реагування і схвалює створення Постійного військово-морського з’єднання у зоні Атлантичного океану (STANAVFORLANT).

1968

- 19 січня США і Радянський Союз виносять на розгляд Женевської конференції з роззброєння проект договору про непоширення ядерної зброї.
- 24-25 червня Північноатлантична рада на своїй зустрічі на рівні міністрів, яка проходить у Рейк’явіку (Ісландія), обговорює поточні заходи, пов’язані з доступністю під’їзних шляхів до Берліна, та ухвалює Декларацію про взаємне й збалансоване скорочення збройних сил.
- 20-21 серпня Вторгнення у Чехословаччину військ Радянського Союзу, Польщі, НДР, Болгарії та Угорщини.
- 12 вересня Албанія відмовляється від членства у Варшавському договорі.
- 13- 14 листоп. Створення ЄВРОГРУПИ.
- 15-16 листопада Північноатлантична рада засуджує дії Радянського Союзу в Чехословаччині як такі, що суперечать основним принципам Статуту Організації Об’єднаних Націй, та робить відповідне попередження СРСР.

1969

- 28 травня Створення в Середземному морі військово-морського з’єднання, що має діяти на виклик НАТО (NAVOC-FORMED).
- 8 -10 грудня Перше засідання Комітету з проблем сучасного суспільства, створеного Північноатлантичною радою 6 листопада 1969 р. за пропозицією нещодавно обраного президента США Ніксона.

1970

- 5 березня Набуває чинності Договір про непоширення ядерної зброї, підписаний 1 липня 1968 р.

1970-1972

- 20 березня З мису Кеннеді (США) здійснено запуск першого супутника зв'язку НАТО.
- 16 квітня Початок переговорів у Відні між США та СРСР про обмеження стратегічних озброєнь (SALT).
- 11 червня Комітет оборонного планування НАТО на своєму засіданні на рівні міністрів обговорює подальше розширення радянської присутності в Середземному морі та висловлює задоволення з приводу створення в Середземному морі військово-морського з'єднання, що має діяти на виклик НАТО.
- 2-4 грудня На засіданні Північноатлантичної ради і Комітету оборонного планування у Брюсселі США заявляють про те, що не скорочуватимуть американських збройних сил у Європі, за винятком тих скорочень, які здійснюватимуться в рамках взаємних дій Сходу і Заходу. Комітет оборонного планування затверджує результати дослідження "Оборона Альянсу в 70-ті роки". Десять європейських країн ухвалюють спеціальну Програму модернізації європейської оборони.

1971

- 2 лютого З мису Кеннеді (США) здійснено запуск другого супутника зв'язку НАТО.
- 1 жовтня Йозеф Лунц (Нідерланди) змінює Манліо Брозіо на посаді Генерального секретаря НАТО.
- 5-6 жовтня Колишньому Генеральному секретареві НАТО Манліо Брозіо доручено провести попередні переговори з Радянським Союзом та іншими заінтересованими країнами про взаємне й збалансоване скорочення збройних сил.

1972

- 26 травня Підписання у Москві тимчасової угоди про обмеження стратегічних озброєнь (SALT) та про системи протиракетної оборони (ПРО).
- 30-31 травня На засіданні Північноатлантичної ради на рівні міністрів, яке відбувається у Бонні, досягнуто домовленості про початок багатосторонніх підготовчих переговорів з метою скликання Наради з питань безпеки і співробітництва в Європі (НБСЄ). Держави, котрі беруть участь в об'єднаній військовій структурі НАТО, вносять пропозицію щодо проведення

- багатосторонніх досліджень у галузі взаємного і збалансованого скорочення збройних сил.
- 3 червня Підписання міністрами закордонних справ Великобританії, СРСР, США та Франції Чотиристоронньої угоди про Берлін.
- 21 листопада У Женеві розпочинаються переговори про скорочення наступальних озброєнь (СНО-II).
- 22 листопада У Гельсінкі розпочинаються багатосторонні підготовчі переговори про НБСЄ.
- 21 грудня У Східному Берліні підписано Договір про основи взаємин між Федеративною Республікою Німеччина та Німецькою Демократичною Республікою.

1973

- 1 січня Приєднання Данії, Ірландії та Великобританії до Європейського Економічного Співтовариства (ЄЕС).
- 31 січня-29 черв. Попередні багатосторонні переговори у Відні про взаємне збалансоване скорочення збройних сил.
- 11 травня Урочиста церемонія представлення Постійного військово-морського з'єднання НАТО в зоні Ла-Маншу (STANAVFORCHAN).
- 3-7 липня Відкриття у Гельсінкі Наради з питань безпеки і співробітництва в Європі (НБСЄ).
- 6-24 жовт. Арабо-ізраїльська війна.
- 30 жовтня Початок переговорів у Відні про взаємне й збалансоване скорочення збройних сил.

1974

- 25 квітня Військовий переворот у Португалії.
- 26 червня На зустрічі в Брюсселі глави урядів держав - членів НАТО підписують Декларацію про атлантичні відносини, затверджену й опубліковану Північноатлантичною радою 19 червня 1974 р. в Оттаві.
- 23 липня Після відставки військового уряду прем'єр-міністром Греції стає Константинос Караманліс.
- 14 серпня Вихід збройних сил Греції з об'єднаної військової структури НАТО.
- 23-24 листопада На зустрічі президента США Форда з Генеральним секретарем ЦК КПРС Брежнєвим у Владивостоці досягнуто домовленості про заходи в галузі обмеження стратегічних ядерних озброєнь США та СРСР.

1975

- 31 травня Утворення Європейського космічного агентства (ESA) внаслідок злиття Європейської організації з питань розробки й виробництва ракет-носіїв з Європейською організацією аерокосмічних досліджень. Держави - члени ESA: Бельгія, Данія, Ірландія, Іспанія, Італія, Нідерланди, Великобританія, Федеративна Республіка Німеччина, Франція, Швейцарія та Швеція.
- 31 лип. -1 серп. Глави держав і урядів 35 країн - учасниць Наради з питань безпеки і співробітництва в Європі підписують Гельсінський Заключний акт НБСЄ.

1976

- 21-22 січня На засіданні Групи ядерного планування (NPG) у Гамбурзі міністри оборони держав - членів НАТО обговорюють подальше нарощування Радянським Союзом стратегічного ядерного потенціалу та розглядають перспективи стабілізації шляхом проведення переговорів про обмеження стратегічних озброєнь.
- 2 лютого Створення Незалежної групи європейських програм за участю усіх європейських країн - членів НАТО з метою забезпечення співробітництва в галузі досліджень, розробки та виробництва військової техніки.
- 20-21 травня На сесії Північноатлантичної ради в Осло міністри закордонних справ обговорюють відносини між Сходом і Заходом та перебіг виконання Заключного акта НБСЄ, а також перспективи взаємного й збалансованого скорочення збройних сил.
- 9-10 грудня Північноатлантична рада відхиляє пропозицію країн Варшавського договору про відмову від застосування першими ядерної зброї та про обмеження членства в НАТО і закликає всі держави - учасниці НБСЄ відмовитися від застосування сили чи погроз її застосування, включаючи всі види озброєнь, відповідно до Статуту ООН та Гельсінського Заключного акта.

1977

- 10-11 травня У Лондоні відбувається засідання Північноатлантичної ради, в якому вперше після обрання на посаду

- президента Сполучених Штатів Америки бере участь Джеймс Картер. У засіданні також беруть участь інші глави держав та урядів. Ухвалено довгострокову програму оборони.
- 4 жовтня У Белграді відкривається Перша конференція у рамках продовження процесу НБСЄ (4 жовтня 1977 р. - 9 березня 1978 р.).
- 12 жовтня Створення при Групі ядерного планування групи високого рівня з питань модернізації ядерних сил театру військових дій.

1978

- 30-31 травня У Вашингтоні відбувається засідання Північноатлантичної ради за участю глав держав і урядів.
- 31 жовт.- 11 груд. У Монтре відбувається засідання експертів НБСЄ, присвячене мирному врегулюванню спорів.
- 18 листопада З мису Канаверал (штат Флорида) здійснено запуск третього супутника зв'язку НАТО.
- 5-6 грудня Схвалено програму створення системи раннього повітряного попередження і управління (АВАКС).

1979

- 13 лют.-26 берез. Зустріч у Валетті (Мальта) експертів НБСЄ, присвячена співробітництву у Середземноморському регіоні.
- 11 квітня Створення Спеціальної групи для вивчення питань, що стосуються контролю над системами ядерних озброєнь театру воєнних дій (Група завершить свою роботу 11 грудня 1979 р.).
- 18 червня Підписання у Відні Президентом США Картером та Генеральним секретарем ЦК КПРС Брежнєвим Договору про скорочення наступальних озброєнь (Договір СНО-2). (Договір не було ратифіковано Сполученими Штатами Америки).
- 4 листопада Захоплення ісламськими революціонерами посольства США в Тегерані та 53 американців як заручників.
- 12 грудня Спеціальна зустріч міністрів закордонних справ і міністрів оборони в Брюсселі. Ухвалення "подвійного рішення" про модернізацію ядерних сил театру воєнних дій, включаючи розгортання в Європі американських крилатих ракет наземного базування та ракет "Першинг II", і водночас здійснення додаткових

- 25-26 грудня зусиль у галузі контролю над озброєннями, покликаних усунути необхідність такого розгортання.
- 29 грудня Вторгнення радянських збройних сил в Афганістан. Спеціальне засідання Північноатлантичної ради у зв'язку з вторгненням радянських військ в Афганістан 25-26 грудня.

1980

- 24 січня Держави - члени НАТО, котрі взяли участь у спеціальній зустрічі 12 грудня 1979 р., створюють Спеціальну консультативну групу з контролю над озброєннями, включаючи ядерні сили театру воєнних дій.
- 18 лют.-3 берез. У Гамбурзі проходить Форум НБСЄ з наукового співробітництва.
- 4 травня Смерть президента Югославії Тіто.
- 31 серпня Підписання "Гданських угод", що привели до створення та офіційного визнання незалежної польської профспілки "Солідарність".
- 12 вересня У Туреччині влада переходить до рук військових.
- 22 вересня Початок ірано-іракської війни.
- 20 жовтня Збройні сили Греції знову беруть участь в об'єднаній військовій структурі НАТО.
- 11 листопада Відкриття у Мадриді конференції в рамках продовження процесу НБСЄ.
- 9-12 грудня Учасники засідань Північноатлантичної ради і Комітету оборонного планування на рівні міністрів висловлюють занепокоєння з приводу становища в Польщі та окупації Афганістану радянськими військами.

1981

- 1 січня Греція стає десятим членом Європейського Економічного Співтовариства.
- 23 лютого Невдалий військовий заколот проти тимчасового уряду в Іспанії.
- 6 жовтня Вбивство президента Єгипту Садата.
- 27 жовтня Радянський підводний човен сів на міліну в територіальних водах Швеції.
- 18 листопада Президент США Рейган виступає з новими ініціативами щодо контролю над озброєннями, включаючи проведення переговорів про ядерні сили

- середньої дальності та переговори про скорочення наступальних озброєнь.
- 30 листопада У Женеві починаються переговори між США і Радянським Союзом про ядерні сили середньої дальності (INF).
- 10-11 грудня Підписання Протоколу про приєднання Іспанії до Північноатлантичного договору.
- 13 грудня Введення воєнного стану в Польщі.

1982

- 11 січня Учасники Спеціальної сесії Північноатлантичної ради на рівні міністрів ухвалюють Декларацію про події в Польщі.
- 2 квіт.-14 черв. Конфлікт на Фолклендських островах.
- 30 травня Іспанія стає шістнадцятим членом Організації Північноатлантичного договору.
- 10 червня Засідання Північноатлантичної ради на найвищому рівні, яке відбувається в Бонні. Глави держав і урядів ухвалюють Боннську декларацію, в якій викладено Північноатлантичну програму миру в умовах свободи.
- 30 червня Початок переговорів у Женеві про скорочення наступальних озброєнь (СНО).

1983

- 23 березня Президент Рейган оголошує про здійснення комплексної програми досліджень з метою усунення загрози, створюваної стратегічними ядерними ракетами (Стратегічна оборонна ініціатива).
- 22 липня У Польщі скасовано воєнний стан, ухвалено нові закони про посилення контролю держави.
- 1 вересня Біля узбережжя острова Сахалін радянські сили протиповітряної оборони збивають південнокорейський авіалайнер з 269 пасажирами.
- 9 вересня Завершення Мадридської конференції в рамках продовження процесу НБСЄ.
- 25 жовтня Військове втручання США і країн східної частини Карибського басейну у Гренаду.
- 25 жовт.-11 лист. Зустріч у Гельсінкі в рамках підготовки до Стокгольмської конференції, присвяченої заходам зміцнення безпеки і довіри та роззброєння в Європі (CDE).
- 27 жовтня Ухвалення "Монтебелльського рішення". На засіданні Групи ядерного планування в Монтебелло (Канада)

- міністри оборони оприлюднюють своє рішення вивести з Європи ще 1400 боєголовок, внаслідок чого загальне число боєголовок, виведених з Європи від 1979 р., становитиме 2400 одиниць.
- 23 листопада З доставкою компонентів крилатих ракет наземного базування до Великобританії розпочинається здійснення в рамках НАТО програми розгортання ядерних сил середньої дальності (INF). Радянський Союз ухвалює рішення про припинення переговорів у Женеві щодо ядерних сил середньої дальності.
- 8 грудня Закінчення чергового раунду женевських переговорів між Сполученими Штатами Америки і Радянським Союзом щодо скорочення наступальних озброєнь (СНО). Радянський Союз не називає дати відновлення цих переговорів.
- 8-9 грудня Міністри закордонних справ держав - членів НАТО на сесії Північноатлантичної ради на рівні міністрів ухвалюють "Брюссельську декларацію", в якій висловлюють рішуче прагнення до встановлення збалансованих і конструктивних відносин із Сходом та закликають Радянський Союз, а також інші країни Варшавського договору відгукнутися на цей заклик.
- 13 грудня Формування цивільного уряду в Туреччині після парламентських виборів на основі нової конституції.

1984

- 17 січня Відкриття Стокгольмської конференції, присвяченої заходам зміцнення довіри, безпеки і роззброєння в Європі (CDE).
- 21 берез.-30 квіт. В Афінах проходить зустріч експертів НБСЕ, яка присвячена мирному вирішенню спорів.
- 31 травня Міністри закордонних справ держав - членів НАТО ухвалюють Вашингтонську заяву про відносини між Сходом і Заходом.
- 7-9 червня Зустріч на найвищому рівні в Лондоні. Глави держав і урядів семи провідних промислово розвинених країн ухвалюють декларацію про відносини між Сходом і Заходом та про контроль над озброєннями.
- 12 червня Міністри закордонних справ семи країн Західноєвропейського Союзу на своїй зустрічі в Парижі постановляють відновити діяльність ЗЄС.

- 25 червня Лорд Каррінгтон (Великобританія) змінює Йозефа Лунца на посаді Генерального секретаря НАТО.
- 16-26 жовтня У Венеції відбувається Семінар НБСЄ з питань економічного, наукового й культурного співробітництва в Середземноморському регіоні.
- 26-27 жовтня Міністри закордонних справ і міністри оборони держав - членів Західноєвропейського Союзу оприлюднюють "Римську декларацію", в якій заявляють про своє рішення розвивати співробітництво в рамках ЗЄС.
- 7 грудня Генеральний секретар НАТО вручає першу "Атлантичну нагороду" Перу Маркуссену (Данія) за його багаторічний внесок у досягнення цілей Альянсу.

1985

- 11 березня Після смерті Костянтина Черненка Генеральним секретарем ЦК КПРС стає Михайло Горбачов.
- 12 березня США і СРСР розпочинають у Женеві переговори про контроль над озброєннями, включаючи оборонні й космічні системи, стратегічні ядерні сили та ядерні сили середньої дальності.
- 26 квітня Керівники семи держав Організації Варшавського договору (ОВД) ухвалюють рішення про продовження на 20 років терміну дії Договору 1955 р. про дружбу, співробітництво і взаємодопомогу, згідно з яким була створена ОВД.
- 7 трав.-17 черв. В Оттаві відбувається зустріч експертів НБСЄ, присвячена правам людини.
- 15 жовт.-25 лист. У Будапешті відбувається Форум НБСЄ з питань культури.
- 12 листопада Професор Ван дер Бейгель (Нідерланди) стає другим лауреатом "Атлантичної премії", присудженої йому за визначні заслуги перед Альянсом.
- 19-21 листопада На Женевській зустрічі на найвищому рівні президент США Рональд Рейган і радянський керівник Михайло Горбачов досягають спільної домовленості щодо скорочення на 50 відсотків стратегічних ядерних сил та укладення проміжної угоди про ядерні сили середньої дальності.
- 21 листопада На спеціальному засіданні Північноатлантичної ради за участю глав держав і урядів та міністрів закордонних справ НАТО президент США Рейган повідомляє учасникам засідання про підсумки його переговорів у

Женеві з радянським керівником Михайлом Горбачовим.

1986

- p>1 січняPortugalія та Іспанія стають членами Європейського Економічного Співтовариства (ЄЕС).
p>12 березняНа референдумі, проведеному в Іспанії за ініціативою прем'єр-міністра Феліпе Гонсалеса, громадяни країни висловлюються за продовження членства Іспанії в Північноатлантичному альянсі, але без її участі в об'єднаній військовій структурі НАТО.
p>15 квітняУ відповідь на терористичні акти, в яких звинувачено Лівію, збройні сили США завдають удару по цілях у Тріполі та Бенгазі.
p>15 квіт.-26 трав.У Берні відбувається зустріч експертів НБСЄ, присвячена контактам між людьми.
p>26 квітняАварія на Чорнобильській атомній електростанції в Радянському Союзі.
p>29-30 травняЗасідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів у Галіфаксі (Канада). Міністри закордонних справ оприлюднюють заяву, в якій вони закликають Радянський Союз приєднатися до них у здійсненні "нових сміливих кроків" на шляху до зміцнення миру й безпеки та розвитку плідного діалогу між Сходом і Заходом. Міністри ухвалюють також рішення про створення Оперативної групи високого рівня для контролю над звичайними озброєннями.
p>22 вересняЗавершення Стокгольмської конференції, присвяченої заходам, спрямованим на зміцнення безпеки, довіри та роззброєння в Європі. В підсумковому документі Конференції (від 19 вересня) містяться положення про обов'язкові заходи щодо повідомлення держав-учасниць про всі маневри їхніх збройних сил, спостережень та перевірок на місцях при здійсненні таких маневрів.
p>13 жовтняУ Брюсселі проходить спеціальна сесія Північноатлантичної ради за участю міністрів закордонних справ і міністрів оборони, на якій державний секретар Сполучених Штатів Америки Шульц детально інформує членів Ради про негативні наслідки зустрічі на найвищому рівні, яка відбулася у Рейк'явіку 11-13 жовтня 1986 р.

- 21-22 жовтня У Глінеглзі (Шотландія) відбувається засідання Групи ядерного планування НАТО на рівні міністрів, учасники якого виступають з підтримкою запропонованої президентом США Рейганом програми контролю над озброєннями.
- 4 листопада Відкриття у Відні Третьої конференції в рамках продовження процесу НБСЄ.
- 24 листопада Професор Карл Кайзер (ФРН) стає третім лауреатом "Атлантичної премії", присудженої йому за визначні заслуги перед Альянсом.
- 11 грудня Міністри закордонних справ держав - членів НАТО ухвалюють "Брюссельську декларацію" про контроль над звичайними озброєннями, в якій міститься заклик до проведення переговорів про рівні звичайних збройних сил від Атлантики до Уралу з метою усунення існуючої тут диспропорції і встановлення нижчих сталих рівнів, а також здійснення наступних заходів, спрямованих на зміцнення безпеки і довіри.

1987

- 26 січня Іспанія відновлює переговори з партнерами в НАТО про майбутню роль іспанських збройних сил у рамках НАТО.
- 17 лютого У Відні починаються переговори між державами НАТО і країнами Варшавського договору щодо мандата на проведення переговорів про звичайні збройні сили в Європі від Атлантики до Уралу.
- 27 березня Після проведення надзвичайного засідання Північноатлантичної ради Генеральний секретар НАТО лорд Каррінгтон пропонує свої послуги з метою надання допомоги у розв'язанні спору в районі Егейського моря між Грецією та Туреччиною.
- 4 червня Офіційне схвалення парламентом Федеративної Республіки Німеччина пропозиції про ліквідацію ракет середньої й малої дальності в Європі.
- 5 червня Уряд Канади повідомляє про рішення переорієнтувати свої зобов'язання щодо зміцнення оборони Європи, приділяючи віднині головну увагу її центральній, а не північній частині.
- 19 червня Канцлер ФРН Гельмут Коль пропонує сформувати об'єднану франко-німецьку бригаду як перший крок на шляху до створення об'єднаних збройних сил Європи.

- 22 липня Радянський керівник Михайло Горбачов заявляє про намір Радянського Союзу знищити всі ядерні системи середньої дальності в азіатській частині СРСР, відповідно до американо-радянського договору про ядерні сили середньої дальності.
- 23 липня У Женеві на переговорах між СРСР і США про контроль над озброєннями радянська сторона пропонує прийняти “подвійний нульовий варіант”, який передбачає глобальне знищення радянських і американських ракет середньої дальності наземного базування (в тому числі ракети ближнього радіуса дії та ракети підвищеної середньої дальності).
- 20 серпня Експерти Західноєвропейського Союзу на своїй зустрічі в Гаазі обговорюють спільні дії у Перській затоці для забезпечення свободи судноплавства шляхами транспортування нафти у цьому регіоні.
- 28-30 серпня Американські інспектори присутні на військових маневрах поблизу Мінська. Це перша така інспекція, здійснювана відповідно до положень Стокгольмського документа, ухваленого у вересні 1986 р.
- 5-7 жовтня Радянські інспектори присутні на маневрах збройних сил НАТО, які відбуваються в Туреччині. Це перша така інспекція, здійснювана на території держави - учасниці Альянсу, відповідно до положень ухваленого у вересні 1986 р. Стокгольмського документа.
- 27 жовтня Міністри закордонних справ і міністри оборони семи держав-членів Західноєвропейського Союзу ухвалюють “Гаазьку платформу європейських інтересів у галузі безпеки”.
- 25 листопада Вручення щорічної “Атлантичної премії” П'єру Армелю (Бельгія), автору “Доповіді Армеля, 1967 р.”.
- 8 грудня Президент США Рейган і радянський керівник Горбачов на одній із зустрічей, що відбулася на початку їхніх триденних переговорів на найвищому рівні, підписують Вашингтонський договір про ядерні сили середньої дальності, який передбачає глобальне знищення ядерних ракет середньої дальності наземного базування.
- 9 грудня США і СРСР досягають домовленості про заходи в рамках взаємного контролю за проведенням ядерних випробувань на полігонах обох країн.
- 10 грудня Наприкінці триденної зустрічі на найвищому рівні у Вашингтоні президент США Рейган і радянський

керівник Горбачов беруть на себе зобов'язання істотно скоротити стратегічні озброєння і доручають представникам своїх країн на женеvських переговорах підготувати проект угоди відповідно до Договору 1972 р. про протиракетну оборону.

11 грудня

Північноатлантична рада відзначає двадцяті роковини від дня схвалення "Доповіді Армеля". Державний секретар США та міністри закордонних справ Бельгії, Італії, Нідерландів, Великобританії та ФРН підписують двосторонні угоди, пов'язані з виконанням Договору про ядерні сили середньої дальності та процедурами його перевірки й інспекції на місцях.

1988

22 січня

Створення урядами ФРН та Франції Спільної ради безпеки. Уряди обох країн підписують також угоду про формування спільної франко-німецької армійської бригади.

2-3 березня

Учасники засідання Північноатлантичної ради на найвищому рівні у Брюсселі підкреслюють важливість згуртованості Альянсу, знову підтверджують спільність своїх цілей і принципів та обґрунтованість політики Альянсу. Вони оприлюднюють Заяву про контроль над звичайними озброєннями, в якій міститься звернення вжити серйозних заходів для досягнення поступу в усуненні диспропорції рівнів звичайних збройних сил шляхом проведення переговорів про збереження стабільності в галузі звичайних збройних сил і озброєнь.

15 травня

Початок виведення радянських військ з Афганістану.

26-27 травня

Міністри оборони держав - членів НАТО доручають Виконавчій робочій групі провести аналіз розподілу ролей, ризиків і відповідальності між державами-членами НАТО з огляду на здійснювані ними зусилля у забезпеченні надійності та ефективності колективної безпеки й оборони.

31 травня

Під час п'ятиденної зустрічі на найвищому рівні в Москві президент США Рейган і Генеральний секретар ЦК КПРС Горбачов обмінюються документами в рамках виконання підписаного в 1987 р. і недавно ратифікованого Договору про ядерні сили середньої

- дальності й підписують Двосторонні угоди в галузі ядерних випробувань та інших галузях.
- 9 -10 червня На першому засіданні Північноатлантичної ради на рівні міністрів, що відбувається в Мадриді, міністри закордонних справ обговорюють позитивний розвиток відносин між Сходом і Заходом, що було зазначено на Московській зустрічі у верхах, та висловлюють задоволення з приводу подальшої участі Іспанії у забезпеченні колективної оборони.
- 24 червня Повідомлення про створення змішаного військового об'єднання НАТО для підвищення обороноздатності Норвегії в часи виникнення напруженості чи ворожнечі, котре має замінити канадську бригаду "КАСТ", яку, відповідно до планів уряду Канади, буде передислоковано до Центрального регіону.
- 28 черв.-1 липня У Москві відбувається XIX Всесоюзна партійна конференція, на якій ухвалено програму політичних, конституційних і правових реформ.
- 1 липня Колишній міністр оборони ФРН Манфред Вернер змінює лорда Каррінгтона на посаді Генерального секретаря НАТО.
- 20 серпня Відповідно до Резолюції 598 Ради Безпеки ООН введено в дію угоду про припинення вогню у війні в Перській затоці між Іраном та Іраком.
- 14 листопада Португалія та Іспанія підписують Договір про приєднання до Західноєвропейського Союзу.
- 5 грудня Полю Нітце, спеціальному радникові з питань контролю над озброєннями при президентові США Рейганові, присуджено "Атлантичну премію" НАТО за 1988 р.
- 7 грудня У своєму виступі на сесії Генеральної Асамблеї ООН президент Горбачов повідомляє про одностороннє скорочення Радянським Союзом звичайних озброєнь. Сильний землетрус у Вірменії призвів до зруйнування кількох міст і численних людських жертв.
- 8 грудня Міністри закордонних справ держав Альянсу вітають рішення Радянського Союзу про скорочення ним звичайних збройних сил і оприлюднюють заяву, в якій викладено пропозиції НАТО для обговорення на наступних переговорах про збереження сталих рівнів звичайних збройних сил та про подальші заходи, спрямовані на зміцнення довіри і безпеки.

1989

- 7-11 січня У Парижі відбувається міжнародна конференція з хімічних озброєнь, у якій беруть участь 149 країн.
- 18 січня Президент Горбачов повідомляє нові деталі запланованого в СРСР скорочення збройних сил, про що згадувалось у його зверненні до Організації Об'єднаних Націй 7 грудня 1988 р., а також оголошує про скорочення витрат СРСР на оборону на 14,2 відсотка і обсягів виробництва озброєнь та військової техніки на 19,5 відсотка.
- 19 січня У Відні завершено роботу конференції в рамках продовження процесу НБСЄ і ухвалено Підсумковий документ з мандатами на проведення нових переговорів про звичайні збройні сили в Європі (ЗЗСЄ) та нових переговорів про заходи, спрямовані на зміцнення довіри і безпеки (CSBMs).
- 23-27 січня Болгарія, Угорщина, НДР, Польща й Чехословаччина повідомляють про скорочення своїх звичайних збройних сил та військових витрат. Держави Альянсу вітають цю заяву як крок на шляху до усунення диспропорції в галузі звичайних збройних сил у Європі.
- 2 лютого Завершальна зустріч учасників віденських переговорів про взаємні і збалансовані скорочення збройних сил.
- 11 лютого Центральний комітет Угорської соціалістичної робітничої партії схвалює "поступовий і неухильний" перехід до багатопартійної політичної системи.
- 15 лютого Радянський Союз завершує виведення своїх військ з Афганістану відповідно до плану, оголошеного президентом Горбачовим.
- 6 березня У Відні відбувається зустріч міністрів закордонних справ держав - учасниць НБСЄ з нагоди початку нових переговорів про звичайні збройні сили в Європі за участю 23 держав, членів НАТО та учасниць Організації Варшавського договору, а також переговорів про заходи, спрямовані на зміцнення довіри і безпеки між усіма 35 країнами-учасницями НБСЄ.
- 26 березня У виборах делегатів на 3-їзд народних депутатів СРСР, які вперше обираються з числа кількох кандидатів, офіційні кандидати від КПРС зазнають серйозних поразок у багатьох виборчих округах.

- 4 квітня У штаб-квартирі НАТО та столицях держав - членів Альянсу відбувається спеціальна сесія Північноатлантичної ради та інші урочистості з нагоди сорокових роковин підписання Північноатлантичного договору.
- 5 квітня У Варшаві підписано угоди між представниками уряду та опозиції про заходи, спрямовані на здійснення політичних реформ у Польщі, зокрема про проведення вільних виборів і реєстрацію забороненого профспілкового руху "Солідарність".
- 18-23 квітня У Лондоні проходить Інформаційний форум НБСЄ.
- 12 травня Президент США Буш пропонує запровадити режим "відкритого неба", покликаний зміцнити довіру і відкритість у військовій діяльності. Режим "відкритого неба" передбачає, що держави, які до нього приєднуються, на взаємних засадах відкривають свій повітряний простір і дозволяють здійснення польотів над своїми територіями.
- 29-30 травня У Брюсселі відбувається засідання Північноатлантичної ради на найвищому рівні за участю глав держав і урядів. Президент США Буш повідомляє про нові важливі ініціативи щодо скорочення звичайних збройних сил в Європі. Ухвалення Альянсом Загальної концепції контролю над озброєннями і роззброєння та оприлюднення Декларації учасників зустрічі на найвищому рівні.
- 30 трав.-23 черв. У Парижі відбувається перше засідання Конференції НБСЄ, присвяченої людському виміру.
- 31 травня Під час візиту до ФРН президент США Буш виступає з пропозиціями щодо сприяння вільним виборам і багатопартійності у Східній Європі та знищення Берлінського муру.
- 3-4 червня Китайський уряд застосовує збройну силу для придушення в Пекіні очолюваних неозброєними студентами народних демонстрацій за демократію. Це призводить до значних людських жертв та серйозних заворушень в інших містах і супроводжується "чистками" та порушеннями громадянських свобод і основних прав людини.
- 4 і 18 червня Вільні вибори до польського сенату і дообрання 35 відсотків депутатського корпусу сейму забезпечують істотну перемогу профспілковому об'єднанню "Солідарність".

- 8-9 червня Засідання Комітету оборонного планування на рівні міністрів. Учасники засідання обговорюють можливі наслідки пропозицій Заходу в галузі скорочення звичайних озброєнь для оборонного планування НАТО.
- 16 червня У Будапешті відбувається урочисте перепоховання праху керівника Угорської революції 1956 р. Імре Надя, страченого у 1958 р.
- 19 червня У Женеві відновлюються переговори про скорочення стратегічних озброєнь.
- 2 липня Смерть ветерана радянської зовнішньої політики, колишнього міністра закордонних справ і Голови Президії Верховної Ради СРСР Андрія Громика.
- 9 серпня Від імені членів Альянсу Генеральний секретар НАТО виступає із заявою з приводу становища етнічних турків у Болгарії і зверненням до болгарського уряду позитивно відреагувати на заклики до виконання зобов'язань згідно з домовленостями НБСЄ.
- 24 серпня Тадеуш Мазовецький стає прем'єр-міністром першого за останні сорок років уряду Польщі, очолюваного не комуністом. Польська об'єднана робітнича (комуністична) партія зберігає за собою чотири міністерських портфелів.
- 10 вересня Угорщина відкриває свій західний кордон, дозволяючи численним біженцям із Східної Німеччини залишити цю країну для виїзду на Захід.
- 3 жовтня Після того як 1 жовтня 6390 громадян Східної Німеччини, котрі знайшли притулок у посольствах західних держав у Празі, одержали право на виїзд, відповідно до домовленостей, досягнутих з урядом НДР, близько 20 тис. емігрантів зі Східної Німеччини сходяться до посольств ФРН у Празі та Варшаві.
- 6-7 жовтня Горбачов, присутній на параді, що проходить у Східному Берліні з нагоди 40-ї річниці утворення НДР, наполягає на проведенні реформ у цій країні.
- 16 жовтня У Софії відбувається зустріч у рамках НБСЄ, присвячена проблемам захисту довкілля.
- 18 жовтня Керівником НДР стає Егон Кренц замість Еріха Хонеккера, котрий від 1971 р. обіймав посаду Генерального секретаря Соціалістичної (Комуністичної) єдиної партії Німеччини; у цей час у Східній Німеччині відбуваються демонстрації на підтримку політичної

- реформи, а багато біженців так само виїжджають із НДР через Прагу й Будапешт.
- 23 жовтня Нова конституція, прийнята парламентом Угорщини 18 жовтня, офіційно проголошує Угорську Республіку як “вільну, демократичну, незалежну, правову державу” і відкриває шлях до багатопартійних виборів, призначених на 1990 р.
- 7 листопада Відставка кабінету міністрів НДР після того, як у багатьох містах країни відбулися мітинги із закликом до вільних виборів і скасування монополії комуністів на владу, а всередині самої партії комуністів пролунали вимоги до значних змін на найвищому рівні. Наступного дня подають у відставку всі члени правлячого Політбюро ЦК СЄПН.
- 9-10 листопада Відкрито вільний прохід крізь Берлінський мур. В атмосфері політичної невизначеності та кризи влади у Східному Берліні мешканці Східного і Західного Берліна руйнують мур і святкують початок процесу об'єднання. Після широкої хвилі демонстрацій та вимог про здійснення політичної реформи уряд НДР скасовує обмеження поїздок на Захід і відкриває нові пропускні прикордонні пункти.
- 10 листопада Зміщення з посади Тодора Живкова, котрий очолював Болгарську комуністичну партію від 1954 р., та радикальні зміни в партійному керівництві.
- 14 листопада Парламент НДР обирає прем'єр-міністром країни Ганса Модрова. Португалія та Іспанія підписують договір про приєднання до Західноєвропейського Союзу.
- 17 листопада Жорстокі дії владних структур при розгоні студентських демонстрацій у Празі викликають масові виступи проти уряду. Створення Громадянського форуму на чолі з Вацлавом Гавелом.
- 20 листопада Учасники масових демонстрацій у Лейпцигу виступають з гаслами про об'єднання Німеччини.
- 24 листопада Відставка керівництва Комуністичної партії Чехословаччини. Карел Урбанек стає Генеральним секретарем КПЧ і запрошує Громадянський форум до діалогу.
- 3 грудня Відставка нового складу Політбюро і Центрального Комітету Соціалістичної єдиної партії Німеччини у зв'язку з виявленням фактів зловживання владою та корупції серед її керівництва.

- 4 грудня У Брюсселі відбувається зустріч на найвищому рівні держав - членів НАТО. Президент США Джордж Буш інформує керівників держав НАТО про свої переговори з президентом СРСР Горбачовим, які відбулися 2-3 грудня на Мальті під час радянсько-американської зустрічі на найвищому рівні. На зустрічі на найвищому рівні керівників держав - учасниць Варшавського договору, котра відбулась у Москві, опубліковано спільну заяву, в якій засуджується вторгнення в 1968 р. у Чехословаччину збройних сил держав-учасниць Варшавського договору і проголошується відмова від брежнєвської доктрини обмеженого суверенітету.
- 7 грудня Відставка президента Густава Гусака і створення коаліційного уряду Чехословаччини. Присудження "Атлантичної премії" НАТО за 1989 р. серу Майклу Хоурду, президентові і одному із засновників Міжнародного інституту стратегічних досліджень (IISS).
- 11 грудня Під тиском народних демонстрацій у Болгарії керівництво країни обіцяє провести вільні вибори і відмовляється від керівної ролі комуністичної партії.
- 14-15 грудня У Брюсселі відбувається засідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів. Міністри закордонних справ аналізують наростання політичних змін у Центральній та Східній Європі.
- 19 грудня Міністр закордонних справ СРСР Едуард Шеварднадзе відвідує штаб-квартиру НАТО з метою проведення переговорів з Генеральним секретарем НАТО Манфредом Вернером та постійними представниками держав - членів Альянсу. До Шеварднадзе ніхто з міністрів країн Центральної чи Східної Європи не здійснював подібного кроку.
- 20 грудня Військо та поліція відкривають вогонь по учасниках багатотисячної антиурядової демонстрації в румунському місті Тімішоара.
- 22 грудня Падіння режиму Чаушеску. Арешт Ніколає Чаушеску румунськими збройними силами і страта його 25 грудня. Фронт національного порятунку на чолі з Іоном Ілієску перебирає владу і обіцяє провести в країні вільні вибори.
- 29 грудня Польський парламент скасовує керівну роль комуністичної партії і відновлює колишню назву країни - Республіка Польща. Вацлава Гавела обрано президентом Чехословаччини.

1990

- 15 січня Болгарський уряд скасував монопольне політичне панування в країні комуністичної партії, котре тривало впродовж 44 років.
- 16 січня-5 лютого У Відні в рамках НБСЄ проходить семінар, присвячений військовим доктринам, в якому беруть участь 35 держав.
- 6 лютого У безпрецедентній промові на пленумі ЦК КПРС Михайло Горбачов торкається найважливіших аспектів пропонованої ним програми реформ, включаючи відмову від керівної ролі комуністичної партії і запровадження політичного плюралізму.
- 12-14 лютого На відкриття Конференції НБСЄ з питань “відкритого неба” в Оттаву приїждять міністри закордонних справ НАТО та Організації Варшавського договору, а також спостерігачі з інших країн - учасниць НБСЄ.
- 13 лютого В Оттаві, під час Конференції з питань “відкритого неба”, міністри закордонних справ заінтересованих держав принагідно домовляються про обговорення за формулою “два плюс чотири” зовнішніх аспектів процесу возз’єднання Німеччини. Міністри закордонних справ НАТО і Організації Варшавського договору домовляються також про заходи, які сприяли б укладенню в 1990 р. Договору про звичайні збройні сили в Європі.
- 3 березня Міністр закордонних справ Чехословаччини Іржі Дінстбір відвідує штаб-квартиру НАТО для дискусії з Генеральним секретарем НАТО Манфредом Вернером.
- 8 березня На засіданні Північноатлантичної ради за участю канцлера ФРН Гельмута Коля відбуваються консультації щодо позиції уряду ФРН у зв’язку з подіями в Німеччині й пов’язаними з ними питаннями безпеки.
- 11 березня Парламент Литви ухвалює рішення про вихід республіки зі складу Радянського Союзу і відновлення її незалежності.
- 17 березня У Празі відбувається зустріч міністрів закордонних справ держав - учасниць Варшавського договору, на якій вони висловлюються за збереження як НАТО, так і Варшавського договору.

- 18 березня На перших за останні сорок років вільних виборах у НДР громадяни країни віддають більшість голосів консервативній партії "Альянс в ім'я Німеччини", здійснюючи тим самим ще один важливий крок у процесі об'єднання Німеччини.
- 19 берез.-11 квітня У Бонні відбувається Конференція НБСЕ з питань економічного співробітництва в Європі.
- 21 березня Міністр закордонних справ Польщі Кшиштоф Скубішевський відвідує штаб-квартиру Альянсу для бесіди з Генеральним секретарем НАТО Манфредом Вернером і постійними представниками держав-членів НАТО.
- 26 березня Уряд Чехословаччини віддає розпорядження про демонтування загороджень уздовж кордону Чехословаччини з Австрією та ФРН.
- 27 березня Формальне входження Португалії та Іспанії у Західноєвропейський Союз після завершення процесу ратифікації.
- 7 квітня На виборах в Угорщині рішучу перемогу одержує Угорський демократичний форум (правоцентристська партія).
- 12 квітня Коаліційний уряд Німецької Демократичної Республіки висловлюється на підтримку возз'єднання з ФРН на основі статті 23 Основного закону і членства об'єднаної країни в Північноатлантичному альянсі.
- 3 травня Президент США Буш повідомляє про припинення програм модернізації розміщених в Європі ядерних артилерійських снарядів та програми ядерних ракет малої дальності "ЛАНС". Він закликає до проведення переговорів про американські й радянські ракети малої дальності невдовзі після підписання Договору про звичайні збройні сили в Європі.
- 4 травня Латвійський парламент проголошує державну незалежність Латвії.
- 8 травня Парламент Естонії вносить зміни до назви республіки та її Конституції і відновлює довоєнний державний прапор і гімн країни.
- 9-10 травня У Кананаскісі (Канада) проходить засідання Групи ядерного планування, на якому міністри оборони держав НАТО обговорюють вплив політичних змін, що відбуваються в Європі, на політику НАТО в галузі безпеки.

- 20 травня За результатами виборів у Румунії колишнього члена уряду комуністів Іона Ілієску обрано президентом країни всупереч звинуваченням опозиції в порушенні правил проведення виборів. Фронт національного порятунку отримує більшість голосів у парламенті Румунії.
- 22-23 травня На засіданні Комітету оборонного планування міністри оборони держав - членів НАТО дають оцінку змінам у Європі з погляду їхнього значення для політики НАТО в галузі безпеки і починають перегляд військової стратегії Альянсу. Новий прем'єр-міністр Угорщини Йозеф Антал заявляє про намір своєї країни вийти з Організації Варшавського договору після проведення відповідних переговорів.
- 30 травня Після третього туру голосування Бориса Єльцина обрано президентом Російської Федерації.
- 30 трав.-2 червня Американсько-радянська зустріч на найвищому рівні у Вашингтоні.
- 5 червня У Копенгагені відбувається Друга конференція НБСЄ, присвячена людському виміру, на якій міністри закордонних справ 35 держав-учасниць погоджуються надати статус спостерігача Албанії.
- 7-8 червня У Турнберрі (Шотландія) відбувається засідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів, на якому міністри закордонних справ держав - членів Альянсу оприлюднюють "Послання з Турнберрі", де вони висловлюють рішучий намір скористатися можливостями, що виникли внаслідок змін у Європі, і подати Радянському Союзові та усім іншим європейським державам руку дружби і співробітництва.
- 8 червня Парламентські вибори у Чехословаччині. Громадянський форум і партії, котрі до нього прилучилися, отримують більшість місць у Федеральних зборах.
- 10 і 17 червня В результаті виборів у Болгарії більшість місць у парламенті отримує Болгарська соціалістична партія.
- 18 червня НАТО повідомляє про виділення 70 стипендій для проведення досліджень у 1990 - 1991 роках, у тому числі 55 стипендій для дослідження демократичних інституцій, які вперше надаватимуться не тільки громадянам країн НАТО, а й громадянам країн Центральної та Східної Європи.

- 28 червня На Копенгагенській конференції НБСЕ з питань людського виміру країни Східної Європи (за винятком Албанії, яка приєдналась до НБСЕ у червні 1991 р.) оголосили про перехід до багатопартійної парламентської демократії та верховенства права.
- 29 червня Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер приймає у штаб-квартирі НАТО міністра закордонних справ Угорщини Гезу Єсенські.
- 2 липня Федеративна Республіка Німеччина та Німецька Демократична Республіка об'єднують свої грошові системи. Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер приймає в штаб-квартирі НАТО міністра закордонних справ Японії Таро Накаяму.
- 6 липня Глави держав та урядів країн НАТО на своїй зустрічі в Лондоні оприлюднюють "Лондонську декларацію про оновлений Північноатлантичний альянс". У Декларації містяться пропозиції щодо розвитку співробітництва з країнами Центральної та Східної Європи в різних галузях політичної і військової діяльності, зокрема щодо встановлення регулярних дипломатичних контактів між цими країнами та НАТО.
- 10 липня Міністр закордонних справ НДР Маркус Мекель відвідує НАТО.
- 13-17 липня Після оприлюднення "Лондонської декларації" на запрошення міністра закордонних справ СРСР Шеварднадзе Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер приїздить до Москви для проведення переговорів з радянським керівництвом.
- 16 липня Канцлер ФРН Коль та президент СРСР Горбачов домовляються про заходи, покликані дозволити Німеччині знову набути цілковитого суверенітету і скористатися правом збереження повноправного членства у Атлантичному альянсі.
- 17 липня Завершення в Парижі Конференції "два плюс чотири", присвяченої об'єднанню Німеччини.
- 18 липня Прем'єр-міністр Угорщини Йожеф Антал відвідує штаб-квартиру НАТО.
- 2 серпня Вторгнення іракських військ на територію Кувейту після того, як між двома країнами виникла суперечка щодо права на розробку нафтових родовищ у Перській затоці.
- 6 серпня Рада Безпеки ООН одностайно ухвалює рішення про запровадження широкомасштабних санкцій проти

- Іраку і вимагає від нього вивести війська з окупованої території Кувейту.
- 8 серпня Рада Безпеки ООН оголошує заяву Іраку про його фактичну анексію Кувейту як таку, що не має законної сили.
- 10 серпня Спеціальне засідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів закордонних справ для консультацій та обміну інформацією про розвиток подій у Перській затоці.
- 22 серпня Вищий законодавчий орган Німецької Демократичної Республіки голосує за об'єднання НДР і ФРН 3 жовтня 1990 р. і погоджується на проведення виборів у об'єднаній державі 2 грудня 1990 р.
- 4 вересня Дев'ять держав-членів Західноєвропейського Союзу домовляються про основні напрями координації своїх військово-морських операцій в зоні Перської затоки з метою зміцнення режиму міжнародного ембарго проти Іраку. Кілька країн Західноєвропейського Союзу та інші країни направляють у зону конфлікту свої війська.
- 5-8 вересня Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер приїздить до Чеської і Словацької Федеративної Республіки для бесід з президентом, прем'єр-міністром та головою парламенту ЧСФР.
- 7 вересня У Північноатлантичній раді тривають консультації щодо розвитку політичної, військової і економічної ситуації у Перській затоці; їхня мета - координація політики держав НАТО та їхнього прагнення до виконання резолюцій Організації Об'єднаних Націй стосовно кризи в зоні Перської затоки.
- 10 вересня Державний секретар США Джеймс Бейкер коротко інформує учасників спеціального засідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів про результати американо-радянської зустрічі на найвищому рівні, присвяченої кризі в зоні Перської затоки.
- 12 вересня У заяві, ухваленій з нагоди підписання у Москві Договору "два плюс чотири", Північноатлантичний альянс вітає цю історичну угоду, котра прокладає шлях до возз'єднання Німеччини і відновлення її цілковитого суверенітету.
- 13-15 вересня Під час свого першого візиту до Польщі Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер, виступаючи в сеймі, говорить про появу історичних можливостей для

- створення нового міцного порядку, який забезпечуватиме мир і процвітання в Європі на основі дружби і співробітництва.
- 14 вересня Початок консультацій між державами НАТО, здійснюваних у рамках Спеціальної консультативної групи НАТО з питань майбутніх переговорів про ядерні сили малої дальності, до проведення яких закликала "Лондонська декларація". У заяві, що засуджує вторгнення іракських солдат на територію посольств держав-членів НАТО в Кувейті, Північноатлантичний альянс звертається до Іраку з вимогою звільнити захоплену територію і утримуватися в майбутньому від агресивних дій.
- 24 верес.-19 жовт. У Пальма-де-Мальорка (Іспанія) відбувається зустріч держав - учасниць НБСЄ, присвячена проблемам Середземноморського регіону.
- 1-2 жовтня На нараді міністрів закордонних справ держав-учасниць НБСЄ, яка проходить у Нью-Йорку, ухвалено резолюцію, в якій засуджено агресію Іраку проти Кувейту.
- 3 жовтня У день возз'єднання Німеччини Північноатлантична рада скликає з цієї нагоди спеціальне засідання і вітає об'єднану державу як повноправного члена НАТО.
- 15 жовтня Михайлу Горбачову присуджено Нобелівську премію миру 1990 р.
- 23 жовтня Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер приймає в штаб-квартирі НАТО прем'єр-міністра Румунії Петре Романа.
- 25-26 жовтня Відвідання НАТО першим заступником міністра оборони СРСР і начальником Генерального штабу збройних сил СРСР генералом М. Мойсєєвим.
- 26 жовтня Міністр оборони Угорської Республіки доктор Лайош Фюр відвідує штаб-квартиру НАТО.
- 15 листопада Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер приймає у штаб-квартирі НАТО міністра закордонних справ Болгарії Любена Гоцева.
- 17 листопада Учасники переговорного процесу в рамках НБСЄ ухвалюють "Віденський документ про заходи, спрямовані на зміцнення довіри і безпеки".
- 19 листопада У Парижі відбувається зустріч у верхах держав-учасниць НБСЄ, на якій 22 держави, члени НАТО та Організації Варшавського договору, підписують

- важливий Договір про звичайні збройні сили в Європі та оприлюднюють Спільну декларацію про ненапад.
- 21 листопада Глави держав і урядів країн - учасниць НБСЄ оприлюднюють Паризьку хартію для нової Європи та схвалюють "Віденський документ про заходи, спрямовані на зміцнення довіри і безпеки".
- 22-25 листопада Візит Генерального секретаря НАТО Манфреда Вернера до Угорщини.
- 26-28 листопада Північноатлантична асамблея на своєму засіданні в Лондоні надає статусу асоційованих делегатів парламентарям із Радянського Союзу, Болгарії, Чехословаччини, Угорщини і Польщі.
- 6-7 грудня У Брюсселі відбувається засідання на рівні міністрів Комітету оборонного планування і Групи ядерного планування. Міністри оборони підтримують ухвалену ООН Резолюцію 678 з вимогою до Іраку вивести його збройні сили з Кувейту до січня 1991 р. Учасники засідання аналізують процес розробки нової Стратегічної концепції НАТО та інші заходи, покликані пристосувати збройні сили НАТО до нового стратегічного середовища в Європі.
- 9 грудня Леха Валенсу обрано президентом Польщі.
- 11 грудня Після 45-річного існування однопартійного диктаторського режиму комуністична партія Албанії оголошує про легалізацію опозиційних політичних партій.
- 13 грудня Державний секретар Румунії з питань оборони генерал Василе Іонель відвідує штаб-квартиру НАТО.
- 15 грудня На зустрічі на найвищому рівні у Римі керівники країн ЄС відкривають міжкурядові конференції, присвячені створенню економічного і грошового та політичного союзів держав-учасниць.
- 17-18 грудня У Брюсселі відбувається засідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів. Міністри закордонних справ аналізують прогрес, досягнутий після липневої зустрічі у верхах, у виконанні завдань, накреслених "Лондонською декларацією", та роблять заяву з приводу кризи в Перській затоці.
- 20 грудня Міністр закордонних справ СРСР Е. Шеварднадзе подає у відставку і попереджає про можливість відновлення диктатури в Радянському Союзі.

1991

- 2 січня Для виконання оперативного завдання НАТО переміщує у південно-східну частину Туреччини авіаційні загони мобільних частин Командування об'єднаних збройних сил НАТО у Європі.
- 8 січня Радянські війська займають позиції довкола столиці Литви для забезпечення призову на обов'язкову військову службу.
- 9 січня У Женеві на зустрічі міністрів закордонних справ США та Іраку іракська сторона підтверджує свою відмову вивести війська з Кувейту.
- 11 січня НАТО ухвалює заяву, в якій міститься наполегливе прохання до радянського керівництва утриматися від застосування сили чи погрози її застосування до республік Балтії.
- 15 січня-8 лютого Учасники зустрічі експертів НБСЕ з мирного розв'язання спорів, яка проходить у Валетті (Мальта), пропонують створити "механізм розв'язання спорів".
- 17 січня Після відмови Іраку вивести свої війська з Кувейту коаліційні сили, діючи згідно з Резолюцією Ради Безпеки ООН, завдають перших повітряних ударів по Іраку.
- 9 лютого 85 відсотків громадян, котрі взяли участь у голосуванні в рамках референдуму в Литві, висловлюються за відновлення державної незалежності республіки.
- 18 лютого Генеральний секретар Західноєвропейського Союзу Вім ван Екелен відвідує НАТО для бесіди з Генеральним секретарем НАТО Манфредом Вернером у рамках консультацій щодо розвитку власне Європейської системи безпеки та оборони і співробітництва між НАТО і ЗСЄ.
- 19 лютого Мирний план щодо відвернення війни у Перській затоці, запропонований в останню хвилину Радянським Союзом, не відповідає вимогам держав Альянсу, котрі наполягають на беззастережному виведенні іракських військ.
- 24 лютого Коаліційні сухопутні сили розпочинають наступ у Кувейті.
- 25 лютого Представники шести країн - учасниць Варшавського договору зустрічаються в Будапешті, щоб оголосити про розпуск його військової структури. Відтак розформовано Комітет міністрів оборони країн

	Варшавського договору, Об'єднане командування збройних сил ОВД та військову, наукову і технічну раду.
27 лютого	Міністр закордонних справ Федеративної Республіки Чехії та Словаччини Іржі Дінстбір відвідує штаб-квартиру НАТО.
28 лютого	Коаліційні сили залишають Кувейт. Президент США Джордж Буш припиняє бойові операції збройних сил коаліції союзників. Ірак беззастережно приймає всі умови 12 резолюцій ООН щодо виведення своїх військ із Кувейту.
3 березня	На референдумах, що відбулися в Естонії та Латвії, за державну незалежність висловились відповідно 77 і 73 відсотки громадян, які взяли участь у голосуванні.
4 березня	Вищий законодавчий орган Радянського Союзу ратифікує договір, що дозволяє об'єднання Німеччини, і тим самим припиняє чинність чотиристоронніх домовленостей щодо Німеччини, вироблених після закінчення Другої світової війни.
5 березня	Після закінчення війни у Перській затоці НАТО виводить із Туреччини свої мобільні частини.
13-26 березня	США завершують виведення з Європи своїх ядерних сил середньої дальності згідно з положеннями Договору про ядерні сили середньої дальності.
21 березня	Президент Чесько-Словацької Федеративної Республіки Вацлав Гавел відвідує штаб-квартиру НАТО і виступає в Північноатлантичній раді з історичною промовою .
31 березня	Офіційний розпуск військових структур Варшавського договору.
5 квітня	Урочисте офіційне відкриття в Лондоні Європейського банку реконструкції і розвитку (ЄБРР), створеного з метою надання допомоги країнам Східної Європи та Радянському Союзові у розвитку демократії та ринкової економіки.
23-24 квітня	Візит голови Військового комітету НАТО генерала Фіглейка Ейде до Чесько-Словацької Федеративної Республіки.
25- 26 квітня	Конференція у Празі з питання майбутнього європейської безпеки, організована за спільною ініціативою міністра закордонних справ Чесько-Словацької Федеративної Республіки і Генерального секретаря НАТО.

- 29 квітня Щорічну “Атлантичну премію” НАТО присуджено посмертно сенатору з Італії Джованні Малагоді.
- 30 квітня Штаб-квартиру НАТО відвідують прем'єр-міністр Болгарії Димитар Попов та міністр оборони Болгарії генерал-полковник Мутафчієв.
- 7 травня Міністр оборони Югославії заявляє, що його країна перебуває у стані громадянської війни.
- 12 травня Знищення Радянським Союзом решти ракет типу “СС-20” згідно з Договором про ядерні сили середньої дальності.
- 21 травня Палата представників Конгресу США закликає скоротити до початку 1995 р. чисельність американських військ у Європі з 250 тис. осіб до 100 тис. осіб.
Верховна Рада СРСР затверджує законопроект, який спрощує поїздки за кордон і еміграцію.
- 23 травня Штаб-квартиру НАТО відвідує міністр оборони Польщі Колодзейчик.
- 28-29 травня Засідання на рівні міністрів Комітету оборонного планування та Групи ядерного планування. Серед іншого, міністри досягають домовленості щодо основних характеристик нової структури збройних сил НАТО.
- 28 трав.-7 черв. У Кракові відбувається симпозиум у рамках НБСЄ, присвячений культурному спадку.
- 1 червня Американські та радянські урядовці повідомляють про усунення решти розбіжностей між Радянським Союзом та Сполученими Штатами Америки щодо Договору про звичайні збройні сили в Європі.
- 6-7 червня У Копенгагені відбувається зустріч міністрів закордонних справ НАТО, на якій оприлюднені їхні заяви про партнерство з країнами Центральної та Східної Європи, основні функції НАТО в галузі безпеки в умовах нової Європи та вирішення питань, пов'язаних із Договором про звичайні збройні сили в Європі.
- 12-14 червня Офіційний візит Генерального секретаря НАТО Манфреда Вернера до Республіки Болгарії.
- 19 червня Албанія стає 35-ю учасницею НБСЄ.
- 19-20 червня Засідання Ради НБСЄ в Берліні. Міністри закордонних справ створюють “надзвичайний механізм НБСЄ”, котрий дозволяє без зволікань скликати зустрічі високих посадових осіб держав, коли на це дають згоду

- 13 держав. Вони також затверджують вироблену у Валетті Доповідь про мирне розв'язання спорів.
- 20 червня Німецькі парламентарі голосують за повернення Берліну статусу офіційної столиці країни.
- 25 червня Парламенти Словенії та Хорватії проголошують незалежність своїх республік.
- 28 червня Розпущено Раду економічної взаємодопомоги (РЕВ).
- 1 липня Офіційний розпуск Організації Варшавського договору відповідно до протоколу, що передбачає “перехід до загальноєвропейських структур.”
- 1-19 липня У Женеві відбувається зустріч експертів НБСЄ, присвячена проблемі національних меншин.
- 3 липня Президент Польщі Лех Валенса відвідує штаб-квартиру НАТО.
- 4-5 липня Візит Генерального секретаря НАТО Манфреда Вернера до Румунії.
- 30 липня Президент Російської Федерації Борис Єльцин підписує договір з Литвою про визнання її незалежності.
- 30-31 липня Президенти США і СРСР заявляють про те, що їхня дводенна зустріч на найвищому рівні знаменує початок нової доби у відносинах між двома країнами, та підписують Договір про скорочення стратегічних ядерних озброєнь.
- 19 серпня В результаті путчу президента СРСР Горбачова зміщено з його посади, владу в країні перебирає Державний комітет з надзвичайного стану. Рада НАТО на своєму надзвичайному засіданні попереджає Радянський Союз, що в разі згортання реформ в СРСР його чекають “серйозні наслідки”. Захід призупиняє надання допомоги Радянському Союзові. Президент Російської Федерації Єльцин закликає до загального страйку в той час, як танки під російськими прапорами з екіпажами, що зберігають вірність законній російській владі, займають позиції біля будинку російського парламенту.
- 21 серпня Засідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів. Міністри закордонних справ обговорюють політичну ситуацію в Радянському Союзі та оприлюднюють заяву, в якій засуджують неконституційне зміщення з посади президента Горбачова і закликають до відновлення демократичних реформ. Президент Горбачов повертається до Москви після провалу путчу

- та арешту його керівників. Керівники західних держав високо оцінюють роль президента Російської Федерації Б. Єльцина в організації опору путчистам та “розморожують” програми допомоги Радянському Союзу.
- Міністр закордонних справ Румунії Адріан Настасе відвідує НАТО.
- 25 серпня Радянський Союз повідомляє про широкомасштабну чистку в лавах вищого військового командування. Президент Горбачов пропонує розпустити КПРС і складає з себе повноваження Генерального секретаря ЦК КПРС.
- 26 серпня Президент Горбачов зазначає, що не можна далі чинити опір вимогам республік, котрі прагнуть відділитися від СРСР і отримати незалежність. Держави ЄС погоджуються встановити дипломатичні відносини з трьома країнами Балтії.
- 28 серпня Президент СРСР Горбачов призначає міністром закордонних справ Радянського Союзу Бориса Панкіна, котрий до цього обіймав посаду посла СРСР у Чехословаччині, забирає у КДБ підпорядковані йому війська і наказує розслідувати його діяльність.
- 29 серпня Радянські законодавці голосують за припинення діяльності Комуністичної партії Радянського Союзу.
- 5 вересня Перед своїм саморозпуском З'їзд народних депутатів СРСР погоджується передати республікам ключові повноваження.
- 10 верес.-4 жовт. У Москві відбувається третє засідання в рамках Конференції НБСЕ, присвяченої людському виміру. Естонія, Латвія і Литва стають учасниками НБСЕ.
- 17 вересня Естонія, Латвія і Литва стають членами ООН.
- 27 вересня Президент США Буш оголошує про істотні скорочення американських ядерних озброєнь і звертається до Радянського Союзу із закликом здійснити аналогічні заходи. Програма скорочення ядерних озброєнь США передбачає знищення усіх американських тактичних ядерних ракет наземного базування і зняття ядерних крилатих ракет з підводних човнів і військових кораблів.
- 6 жовтня На зустрічі в Кракові міністри закордонних справ Польщі, Угорщини та Чесько-Словацької Федеративної Республіки заявляють про бажання своїх країн брати участь у діяльності НАТО. Президент Горбачов

повідомляє про знищення радянських ядерних озброєнь малої дальності та про зняття усіх видів тактичної ядерної зброї з військових кораблів, підводних човнів та морської авіації наземного базування.

- 17 жовтня Міністри оборони держав НАТО на своїй зустрічі в Таорміні (Італія) оголошують про скорочення до 80 відсотків наявних у них арсеналів субстратегічної ядерної зброї в Європі.
- 21 жовтня Штаб-квартиру НАТО відвідує заступник міністра закордонних справ Радянського Союзу Дерябін.
- 24-25 жовтня У штаб-квартирі НАТО відбувається семінар з питань координації дій цивільних і військових служб управління повітряним рухом; у семінарі беруть участь держави НАТО та країни Центральної і Східної Європи.
- 28 жовтня Штаб-квартиру НАТО відвідує прем'єр-міністр Угорщини Йозеф Антал.
- 30 жовтня У Мадриді відкривається Перша мирна конференція, присвячена Близькому Сходу, співголовами якої є Сполучені Штати Америки і Радянський Союз.
- 4-15 листопада В Осло відбувається семінар експертів НБСЄ, присвячений демократичним інститутам.
- 7-8 листопада У Римі відбувається засідання Північноатлантичної ради на найвищому рівні. Глави держав і урядів оприлюднюють нову Стратегічну концепцію Північноатлантичного альянсу та ухвалюють Римську декларацію про мир і співробітництво.
- 11 листопада Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер приймає у штаб-квартирі НАТО міністра закордонних справ Польщі Кшиштофа Скубішевського.
- 12 листопада У штаб-квартирі НАТО приймають міністра закордонних справ Естонії Леннарта Мері. Штаб-квартиру НАТО відвідує міністр закордонних справ Болгарії Стоян Ганев.
- 14 листопада Президент Болгарії Желю Желев відвідує штаб-квартиру НАТО.
- 25 листопада У штаб-квартирі НАТО приймають міністра національної оборони Румунії генерал-лейтенанта Ніколає Спірою.
- 1 грудня 90 відсотків учасників референдуму в Україні висловлюються за незалежність від Радянського Союзу.

- 8 грудня Представники трьох колишніх республік Радянського Союзу - Росії, Білорусі та України - зустрічаються в Мінську і домовляються про створення Співдружності Незалежних Держав (СНД) замість Радянського Союзу.
- 9-10 грудня На засіданні Європейської ради у Маастрихті глави держав і урядів країн - членів ЄС укладають Договір про економічний і валютний союз та Договір про політичний союз. (Ці договори мають ще бути ратифікованими). Держави-члени Західноєвропейського Союзу, котрі в цей самий час проводять зустріч у Маастрихті, запрошують членів Європейського Союзу стати повноправними членами або спостерігачами у ЗЄС та пропонують іншим європейським членам НАТО стати асоційованими членами ЗЄС.
- 12-13 грудня У Брюсселі відбувається засідання Комітету оборонного планування на рівні міністрів. Учасники засідання обговорюють важливі зміни у структурі збройних сил Альянсу, передбачені новою Стратегічною концепцією НАТО, у тому числі значні скорочення чисельності військ і військової техніки.
- 13 грудня Перший віце-прем'єр Росії Г. Бурбуліс відвідує штаб-квартиру НАТО з метою обговорення з Генеральним секретарем НАТО Манфредом Вернером ситуації в Радянському Союзі після утворення Росією, Україною та Білоруссю Співдружності Незалежних Держав.
- 17 грудня На переговорах у Москві президент Російської Федерації Єльцин та президент СРСР Горбачов домовляються про те, що перехід до Співдружності Незалежних Держав буде здійснено до кінця грудня 1991 р.
- 19 грудня У Брюсселі відбувається засідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів. Міністри закордонних справ засуджують насильницькі дії в Югославії та розвивають ініціативи, ухвалені на Римській зустрічі у верхах в листопаді цього самого року, які, серед іншого, передбачають сприяння НАТО у наданні гуманітарної допомоги Радянському Союзу.
- 20 грудня Урочисте засідання з нагоди створення Ради північноатлантичного співробітництва, в якому беруть участь міністри закордонних справ і представники 16 держав - членів НАТО та 9 держав Центральної і

- 21 грудня Східної Європи. Цього ж таки дня у Москві відбуваються події, що власне означають кінець СРСР. Керівники одинадцяти колишніх республік Радянського Союзу зустрічаються в Алмааті і підписують угоди про створення нової Співдружності Незалежних Держав.
- 25 грудня Горбачов заявляє про свою відставку з посади президента СРСР і підписує Указ про увільнення себе від повноважень Верховного головнокомандувача збройних сил СРСР.

1992

- 1 січня Після виходу у відставку Ксав'єра Переса де Куельєра (Перу) Генеральним секретарем Організації Об'єднаних Націй стає Бутрос Бутрос Галі (Єгипет).
- 7-8 січня НАТО бере участь в організації доставки гуманітарної допомоги ЄС до Москви й Петербурга літаками, наданими урядами Канади й Німеччини.
- 8-10 січня Зустріч у Празі високих посадових осіб НБСЄ.
- 10 січня На першому засіданні неофіційної Робочої групи вищого рівня, створеної Радою північноатлантичного співробітництва для обговорення питань, пов'язаних із ратифікацією й реалізацією Договору про звичайні збройні сили в Європі, досягнуто домовленості щодо поетапного введення в дію Договору про звичайні збройні сили в Європі (ЗЗСЄ).
- 22-23 січня У Вашингтоні при підтримці США відбувається міжнародна координаційна нарада представників 47 країн з питань надання допомоги колишньому Радянському Союзу. У нараді бере участь Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер та представники інших міжнародних організацій.
- 28 січня У своєму виступі "Про становище держави" президент США Буш пропонує нові важливі ініціативи щодо контролю над озброєннями і роззброєння.
- 30 січня Перше засідання на найвищому рівні Ради Безпеки ООН за участю президента Російської Федерації Бориса Єльцина.
- 30-31 січня У Празі відбувається засідання Ради міністрів закордонних справ держав-учасниць НБСЄ, на якому Російська Федерація визнається правонаступницею колишнього Радянського Союзу, а 10 колишнім радянським республікам надано статус держав-учасниць.

- 19 лютого Штаб-квартиру НАТО відвідує прем'єр-міністр Азербайджану Г. Гасанов.
- 21 лютого Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер відвідує Румунію і відкриває новий Євро-атлантичний центр у Бухаресті.
- 22-23 лютого Візит Генерального секретаря НАТО Манфреда Вернера в Україну.
- 24-25 лютого Візит Генерального секретаря НАТО Манфреда Вернера до Росії.
- 26 лютого Уряд Канади інформує Атлантичний альянс про своє рішення відмовитися від утримання в Європі після 1994 р. канадських збройних сил чисельністю 1100 осіб, але підтверджує свої наміри виконувати інші зобов'язання перед Альянсом та його об'єднаною військовою структурою. Північноатлантична рада у своїй заяві щодо Югославії звертається до всіх сторін конфлікту з вимогою виконувати домовленості про припинення вогню, аби уможливити розгортання в Югославії миротворчих сил ООН.
- 5-6 березня Міністри закордонних справ Данії, Естонії, Латвії, Литви, Німеччини, Норвегії, Польщі, Росії, Фінляндії та Швеції на своїй зустрічі в Копенгагені заявляють про створення Ради держав Балтійського моря.
- 10 березня Позачергове засідання Ради північноатлантичного співробітництва. Міністри закордонних справ і представники держав - учасниць РПАС оприлюднюють Робочий план розвитку діалогу, партнерства і співробітництва.
- 11 березня Президент Італійської Республіки Франческо Коссіга відвідує штаб-квартиру НАТО.
- 11-12 березня Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер відвідує Польщу, де відкриває семінар на тему "Безпека в Центральній Європі".
- 13-16 березня На запрошення урядів Латвії, Литви і Естонії Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер відвідує держави Балтії.
- 24 березня Відкриття у Гельсінкі Четвертої конференції в рамках продовження процесу НБСЄ. Хорватії, Грузії та Словенії надано статус держав - учасниць НБСЄ. Підписання "Договору про відкрите небо", який дозволяє здійснювати на взаємних засадах польоти над територіями держав - учасниць Договору.

- Делегація експертів при підтримці Медичної робочої групи Вашингтонської координаційної наради щодо надання допомоги Співдружності Незалежних Держав відвідує 10 міст на борту літака "Боїнг-747", що належить НАТО, з метою оцінки існуючих потреб у медичному обслуговуванні.
- 1 квітня Міністри оборони держав НАТО зустрічаються з партнерами у співробітництві й визначають напрями подальшого співробітництва в галузі оборони.
- 8-10 квітня Економічний колоквіум НАТО, присвячений зовнішнім економічним зв'язкам держав Центральної та Східної Європи.
- 10 квітня Перше спільне засідання Військового комітету НАТО за участю партнерів у співробітництві, в якому беруть участь міністри оборони і начальники генеральних штабів збройних сил держав Центральної і Східної Європи.
- 30 квітня Військово-морське з'єднання на виклик НАТО в Середземному морі замінено Постійним військово-морським з'єднанням у Середземному морі (STANAVFONMED).
- 4 травня Штаб-квартиру НАТО відвідує міністр оборони Японії Сохеї Міясіта.
- 7 травня У штаб-квартирі НАТО відбувається зустріч державного секретаря Російської Федерації Г. Бурбуліса з виконуючим обов'язки Генерального секретаря НАТО Амадео де Франті.
- 11 травня Штаб-квартиру НАТО відвідують міністри закордонних справ Латвії, Литви і Естонії.
- 11-12 травня У штаб-квартирі НАТО за участю партнерів у співробітництві відбувається семінар Координаційного комітету з питань управління рухом в європейському повітряному просторі, присвячений координації дій цивільних і військових служб управління повітряним рухом.
- 15 травня У Ташкенті відбувається п'ята зустріч на найвищому рівні країн Співдружності Незалежних Держав, на якій підписано низку угод, в тому числі про розподіл між 8 колишніми республіками СРСР прав і обов'язків щодо Договору про звичайні збройні сили в Європі (ЗЗСЕ).
- 20-22 травня Семінар НАТО за участю партнерів у співробітництві, присвячений конверсії оборонної промисловості.

- 21 травня У штаб-квартирі НАТО відбувається перше офіційне засідання Північноатлантичної ради і Ради Західноєвропейського Союзу.
- 26-27 травня Засідання на рівні міністрів Комітету оборонного планування і Групи ядерного планування НАТО. Міністри оборони обговорюють підтримку, яку НАТО може надати у виконанні операцій на підтримання миру, здійснюваних під егідою НБСЄ.
- 4 червня Міністри закордонних справ НАТО на нараді в Осло, яка проходить на рівні міністрів, заявляють про свою готовність надавати допомогу, в кожному окремому випадку і на певних умовах, здійснюваній за мандатом НБСЄ діяльності на підтримання миру. Вони також оприлюднюють заяву щодо кризи на території колишньої Югославії та кризи у Нагірному Карабасі.
- 5 червня Міністри закордонних справ та представники держав, котрі беруть участь в Раді північноатлантичного співробітництва, на своїй зустрічі в Осло обговорюють регіональні конфлікти та інші важливі питання, пов'язані з безпекою. Учасники зустрічі вітають Грузію та Албанію як членів РПАС. Фінляндія бере участь у роботі РПАС як спостерігач. У Підсумковому документі, ухваленому наприкінці позачергової наради, яка відбувається в Осло у той самий час, офіційно визначено зобов'язання щодо Договору про звичайні збройні сили в Європі 8 колишніх республік Радянського Союзу, територію яких охоплює зона дії Договору.
- 11-12 червня Семінар за участю партнерів у співробітництві, присвячений виконанню Договору про звичайні збройні сили в Європі (ЗЗСЄ), організований Координаційним комітетом з контролю за виконанням угод.
- 16 червня Президент США Буш і президент Російської Федерації Єльцин досягають домовленості про значно більші скорочення ядерних боєголовок, встановлених на стратегічних ракетах, аніж це передбачено Договором про скорочення наступальних озброєнь (СНО).
- 19 червня На зустрічах у Пітерсберзі, що неподалік від Бонна, міністри закордонних справ і міністри оборони держав - членів ЗЄС ухвалюють Декларацію, в якій визначені основні напрями розвитку цієї організації.
- 1-3 липня У штаб-квартирі НАТО відбувається семінар на вищому рівні з питань оборонної політики і управління в галузі

- оборони, в якому беруть участь офіційні представники 30 держав - членів НАТО та партнерів у співробітництві.
- 2 липня США інформує своїх союзників у НАТО про завершення виведення з Європи ядерних артилерійських систем наземного базування, боеголовок ракет "ЛАНС" та ядерних глибинних бомб відповідно до ініціативи, про яку було заявлено 27 вересня 1991 р., а також про повне зняття з американських надводних кораблів і ударних підводних човнів усіх видів тактичної ядерної зброї. Ратифікація Договору про скорочення стратегічних озброєнь парламентом Казахстану.
- 8 липня Візит до НАТО президента України Леоніда Кравчука.
- 10 липня Завершуючи Гельсінську зустріч на найвищому рівні в рамках розвитку процесу НБСЄ, керівники 51 держави-учасниці ухвалюють Заключний документ під назвою "Проблеми доби змін", в якому, зокрема, йдеться про підтримку з боку НАТО та інших міжнародних організацій миротворчої діяльності, здійснюваної за мандатом НБСЄ. Тут підписано також Підсумковий акт переговорів про чисельність особового складу звичайних збройних сил у Європі (ЗЗСЄ-1А). Північноатлантична рада на своєму засіданні на рівні міністрів, яке відбувається в Гельсінкі, дає згоду на участь НАТО в морській операції в Адріатичному морі, здійснюваній координовано і у тісному контакті з ЗЄС, що має на меті контроль за дотриманням режиму санкцій проти Сербії та Чорногорії, запроваджених відповідно до Резолюцій 713 і 757 Ради Безпеки ООН.
- 16 липня У Римі відбувається зустріч держав - членів Західноєвропейського Союзу з представниками Греції, Данії, Ірландії, Ісландії, Норвегії та Туреччини з метою обговорення заходів, спрямованих на розширення ЗЄС.
- 16-18 липня Офіційний візит до Угорщини Генерального секретаря НАТО Манфреда Вернера.
- 17 липня Тимчасово введено в дію Договір про звичайні збройні сили в Європі, підписаний 19 листопада 1990 р., що дозволяє застосувати процедури перевірки його виконання.
- 26-28 серпня Лондонська конференція, присвячена Югославії.

- 28 серпня Підписання координаційної угоди між НАТО та Іспанією про протиповітряну оборону.
- 2 вересня Північноатлантична рада затверджує заходи, покликані забезпечити надання наявних у НАТО можливостей для підтримки зусиль ООН, НБСЄ та ЄЕС відновити мир у колишній Югославії. До цих заходів, зокрема, належить надання засобів для охорони гуманітарної допомоги та підтримки здійснюваного ООН контролю за важкими озброєннями.
- 3 вересня У повітряному просторі над Боснією і Герцеговиною, на захід від Сараєва, збито італійський літак з гуманітарною допомогою.
- 8 вересня Міністр закордонних справ Чесько-Словацької Федеративної Республіки Йозеф Моравчик відвідує штаб-квартиру НАТО.
- 12-13 вересня ООН починає здійснювати контроль за важкими озброєннями в Боснії і Герцеговині. Держави НАТО висловлюють готовність підтримати ООН у здійсненні цієї місії.
- 22 вересня У Відні відбувається урочисте відкриття Форуму НБСЄ з питань співробітництва в галузі безпеки, заснованого на зустрічі у верхах, яка відбулась у липні 1992 р. в Гельсінкі. Генеральна Асамблея ООН голосує за виключення Сербії і Чорногорії з ООН і ухвалює рішення про те, що Белград має подати заяву про вступ до Організації Об'єднаних Націй.
- 23 вересня Відвідання штаб-квартири НАТО президентом Литви Вітаутасом Ландсбергісом.
- 29 вересня Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер приймає у штаб-квартирі НАТО міністра закордонних справ Швеції Маргарету аф Углас. Міністр закордонних справ Аргентини Гідо ді Телла відвідує штаб-квартиру НАТО для бесід з Генеральним секретарем НАТО Манфредом Вернером.
- 1 жовтня Сенат США ратифікує Договір про скорочення стратегічних озброєнь, згідно з яким американські й російські ядерні сили мають бути скорочені на третину.
- 2 жовтня У Білефельді (Німеччина) відбувається урочиста церемонія представлення генералом Джоном Шалікашвілі, Верховним головнокомандувачем об'єднаних збройних сил НАТО в Європі, новоствореного Корпусу швидкого реагування

- Командування об'єднаних збройних сил НАТО у Європі.
- 7 жовтня Штаб-квартиру НАТО відвідує прем'єр-міністр Польщі Ханна Сухоцька.
- 14 жовтня Постійна рада Західноєвропейського Союзу проводить зустріч на рівні послів за участю восьми держав Центральної і Східної Європи. Північноатлантична рада дає дозвіл на використання літаків раннього повітряного попередження і управління (АВАКС) для здійснення контролю за дотриманням запровадженого ООН режиму забороненої для польотів зони у повітряному просторі над Боснією і Герцеговиною.
- 20-21 жовтня На засіданні Групи ядерного планування, яке відбувається в Глінегзлі (Шотландія), основна увага міністрів оборони держав НАТО зосереджена на питанні про те, як участь Альянсу в діяльності на підтримання миру позначається на плануванні колективної оборони НАТО. Вони також ухвалюють нові політичні директиви, згідно з якими Альянсові слід менше покладатися на ядерну зброю.
- 28 жовтня Президент Фінляндії Мауно Койвісто зустрічається в Брюсселі з Генеральним секретарем НАТО Манфредом Вернером.
- 30 жовтня Атлантичний клуб Болгарії отримує статус спостерігача в Асоціації Північноатлантичного договору (АТА).
- 1-5 листопада Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер відвідує Білорусь, Казахстан і Киргизстан.
- 3 листопада На президентських виборах у США перемогу отримує кандидат від демократичної партії Білл Клінтон.
- 6 листопада НАТО передає в розпорядження Сил захисту ООН у Боснії і Герцеговині оперативний штаб із персоналом близько 100 осіб, обладнанням, устаткуванням та первинною фінансовою підтримкою.
- 9 листопада Набуття чинності Договором про звичайні збройні сили в Європі (ЗЗСЄ) після завершення процесу його ратифікації усіма 29 державами, котрі його підписали.
- 16 листопада Під час візиту в Україну Верховний головнокомандувач об'єднаними збройними силами НАТО в Європі генерал Джон Шалікашвілі зустрічається з президентом Леонідом Кравчуком.
- 20 листопада Генерального секретаря НАТО Манфреда Вернера вперше запрошено взяти участь у зустрічі на рівні міністрів ЗЕС, яка відбувається в Римі. Греції

- запропоновано стати десятим членом ЗЄС, Данії та Ірландії надано статус спостерігача, а Туреччина, Норвегія та Ісландія отримують статус асоційованого члена.
- 22 листопада Військово-морські сили НАТО та ЗЄС у Адріатичному морі започатковують операції на підтримку режиму санкцій ООН, що доповнюють вже здійснювані від липня 1992 р. операції морського патрулювання.
- 25 листопада Президент Естонії Леннарт Мері відвідує штаб-квартиру НАТО.
- 27 листопада Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер відвідує російські війська, розташовані на території колишньої Німецької Демократичної Республіки.
- 4 грудня Міністри оборони європейських країн - членів НАТО ухвалюють рішення про розпуск Незалежної групи з європейських програм і передачі її функцій Західноєвропейському Союзові.
- 11 грудня Міністри оборони, котрі беруть участь у роботі Комітету оборонного планування, заявляють про те, що підтримка здійснюваної в рамках ООН і НБСЄ діяльності на підтримання миру має стати складовою частиною завдань, що покладаються на збройні сили і штаби НАТО.
- 14 грудня Північноатлантичний альянс відзначає 25-ту річницю "Доповіді Армеля".
- 15 грудня Генеральний секретар ООН Бутрос Бутрос Галі звертається з проханням відкрити доступ до розроблених у НАТО планів можливих військових операцій на випадок надзвичайної ситуації в колишній Югославії, зокрема операцій на забезпечення режиму забороненої для польотів зони в повітряному просторі над Боснією та Герцеговиною, створення безпечних зон для цивільного населення в Боснії та заходів щодо запобігання поширенню конфлікту в Косові на територію колишньої Югославської Республіки Македонія*.
- 16 грудня Президент Албанії Салі Беріша зустрічається у штаб-квартирі НАТО з Генеральним секретарем НАТО Манфредом Вернером.
- 17 грудня Міністри закордонних справ, учасники засідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів, заявляють про свою готовність підтримати подальші дії ООН у колишній Югославії і домовляються про поліпшення

координації діяльності Альянсу на підтримання миру, а також про вироблення практичних заходів з метою збільшити внесок Альянсу в цій сфері.

18 грудня

Міністри закордонних справ і представники держав - членів Ради північноатлантичного співробітництва домовляються про обмін досвідом і спеціальними знаннями з питань, що стосуються підтримання миру і суміжних галузей, а також затверджують Робочий план РПАС на 1993 р.

1993

1 січня

Чеська Республіка і Республіка Словаччина стають незалежними державами.

3 січня

Президент Буш і президент Російської Федерації Єльцин підписують у Москві Договір про скорочення наступальних озброєнь (СНО-2), який передбачає подальше скорочення американських і російських стратегічних наступальних озброєнь шляхом знищення усіх наявних у США і Росії міжконтинентальних балістичних ракет з роздільними ядерними боеголовками і скорочення на дві третини стратегічних ядерних арсеналів обох сторін.

13 січня

У Парижі відкрито для підписання Конвенцію про хімічну зброю, яка передбачає цілковиту заборону цього виду озброєнь, її підписують 127 держав.

14 січня

Держави НАТО дають згоду на розробку планів забезпечення режиму забороненої для польотів зони в повітряному просторі над Боснією і Герцеговиною у разі відповідного прохання з боку ООН.

21 січня

Верховний головнокомандувач об'єднаних збройних сил НАТО в Європі та міністри оборони Франції й Німеччини підписують угоду про умови використання у рамках НАТО Європейського корпусу.

26-27 січня

Координаційний комітет НАТО з контролю за виконанням угод проводить семінар за участю держав-партнерів, присвячений співробітництву в процесі виконання Договору про звичайні збройні сили в Європі (ЗЗСЄ).

27 січня

Вперше після того, як 18 квітня 1993 р. штаб-квартиру ЗЄС переведено до Брюсселя, Генеральний секретар ЗЄС Віллем ван Екелен зустрічається з Генеральним секретарем НАТО Манфредом Вернером у штаб-

- квартирі НАТО для обговорення питань практичного співробітництва між обома організаціями.
- 1 лютого У штаб-квартирі Альянсу відбувається зустріч президента Казахстану Нурсултана Назарбаєва з Генеральним секретарем НАТО Манфредом Вернером.
- 4 лютого Парламент Білорусі ратифікує Договір про скорочення стратегічних наступальних озброєнь (СНО-I).
- 17 лютого У штаб-квартирі НАТО відбувається зустріч президента Румунії Іона Ілієску з Генеральним секретарем НАТО Манфредом Вернером.
- 23 лютого Прем'єр-міністр Словаччини Владимир Мечіар робить офіційний візит до штаб-квартири НАТО. Комітет НАТО з проблем сучасного суспільства на своєму першому офіційному засіданні за участю партнерів у співробітництві обговорює, серед іншого, проблеми транскордонного забруднення навколишнього середовища.
- 24 лютого Генеральний секретар НАТО у своїй заяві підтримує рішення США про парашутування гуманітарної допомоги у Східну Боснію.
- 25 лют.-4 берез. НАТО проводить військові навчання для опанування навичок застосування процедур регулювання криз (НАТО СМХ - 93).
- 26 лютого У штаб-квартирі НАТО відбувається спеціальне засідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів, у якому бере участь новий державний секретар США Уорен Крістофер.
- 1-3 березня Під час візиту до Сполучених Штатів Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер зустрічається з президентом Біллом Клінтоном, державним секретарем Уореном Крістофером, міністром оборони Еспіном та провідними представниками конгресу США.
- 4 березня Президент Італії Оскар Луїджі Скальфаро відвідує штаб-квартиру НАТО.
- 8 березня Прем'єр-міністр Греції Константинос Міцотакіс відвідує штаб-квартиру НАТО.
- 8-9 березня Офіційний візит до Албанії Голови Військового комітету НАТО фельдмаршала сера Річарда Вінсента.
- 9 березня Штаб-квартиру НАТО відвідує прем'єр-міністр Болгарії Любен Беров.
- Штаб-квартиру НАТО відвідує міністр закордонних справ Чехії Йозеф Желенец.

- Штаб-квартиру НАТО відвідує міністр закордонних справ Польщі Кшиштоф Скубішевський.
- 10 березня Північноатлантична рада доручає військовим органам НАТО розробити резервні варіанти на випадок здійснення мирного плану ООН для Боснії й Герцеговини.
- 15 березня Північна Корея примушує інспекторів Міжнародного агентства з атомної енергетики (МАГАТЕ) виїхати з країни і заявляє про свій намір вийти з Договору про непоширення ядерної зброї.
- 16 березня Відповідно до Договору про звичайні збройні сили у Європі здійснюється перше спільне багатонаціональне інспектування під проводом держави - члена НАТО Італії та за участю партнерів у співробітництві (Азербайджан, Польща, Угорщина) з метою перевірки заявленого об'єкта в Румунії.
- 18-20 березня Офіційний візит до Албанії Генерального секретаря НАТО Манфреда Вернера.
- 26 березня Міністр оборони Чеської Республіки Антонін Баудиш зустрічається в штаб-квартирі Альянсу з Генеральним секретарем НАТО і Головою Військового комітету.
- 29 березня Зустріч міністрів оборони держав-членів НАТО і держав-партнерів з метою обговорення поступу у співробітництві з питань оборони, а також обміну думками щодо широкого кола проблем, пов'язаних із безпекою.
- 2 квітня Північноатлантична рада доручає Верховному головнокомандувачеві об'єднаних збройних сил НАТО в Європі здійснити підготовчі заходи для виконання Резолюції 816 Ради Безпеки ООН щодо забезпечення дотримання режиму забороненої для польотів зони в повітряному просторі над Боснією та Герцеговиною.
- 3 - 4 квітня У Ванкувері проходить перша американо-російська зустріч на найвищому рівні між президентами Клінтоном і Єльциним.
- 12 квітня Початок здійснення операції НАТО на забезпечення дотримання режиму забороненої для польотів зони у повітряному просторі над Боснією і Герцеговиною, відповідно до Резолюції 816 Ради Безпеки ООН і рішення Північноатлантичної ради від 8 квітня. В операції беруть участь літаки-винищувачі та розвідувальні літаки кількох держав - членів НАТО, а також авіація раннього попередження НАТО (NAEFW).

- 19 квітня Уперше після закінчення Другої світової війни здійснюються спільні тренувальні навчання американських і російських пошуково-рятувальних загонів, які проводяться на території Росії, в Сибіру.
- 22 квітня Генеральний секретар ООН Бутрос Бутрос Галі зустрічається в Брюсселі з Генеральним секретарем НАТО Манфредом Вернером для обговорення ситуації, що склалась у колишній Югославії, ролі НАТО у підтриманні миру та відносин між НАТО і ООН в цілому.
- 28 квітня У штаб-квартирі Альянсу в рамках Військового комітету НАТО проходить зустріч з партнерами у співробітництві на рівні міністрів оборони і начальників генеральних штабів.
- 6 травня Державний секретар США Уорен Крістофер відвідує штаб-квартиру НАТО для обговорення боснійської кризи.
- 17 травня Штаб-квартиру НАТО відвідує міністр закордонних справ Угорщини доктор Геза Єсенські. Боснійські серби відхиляють "мирний план Венса-Оуена".
- 22 травня Члени Ради Безпеки ООН, зокрема Іспанія, Росія, Великобританія, Сполучені Штати Америки і Франція, оприлюднюють Програму спільних дій у Боснії й Герцеговині, яка передбачає припинення бойових дій. Ця програма містить положення про створення "Зон безпеки".
- 24 травня Міністри оборони держав - членів ЄВРОГРУПИ передають Альянсові здійснювані нею функції в галузі військової підготовки збройних сил, а також передають йому в підпорядкування ЄВРОМЕД. Функції ЄВРОГРУПИ в галузі зв'язків із громадськістю і ЄВРОКОМ передано ЗЄС.
- 25-26 травня У штаб-квартирі НАТО проходить засідання Комітету оборонного планування і Групи ядерного планування на рівні міністрів, на якому, серед іншого, обговорюється питання про те, як участь НАТО в миротворчих операціях, здійснюваних під егідою ООН і НБСЄ, позначається на планах НАТО у галузі оборони. Обговорюються також оборонні аспекти проблеми поширення зброї масового знищення.
- 8 червня У штаб-квартирі НАТО відбувається спільна сесія Північноатлантичної ради і Ради Західноєвропейського Союзу, на якій обидві організації схвалюють створення

- єдиного механізму командування і керування спільними операціями військово-морських сил НАТО і ЗЄС в Адріатичному морі, здійснюваними з метою забезпечення дотримання режиму ембарго, запровадженого ООН проти Сербії й Чорногорії.
- 10 червня На засіданні Північноатлантичної ради на рівні міністрів у Афінах міністри закордонних справ держав - членів НАТО пропонують забезпечити авіаційне прикриття Сил захисту ООН у разі нападу на них під час виконання ними свого мандата і за наявності відповідного прохання ООН.
- 11 червня Міністри закордонних справ держав - учасниць РПАС на своїй зустрічі в Афінах оголошують програму співробітництва у підготовці до спільної миротворчої діяльності, здійснюваної на підтримку зусиль ООН і НБСЄ, та оприлюднюють доповідь, підготовану Спеціальною групою РПАС з питань співробітництва в діяльності на підтримання миру.
- 18 червня Рада Безпеки ООН схвалює розміщення в колишній Югославській Республіці Македонія * контингенту військ США у складі 300 осіб, котрі мають приєднатися до вже розміщених там військ ООН чисельністю 700 осіб, розглядаючи це як засіб запобігання поширенню боснійського конфлікту.
- 23 червня Голова парламенту і керівник Грузії Едуард Шеварднадзе приїздить до штаб-квартири НАТО з офіційним візитом.
- 28-30 червня Голова Військового комітету НАТО фельдмаршал сер Річард Вінсент відвідує Чеську Республіку.
- 30 червня-2 липня У Празі відбувається семінар НАТО на високому рівні, присвячений діяльності на підтримання миру, який проводиться з метою сприяння у роботі Спеціальної групи РПАС з питань співробітництва на підтримання миру.
- 30 червня-2 липня У штаб-квартирі НАТО відбувається економічний колоквиум на тему "Розвиток економічної ситуації в країнах-партнерах у співробітництві з погляду галузевої структури".
- 22 липня Відповідно до Лісабонського протоколу 1992 р. до Договору про скорочення стратегічних наступальних озброєнь (СНО-I), Білорусь офіційно приєднується до Договору про непоширення ядерної зброї (ДНЯЗ) як держава, що не володіє ядерною зброєю.

- 2 серпня На спеціальному засіданні, присвяченому ситуації у Боснії й Герцеговині, Північноатлантична рада заявляє про те, що в разі, коли не припиниться “удушення” Сараєва та інших районів, негайно розпочнеться підготовка до застосування суворіших заходів, включаючи повітряні удари по тих, хто несе відповідальність за вищезгадані дії і, зокрема, намагається зірвати надання гуманітарної допомоги вищезгаданим районам.
- 9 серпня Північноатлантична рада схвалює оперативні варіанти повітряних ударів по цілях у Боснії й Герцеговині, які були розроблені згідно з рішенням Ради від 2 серпня і здійснюватимуться з дозволу Генерального секретаря ООН.
Альберт II успадковує королівський трон після смерті 31 липня його попередника короля Бельгії Бодуена I.
- 16-18 серпня Офіційний візит до Румунії й Молдови Голови Військового комітету НАТО фельдмаршала сера Річарда Вінсента.
- 31 серпня Росія завершує виведення своїх військ із Литви.
- 1 вересня Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер зустрічається в Женеві з Генеральним секретарем ООН Бутросом Бутросом Галі для обговорення перспектив мирного врегулювання у Боснії й Герцеговині та ролі НАТО у підтримці миротворчої місії ООН на території колишньої Югославії, а також встановлення тіснішого зв'язку між НАТО і ООН.
- 18 вересня Штаб-квартиру НАТО відвідує міністр закордонних справ України Анатолій Зленко.
- 20 вересня Представники держав у Раді північноатлантичного співробітництва на своїй зустрічі в штаб-квартирі НАТО виступають із заявою, в якій закликають покласти край бойовим діям у Грузії та засуджують порушення домовленості про припинення вогню з боку збройних сил Абхазії.
- 21 вересня Штаб-квартиру НАТО відвідує міністр оборони Чеської Республіки генерал-майор Іржі Неквасіл. Президент Російської Федерації Єльцин оголошує про розпуск Верховної Ради і закликає до проведення нових виборів 11 - 12 грудня 1993 р. Віце-президент Олександр Руцькой та Голова Верховної Ради Руслан Хасбулатов закликають збройні сили Росії чинити опір розпуску Верховної Ради. Разом з іншими

- прибічниками жорсткої лінії вони займають російський "Білий дім".
- 22 вересня Торвальд Столтенберг і лорд Оуен, співголови Міжнародної конференції, присвяченої колишній Югославії, відвідують штаб-квартиру НАТО для обговорення з Генеральним секретарем НАТО і Головою Військового комітету НАТО питання про виконання можливого плану мирного врегулювання у Боснії й Герцеговині.
- 29 вересня Штаб-квартиру НАТО відвідує з офіційним візитом президент Туркменістану Сапармурад Ниязов.
- 4 жовтня Вірні президентові Російської Федерації Єльцину війська обстрілюють з танкових гармат і кулеметів "Білий дім", приміщення Верховної Ради Росії і змушують парламентарів, не згодних із програмою реформ президента Єльцина, залишити будинок. Рада Безпеки ООН продовжує на 6 місяців мандат миротворчих сил ООН у Хорватії й Боснії. Рада надає миротворчим силам у Хорватії право *"вживати необхідних заходів, у тому числі й застосування сили, задля своєї безпеки і вільного пересування"*.
- 6-7 жовтня Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер під час свого візиту до Сполучених Штатів Америки зустрічається у Вашингтоні з президентом США Біллом Клінтоном, а в Нью-Йорку - з Генеральним секретарем ООН Бутросом Бутросом Галі.
- 18 жовтня Штаб-квартиру НАТО відвідує з офіційним візитом прем'єр-міністр Естонської Республіки Март Лаар.
- 20-21 жовтня Міністри оборони держав - членів НАТО зустрічаються в Травемюнде, Німеччина, для неофіційного обговорення низки питань, зокрема пропозиції щодо програми "Партнерство заради миру", концепції багатонаціональних об'єднаних оперативно-тактичних сил та проблеми поширення зброї масового знищення.
- 2-3 листопада Офіційний візит до Болгарії Голови Військового комітету НАТО фельдмаршала сера Річарда Вінсента та його зустріч з президентом Болгарії Желю Желевим.
- 4 листопада Штаб-квартиру НАТО відвідує з офіційним візитом президент Словацької Республіки Михал Ковач.
- 15-17 листопада Координаційний комітет НАТО з контролю за виконанням угод проводить у штаб-квартирі НАТО семінар за участю країн-партнерів РПАС, присвячений співробітництву у виконанні та перевірці

- виконання домовленостей про контроль над звичайними озброєннями, включаючи Договір про звичайні збройні сили в Європі (ЗЗСЕ).
- 30 листопада Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер виступає на засіданні Ради міністрів закордонних справ держав-учасниць НБСЕ, яке проходить в Римі.
- 2 грудня Міністри закордонних справ держав НАТО, учасники засідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів, обговорюють концепцію програми "Партнерство заради миру" і пов'язані з нею пропозиції в рамках підготовки до зустрічі на найвищому рівні, запланованої на січень 1994 р.
- 3 грудня На засіданні РПАС міністри закордонних справ держав НАТО і партнерів у співробітництві схвалюють другу доповідь, підготовлену Спеціальною групою з питань співробітництва в діяльності на підтримання миру, та Робочий план РПАС на 1994 р.
- 7 грудня Міністри ЄВРОГРУПИ оголошують, що декілька підгруп будуть або передані структурі НАТО, або надані в розпорядження ЗЄС і заявляють про припинення існування ЄВРОГРУПИ 1 січня 1994 р.
- 8-9 грудня Міністри оборони держав НАТО на засіданні Комітету оборонного планування і Групи ядерного планування, яке проходить у Брюсселі, обговорюють нові завдання Альянсу в галузі оборони, включаючи підтримку з боку НАТО зусиль, здійснюваних ООН і НБСЕ в діяльності на підтримання миру, а також концепцію багатонаціональних об'єднаних оперативно-тактичних сил. Міністри висловлюють цілковиту підтримку програмі "Партнерство заради миру".
- 9 грудня Генеральний секретар НАТО Манфред Вернер зустрічається в Брюсселі з президентом Російської Федерації Борисом Єльциним.
- 12 грудня Проведення в Росії вперше після 1917 р. багатопартійних парламентських виборів. За нову конституцію, яка надає президентові ширших повноважень, проголосувало 58,4 відсотка громадян, котрі взяли участь у голосуванні.
- 14 грудня У штаб-квартирі ЗЄС у Брюсселі відбувається спільне засідання Північноатлантичної ради і Ради Західноєвропейського Союзу на рівні послів.

1994

- 10-11 січня На зустрічі на найвищому рівні в Брюсселі глави держав і урядів країн - членів Альянсу започатковують програму "Партнерство заради миру" і запрошують приєднатися до неї партнерів з Ради північноатлантичного співробітництва, а також держави НБСЄ, котрі хочуть і можуть брати участь у цій програмі. Оприлюднено Рамковий документ програми "Партнерство заради миру". Затверджено концепцію Багатонаціональних об'єднаних оперативно-тактичних сил, а також інші заходи підтримки розвитку власне Європейської системи безпеки та оборони. Глави держав і урядів країн НАТО знову підтверджують готовність Альянсу завдати авіаудари для запобігання "удушенню" Сараєва та інших районів Боснії та Герцеговини, проголошених ООН "зонами безпеки".
- 14 січня Президенти США, Росії й України підписують у Москві Тристоронню угоду, в якій визначено процедури передачі Україною Росії ядерних боеголовок, виплати Україні відповідної компенсації та надання їй гарантій безпеки. Президент США Клінтон і президент Росії Єльцин підписують угоду, яка зобов'язує кожну із сторін, починаючи від 30 травня 1994 р., не націлювати ядерні ракети великої дальності на об'єкти, що розміщені на території іншої сторони.
- 18 січня Вибори до Державної думи (парламенту) Російської Федерації завершуються значною перевагою супротивників президента Єльцина.
- 20 січня Штаб-квартиру НАТО відвідує президент Боснії й Герцеговини Алія Ізетбегович.
- 24-27 січня Учасники Другої міжнародної конференції під егідою НАТО/Комітету з проблем сучасного суспільства, присвяченої ролі військових у захисті озонового шару, зобов'язуються дотримуватися термінів, визначених Монреальським протоколом, про речовини, котрі руйнують озоновий шар.
- 26 січня Міністр закордонних справ Румунії Теодор Мелешкану відвідує штаб-квартиру НАТО для підписання Рамкового документа програми "Партнерство заради миру".

- 27 січня Президент Литви Альгірдас Бразаускас відвідує штаб-квартиру НАТО з метою підписання Рамкового документа програми "Партнерство заради миру". Підписання у Москві програми військового співробітництва між Росією і НАТО, яка передбачає обмін старшими командирами і військовими експертами, спільні військові навчання і підготовку особового складу.
- 1 лютого Серджіо Сільвіо Баланзіно (Італія) змінює посла Амадео де Франші на посаді заступника Генерального секретаря НАТО.
- 2 лютого Прем'єр-міністр Польщі Вольдемар Павляк підписує у штаб-квартирі НАТО Рамковий документ програми "Партнерство заради миру".
- 3 лютого Міністр закордонних справ Естонії Юрі Луйк підписує у штаб-квартирі НАТО Рамковий документ програми "Партнерство заради миру". Парламент України анулює висунуті ним раніше 18 листопада 1993 р. умови ратифікації Договору про скорочення стратегічних наступальних озброєнь (СНО-1) і доручає уряду здійснити обмін ратифікаційними грамотами.
- 6 лютого Після вибуху міни на міському базарі в Сараєво, в результаті якого загинуло і постраждало багато людей, Генеральний секретар ООН Бутрос Бутрос Галі звертається до НАТО з проханням про підготовку можливих повітряних ударів по артилерійських позиціях в Сараєво і навколо нього.
- 8 лютого Міністр закордонних справ Угорщини Геза Єсенський відвідує штаб-квартиру НАТО для підписання Рамкового документа програми "Партнерство заради миру".
- 9 лютого Міністр закордонних справ України Анатолій Зленко підписує в штаб-квартирі НАТО Рамковий документ програми „Партнерство заради миру”. Північноатлантична рада засуджує тривалу облогу Сараєво і заявляє, що важке озброєння будь-якої із сторін, що залишатиметься у радіусі 20 км від центру міста після 20 лютого, стане об'єктом повітряних ударів, здійснюваних силами НАТО у тісній координації з Генеральним секретарем ООН, відповідно до рішень Північноатлантичної ради від 2 і 9 серпня 1993 р. Прем'єр-міністр Словаччини Владимир

- Мечіар підписує у штаб-квартирі НАТО Рамковий документ програми “Партнерство заради миру”.
- 14 лютого Президент Болгарії Желю Желев відвідує штаб-квартиру НАТО для підписання Рамкового документа програми “Партнерство заради миру”.
Прем'єр-міністр Латвії Валдіс Бірковс підписує в штаб-квартирі НАТО Рамковий документ програми “Партнерство заради миру”.
Відповідно до Лісабонського протоколу 1992 р. до Договору про скорочення стратегічних наступальних озброєнь (СНО-1) Казахстан офіційно приєднується до Договору про непоширення ядерної зброї (ДНЯЗ) як держава, що не володіє ядерною зброєю.
- 14-15 лютого Офіційний візит до Польщі Голови Військового комітету НАТО фельдмаршала сера Річарда Вінсента відповідно до програми Ради північноатлантичного співробітництва.
- 15 лютого Великобританія і Росія домовляються про перепрограмування своїх ядерних ракет таким чином, щоб після 30 травня 1994 р. вони не були націлені на території одна одної.
- 21 лютого Після того як 9 лютого завершився термін виведення важких озброєнь із забороненої зони Сараєво, Генеральний секретар НАТО оголошує, що у зв'язку з досягненням намічених цілей офіційні особи ООН і НАТО рекомендували не застосовувати військово-повітряні сили на цьому етапі.
- 23 лютого Президент Албанії Салі Беріша відвідує штаб-квартиру НАТО для підписання Рамкового документа програми “Партнерство заради миру”.
- 28 лютого Винищувачі Альянсу збивають чотири військових літаки, котрі порушили запроваджену ООН заборонену для польотів зону у повітряному просторі над Боснією і Герцеговиною.
- 4 березня Відповідно до умов Тристоронньої угоди, підписаної 14 січня 1993 р. Україною, Росією і США, з України до Росії надходить перша партія з 60 ядерних боєголовок.
- 10 березня Прем'єр-міністр Чеської Республіки Вацлав Клаус підписує у штаб-квартирі НАТО Рамковий документ програми “Партнерство заради миру”.
- 14-17 березня Голова Військового комітету НАТО фельдмаршал сер Річард Вінсент здійснює офіційну поїздку до Естонії, Латвії і Литви для обговорення програми військового

- співробітництва з НАТО та інтересів кожної з цих трьох країн у галузі безпеки.
- 16 березня Президент Молдови Мірча Снегур відвідує штаб-квартиру НАТО для підписання Рамкового документа програми “Партнерство заради миру”.
- 23 березня Міністр закордонних справ Грузії Александр Чікваїдзе підписує в штаб-квартирі НАТО Рамковий документ програми “Партнерство заради миру”.
- 30 березня Прем'єр-міністр Словенії Янез Дрновшек відвідує штаб-квартиру НАТО для підписання Рамкового документа програми “Партнерство заради миру”.
- 10 квітня У відповідь на прохання командування сил ООН літаки НАТО надають безпосередню авіаційну підтримку персоналу ООН в Горажде, яке, згідно з рішенням ООН, оголошене безпечною зоною на території Боснії й Герцеговини. Наведення літаків НАТО здійснюється з передового диспетчерського пункту ООН.
- 16 квітня При здійсненні щільного повітряного прикриття Сил захисту ООН в Боснії та Герцеговині збито британський реактивний літак “Сі Харрієр”.
- 22 квітня У відповідь на прохання, з яким Генеральний секретар ООН звернувся 18 квітня, Північноатлантична рада ухвалює додаткові рішення щодо застосування авіації для захисту персоналу ООН на всій території Боснії та Герцеговини та встановлених там ООН зон безпеки. Рада також дає дозвіл на здійснення повітряних ударів у тому разі, якщо до 27 квітня всі важкі озброєння боснійських сербів не будуть відведені на 20 км від Горажде. Цей термін є чинним для всіх інших встановлених ООН зон безпеки на випадок, якщо проти них буде застосовано важке озброєння.
- 25 квітня Міністр оборони Польщі Петр Колодзейчик відвідує штаб-квартиру НАТО для передачі Презентаційного документа своєї країни для програми “Партнерство заради миру”.
- 27 квітня Рада НАТО, розглянувши виконання своїх рішень від 22 квітня стосовно становища в Горажде і навколо нього, а також в інших безпечних зонах на території Боснії й Герцеговини, робить висновок про те, що встановлені терміни виведення важких озброєнь здебільшого дотримуються. У штаб-квартирі НАТО відбувається засідання Військового комітету за участю

- партнерів у співробітництві на рівні міністрів оборони і начальників генеральних штабів.
- 27-29 квітня У Будапешті (Угорщина) відбувається семінар Ради північноатлантичного співробітництва з питань планування й керування національними програмами в галузі оборони.
- 28 квітня Урочистості, присвячені початку діяльності Координаційної групи з питань партнерства, яка розташувалась у Монсі (Бельгія), на території штабу Верховного головнокомандувача об'єднаних збройних сил НАТО у Європі.
У штаб-квартирі НАТО міністр оборони Румунії Георг Тінка передає Північноатлантичному альянсові Презентаційний документ для програми "Партнерство заради миру".
- 4 травня Президент Азербайджану Гейдар Алієв підписує у штаб-квартирі НАТО Рамковий документ програми "Партнерство заради миру".
- 9 травня Штаб-квартиру НАТО відвідують міністр закордонних справ Швеції баронеса Маргарета аф Углас та міністр закордонних справ Фінляндії Хейккі Хаавісто для підписання Рамкового документа програми "Партнерство заради миру".
У Кіршберзі (Люксембург) відбувається зустріч Ради міністрів держав - членів ЗЄС з міністрами закордонних справ та міністрами оборони Болгарії, Латвії, Литви, Польщі, Румунії, Словаччини, Угорщини, Чеської Республіки та Естонії. Вирішено запровадити в ЗЄС новий статус, згідно з яким згадані держави стануть асоційованими партнерами Західноєвропейського Союзу.
- 10 травня Фінляндія та Швеція передають НАТО свої Презентаційні документи для програми "Партнерство заради миру".
Заступник прем'єр-міністра Туркменістану Борис Шихмурадов підписує в штаб-квартирі НАТО Рамковий документ програми "Партнерство заради миру".
- 11-14 травня Голова Військового комітету НАТО фельдмаршал сер Річард Вінсент здійснює поїздку до Словаччини й Росії для зустрічі з керівними цивільними та військовими посадовими особами цих країн у контексті РПАС.
- 17 травня Чеська Республіка передає НАТО свій Презентаційний документ для програми "Партнерство заради миру".

- 24 травня Міністри оборони держав - членів НАТО беруть участь у засіданні Комітету оборонного планування та Групи ядерного планування НАТО і обмінюються думками щодо поступу у вирішенні таких питань, як значення програми ПЗМ для оборони, концепція Багатонаціональних об'єднаних оперативно-тактичних сил, зусилля в галузі запобігання поширенню зброї масового знищення та діяльності на підтримання миру. Міністр оборони Російської Федерації Павло Грачов відвідує штаб-квартиру НАТО з метою інформування міністрів оборони держав - членів НАТО про нову оборонну доктрину Росії.
- 25 травня Під егідою програми "Партнерство заради миру" міністри оборони держав - членів НАТО зустрічаються з міністрами оборони і представниками держав-партнерів, причому з представниками Словенії, Фінляндії та Швеції вперше, для обговорення питань, пов'язаних із співробітництвом у галузі оборони, зокрема в діяльності на підтримання миру. Словаччина та Україна передають Північноатлантичному альянсові свої Презентаційні документи для програми "Партнерство заради миру".
- 26-27 травня У Парижі відбувається перша нарада, присвячена Пакту стабільності у Європі. Міністри закордонних справ європейських країн обговорюють нову ініціативу, мета якої - запобігти прикордонним конфліктам, захистити права меншин, сприяти розвитку добросусідських відносин у Центральній і Східній Європі, поглиблювати співробітництво на регіональному рівні і зміцнювати демократичні інституції.
- 27 травня Міністр закордонних справ Республіки Казахстан Канет Саудабаєв відвідує штаб-квартиру НАТО для підписання Рамкового документа програми "Партнерство заради миру".
- 1 червня Президент Киргизстану Аскар Акаєв відвідує штаб-квартиру НАТО для підписання Рамкового документа програми "Партнерство заради миру".
- 3 червня Заступник Генерального секретаря НАТО Серджіо Баланзіно офіційно відкриває приміщення для держав-партнерів у тому крилі штаб-квартири НАТО, що носить ім'я Манфреда Вернера.

- 6 червня Болгарія та Угорщина передають Північноатлантичному альянсові свої Презентаційні документи для програми "Партнерство заради миру".
- 9 червня Міністри закордонних справ держав - членів НАТО на своїй зустрічі в Стамбулі обговорюють поступ у виконанні рішень, ухвалених на Брюссельській зустрічі на найвищому рівні, відзначивши, що до програми "Партнерство заради миру" вже приєдналося 20 держав. Міністри затверджують загальні політичні рамки підходу Альянсу до проблеми поширення зброї масового знищення.
- 10 червня У Стамбулі відбувається засідання Ради північноатлантичного співробітництва на рівні міністрів. Міністри закордонних справ схвалюють підготовану Спеціальною групою РПАС третю доповідь про співробітництво у підтриманні миру. На засіданні присутні також міністри закордонних справ Словенії, Фінляндії та Швеції.
- Литва передає Північноатлантичному альянсові свій Презентаційний документ для програми "Партнерство заради миру".
- 22 червня Міністр закордонних справ Російської Федерації Андрій Козирев відвідує штаб-квартиру НАТО для підписання Рамкового документа програми "Партнерство заради миру" і обміну думками з Радою. Сторони оприлюднюють стислий виклад підсумків обговорень.
- 26 - 28 червня Генерал Джордж Джаулен (SACEUR) відвідує Москву для обговорення участі Росії в програмі "Партнерство заради миру" та конкретної програми співпраці з Росією.
- 29 червня Спеціальний представник Генерального секретаря ООН Ясуші Акаші у супроводі генерал-лейтенанта Бертрана де Лапреля, командувача Сил захисту ООН на території колишньої Югославії, та генерал-лейтенанта сера Майкла Роуза, командувача Сил захисту ООН у Боснії та Герцеговині, відвідує штаб-квартиру НАТО для зустрічі із заступником Генерального секретаря НАТО Серджіо Баланзіно.
- 29 черв.-1 липня Відбувається щорічний економічний колоковіум НАТО, присвячений приватизації в оборонному секторі промисловості.

- 5 липня Формальне схвалення Індивідуальної програми партнерства Польщі з НАТО у рамках програми “Партнерство заради миру”.
Росія передає Північноатлантичному альянсу свій Презентаційний документ для програми “Партнерство заради миру”.
- 8 липня Естонія передає Північноатлантичному альянсу свій Презентаційний документ для програми “Партнерство заради миру”.
- 11 липня Північноатлантична рада оприлюднює заяву, де ще раз підтверджується готовність НАТО долучитися до реалізації мирної угоди щодо Боснії та Герцеговини і зазначається, що здійснення заходів, передбачених планом, ухваленим міністрами закордонних справ 5 липня в Женеві, може спонукати НАТО перебрати на себе нові завдання у колишній Югославії на прохання ООН.
- 12 липня Федеральний конституційний суд Німеччини дає уточнення конституційних засад щодо розміщення німецьких збройних сил за межами держави і усуває конституційні перешкоди для участі Німеччини у виконанні місій, здійснюваних ООН, НАТО і ЗЄС з метою підтримання миру.
- 13 липня Міністр закордонних справ Узбекистану Саїдмухтар Саїдкасимов та міністр оборони Узбекистану Рустам Ахмедов відвідують штаб-квартиру НАТО для підписання Рамкового документа програми “Партнерство заради миру”.
- 18 липня Латвія передає Північноатлантичному альянсові свій Презентаційний документ для програми “Партнерство заради миру”.
- 20 липня Словенія передає Північноатлантичному альянсові свій Презентаційний документ для програми “Партнерство заради миру”.
- 5 серпня Після викрадення боснійськими сербами зброї з пункту збору ООН поблизу Сараєво літаки НАТО на прохання командування Сил захисту ООН завдають повітряного удару по цілях, розташованих у межах забороненої зони Сараєво.
- 13 серпня Смерть у Брюсселі Генерального секретаря НАТО Манфреда Вернера. Заступника Генерального секретаря Серджіо Баланзіно призначено виконуючим обов'язки Генерального секретаря НАТО.

- 18 серпня Скорботне засідання Північноатлантичної ради на честь покійного Генерального секретаря НАТО Манфреда Вернера.
- 22 серпня Формальне схвалення Індивідуальної програми партнерства Швеції з НАТО в рамках програми "Партнерство заради миру".
- 31 серпня Останні з'єднання російських військ залишають Естонію, завершуючи їх виведення з трьох держав Балтії.
- 1 вересня Російські війська залишають Берлін, завершуючи їх виведення з території Німеччини.
- 2-10 вересня На території Росії вперше відбуваються спільні військові маневри американських і російських військ, головна мета яких - взаємодія у здійсненні операцій з підтримання миру.
- 6 вересня Молдова передає Північноатлантичному альянсові свій Презентаційний документ для програми "Партнерство заради миру".
- 8 вересня США, Великобританія і Франція виводять решту контингенту союзницьких військ із Берліна.
- 12-16 вересня У Польщі, неподалік міста Познань, проводяться спільні військові навчання ("Коопретив бридж"), у яких беруть участь військовики 13 держав - членів НАТО та партнерів у співробітництві. Це перший захід такого плану, здійснюваний у рамках програми "Партнерство заради миру".
- 13 вересня Генерал-лейтенанта Джона Шіхана призначено Верховним головнокомандувачем об'єднаних збройних сил НАТО в зоні Атлантичного океану.
- 14 вересня Формальне схвалення Індивідуальної програми партнерства Румунії з НАТО в рамках програми "Партнерство заради миру".
- 22 вересня Після нападу на транспортний засіб Сил захисту ООН неподалік Сараєво літаки НАТО завдають повітряного удару по танку боснійських сербів на прохання Сил захисту ООН.
- Албанія передає Північноатлантичному альянсові свій Презентаційний документ для програми "Партнерство заради миру".
- 28 верес.-7 жовт. У Північному морі, в протоці Скагеррак, проводяться навчання військово-морських сил НАТО і країн-партнерів "Коопретив венчер" у здійсненні операцій на

- підтримання миру, а також гуманітарних та пошуково-рятувальних операцій.
- 29 вересня Північноатлантична рада на своєму засіданні на рівні міністрів закордонних справ у Нью-Йорку пропонує міністрові закордонних справ Бельгії Віллі Класу обійняти посаду Генерального секретаря НАТО.
- 29-30 вересня Міністри оборони і представники 16 держав - членів НАТО зустрічаються в Севільї (Іспанія) для неофіційного обговорення низки питань, котрі викликають спільний інтерес і спільне занепокоєння, зокрема таких, як становище в колишній Югославії, діяльність на підтримання миру, концепція Багатонаціональних загальновійськових оперативно-тактичних сил, співробітництво з країнами Центральної і Східної Європи в галузі оборони, у тому числі в рамках програми "Партнерство заради миру", та питання безпеки в Середземноморському регіоні.
- 5 жовтня Міністр закордонних справ Вірменії Ваган Папазян підписує у штаб-квартирі НАТО Рамковий документ програми "Партнерство заради миру".
- 5-7 жовтня У штаб-квартирі НАТО в Брюсселі відбувається семінар, присвячений діяльності на підтримання миру та її значенню у врегулюванні криз, в якому беруть участь 38 країн і кілька міжнародних організацій.
- 10 жовт.-2 груд. Конференція в Будапешті, присвячена аналізу діяльності, здійснюваної в рамках НБСЄ.
- 12 жовтня Формальне схвалення Індивідуальної програми партнерства Фінляндії з НАТО в рамках програми "Партнерство заради миру".
Штаб-квартиру НАТО відвідує з офіційним візитом президент ФРН Роман Герцог.
- 17 жовтня Віллі Клас, колишній заступник прем'єр-міністра і міністр закордонних справ Бельгії, стає наступником Манфреда Вернера на посаді Генерального секретаря НАТО.
- 17 жовт.-8 листоп. У Данії відбуваються військові навчання Корпусу швидкого реагування НАТО.
- 21-28 жовтня У рамках програми "Партнерство заради миру" в Нідерландах відбуваються спільні навчання "Коопретив спірит" у здійсненні операцій на підтримання миру. У них беруть участь 12 країн - членів НАТО і партнерів у співробітництві. Це перші навчання такого плану, що здійснюються на території держави - члена Альянсу.

- 28 жовтня НАТО і ООН оприлюднюють спільну заяву про використання авіації НАТО в Боснії та Герцеговині на підтримку відповідних резолюцій ООН. Виступ Генерального секретаря НАТО Віллі Класа на 40-й сесії Генеральної асамблеї Асоціації Атлантичного договору в Гаазі.
- 4 листопада Штаб-квартиру НАТО відвідує президент Румунії Іон Ілієску.
- 7 листопада Спеціальне спільне засідання керівників у галузі національних озброєнь держав-членів НАТО, на якому розглядається питання про те, як операції на підтримання миру позначаються на вимогах щодо технічного оснащення військ.
- 11 листопада Генеральний секретар НАТО Віллі Клас виступає з заявою, у якій повідомляється про обмеження участі США в операції "Шарп Гард".
- 14 листопада Засідання Ради міністрів ЗЄС за участю міністрів закордонних справ і міністрів оборони 9 держав, котрі мають статус асоційованих партнерів. Оприлюднення Нордвікської декларації, в якій, зокрема, схвалено попередні політичні висновки щодо спільної європейської політики в галузі оборони.
- 15 листопада Штаб-квартиру НАТО відвідують міністр закордонних справ Угорщини Ласло Ковач і міністр оборони Дьордь Келеті. Формальне схвалення Індивідуальної програми партнерства Угорщини з НАТО в рамках "Партнерства заради миру".
- 21 листопада На прохання Сил захисту ООН і у тісній взаємодії з ними літаки НАТО завдають повітряного удару по аеродрому в Удбині, який розташований в утримуваній сербами частині Хорватії. Ця операція здійснюється у відповідь на удари, завдані з Удбини по цілях в районі Бихача (Боснія й Герцеговина).
- 23 листопада Сили НАТО завдають повітряних ударів по позиціях ракет "земля - повітря" на південь від Отока. Операція здійснюється у відповідь на ракетний обстріл літаків НАТО і згідно з раніше оголошеними заходами самооборони.
- Формальне схвалення Індивідуальної програми партнерства Словаччини з НАТО в рамках програми "Партнерство заради миру".
- 24 листопада Північноатлантична рада оприлюднює заяву, в якій засуджує недавні напади збройних сил боснійських

- сербів та Сербської Країни на безпечну зону ООН у Бихачі і повідомляє про заходи, яких вжито на підтримку здійснюваних ООН переговорних зусиль.
- 25 листопада Штаб-квартиру НАТО відвідують заступник міністра закордонних справ Чехії Александер Вондра та заступник міністра оборони Іржі Поспішил. Формальне схвалення Індивідуальної програми партнерства Чеської Республіки з НАТО в рамках програми "Партнерство заради миру".
- Штаб-квартиру НАТО відвідує заступник міністра закордонних справ Болгарії Тодор Чоуров. Формальне схвалення Індивідуальної програми партнерства Болгарії з НАТО в рамках програми "Партнерство заради миру".
- 30 листопада Штаб-квартиру НАТО відвідує міністр закордонних справ Литви Альбінас Янушка. Формальне схвалення Індивідуальної програми партнерства Литви з НАТО в рамках програми "Партнерство заради миру".
- 1 грудня У Брюсселі відбувається засідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів. Міністр закордонних справ Росії Андрій Козирєв бере участь у засіданні Північноатлантичної ради на рівні міністрів.
- 5 грудня Під час зустрічі НБСЄ на найвищому рівні, яка відбувається в Будапешті, президент України Леонід Кучма підписує Договір про непоширення ядерної зброї.
- 5-6 грудня У Будапешті відбувається зустріч на найвищому рівні за участю глав держав і урядів країн - учасниць НБСЄ, в якій бере участь Генеральний секретар НАТО Віллі Клас.
- НБСЄ перейменована в Організацію з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ).
- Оприлюднення Будапештського документа 1994 р. "До справжнього партнерства нової доби".

1995

- 1 січня Початок дії угоди про припинення вогню в Боснії на чотири місяці.
- Австрія, Фінляндія і Швеція приєднуються до Європейського Союзу.
- Засновано Світову організацію торгівлі (СОТ), що стає спадкоємницею ГАТТ.

- p>11 січняМіністр закордонних справ Білорусі Владзімір Сянко відвідує НАТО і підписує Рамковий документ програми "Партнерство заради миру".
p>13 січняКонвенція ООН про хімічну зброю 1993 р. не набуває чинності: тільки 20 країн ратифікували договір. Для набуття чинності конвенція має бути ратифікована 65 країнами.
p>18 січняПівнічноатлантична рада затверджує програму стандартизації НАТО, спрямовану на вдосконалення політики Альянсу в галузі матеріально-технічної і оперативної стандартизації.
p>23 січняЗаступник міністра закордонних справ Албанії Аржан Старова і заступник міністра оборони Альфред Моїсеу відвідують штаб-квартиру НАТО і оголошують прийняття Індивідуальної програми партнерства Албанії.
p>24 січняПівнічноатлантична рада ухвалює створення нової Організації з питань стандартизації НАТО.
p>31 січняСША проголошують подовження на один рік одностороннього мораторію на ядерні випробування.
p>8 лютогоМіністр оборони Латвії Яніс Трапанс відвідує штаб-квартиру НАТО і оголошує прийняття Індивідуальної програми партнерства Латвії. НАТО схвалює плани прямого діалогу із Єгиптом, Ізраїлем, Мавританією, Марокко і Тунісом з метою подолання загрози ісламського фундаменталізму.
p>9 лютогоВізит прем'єр-міністра Угорщини Дюлі Хорна до штаб-квартири НАТО.
p>10 лютогоМіністр закордонних справ Австрії Алоїс Мок відвідує штаб-квартиру НАТО для підписання Рамкового документа програми "Партнерство заради миру".
p>14 -21 лютогоМіністр оборони України Валерій Шмаров зустрічається з Головою Військового комітету НАТО і підписує протокол про співпрацю між НАТО і Україною.
p>16 лютогоВіце-президент мусульмансько-хорватської Федерації схвалює міжнародний план призупинення економічних санкцій проти Сербії за умов визнання Боснії та Герцеговини при повністю закритих боснійсько-сербських кордонах.
p>23 лютогоБілорусь призупиняє програму знищення озброєнь, що є порушенням Договору ЗЗСЄ.

- 24 лютого НАТО розпочинає в Брюсселі переговори з питань безпеки Північної Африки з Марокко, Єгиптом, Мавританією, Тунісом та Ізраїлем.
- 27 лютого Міністри оборони Естонії, Латвії і Литви підписують угоду про військове співробітництво, яка охоплює питання зовнішньої політики і матеріально-технічного забезпечення.
Віце-президент США Ел Гор відвідує штаб-квартиру НАТО.
- 1 березня США, Франція, Німеччина та Італія погоджуються щодо розвитку Середньої розширеної системи протиповітряної оборони (MEADS) в межах співпраці союзників у галузі озброєнь.
Естонія підписує Індивідуальну програму військового співробітництва з НАТО в розвиток своєї участі в ПЗМ з 1994 р.
- 6 березня Хорватія вступає у військовий альянс із Боснійською мусульмансько-хорватською Федерацією. Сили захисту ООН залишаються в Хорватії.
- 8 березня Генеральний секретар НАТО Віллі Клас і президент США Білл Клінтон зустрічаються у Вашингтоні для обговорення можливого виведення миротворчих сил ООН з Хорватії та Боснії.
- 16 березня Словаччина і Угорщина узгоджують договір з питань прав меншин.
- 18-20 березня У Парижі проходить Загальноєвропейська нарада з питань безпеки, в якій беруть участь 50 країн. Нарада затверджує пакт стабільності, спрямований на подолання загрози кризи у Європі, і узгоджує пакет заходів щодо кордонів і прав етнічних меншин.
- 30-31 березня На засіданні Вищої Ради ОБСЄ обговорюється Спільна загальна модель безпеки XXI сторіччя - комплексна всеосяжна концепція безпеки, спрямована на забезпечення інтересів всіх країн-учасниць.
- 11 квітня Рада Безпеки ООН затверджує Резолюцію 984, що гарантує допомогу всім неядерним державам, які підписали Договір про непоширення ядерної зброї 1970 р., у разі виникнення загрози застосування проти них ядерної зброї або здійснення ядерної атаки.
- 26 квітня Віце-прем'єр міністр і міністр закордонних справ Мальти професор Гвідо де Марко підписує Рамковий документ "Партнерство заради миру" (пізніше Мальта вийшла з програми ПЗМ).

- 7 травня Святкування 50-ї річниці закінчення Другої світової війни.
- 11 травня Прийнято рішення, на основі консенсусу, про подовження на необмежений термін Договору про непоширення зброї масового знищення.
- 15 травня Міністри закордонних справ і оборони ЗЄС збираються у Лісабоні для обговорення майбутніх відносин ЗЄС і НАТО.
- 25 травня У відповідь на запит ООН літак НАТО атакує склад зброї боснійських сербів неподалік Пале. Наступного дня здійснюється друга атака.
- 27 травня На засіданні Північноатлантичної ради висувається вимога до боснійських сербів припинити атаки на зони безпеки ООН і дотримуватись ультиматуму Сил захисту ООН щодо виведення важких озброєнь із зони Сараєво або забезпечення контролю ООН над цими озброєннями. Північноатлантична рада засудила вбивства та захоплення миротворців ООН.
- 30-31 травня Міністри закордонних справ держав НАТО і Рада північноатлантичного співробітництва проводять засідання в Нордвіку, Нідерланди. На спеціальному засіданні за участю російського міністра закордонних справ Козирєва Росія формально затверджує Індивідуальну програму партнерства Росії та документ "Напрями розвитку широкого вдосконаленого діалогу і співпраці між НАТО та Росією".
- У заяві про ситуацію в колишній Югославії Північноатлантична рада засуджує ескалацію насильства сторонами та ворожі дії проти персоналу ООН.
- 1 червня Президент України Леонід Кучма відвідує штаб-квартиру НАТО.
- 28-30 червня На Економічному колоквиумі НАТО, в якому взяли участь представники держав НАТО і країн-партнерів, обговорюється питання стану економічних реформ в країнах-партнерах.
- 2 липня Сребрениця зазнає найпотужнішого артилерійського удару з моменту проголошення цієї території зоною безпеки ООН. Трибунал ООН у справах військових злочинів офіційно звинувачує Караджича і генерала Младича у здійсненні геноциду і скоєнні злочинів проти людства.

- 11 липня Літаки НАТО завдають ударів по цілях в зоні Сребрениці в Боснії та Герцеговині.
- 12 липня Північноатлантична рада рішуче засуджує атаки боснійських сербів на зону безпеки Сребрениця.
- 1 серпня Палата представників Конгресу США голосує за скасування ембарго на ввезення зброї до Боснії. У відповідь на артилерійські удари по Сараєво НАТО починає операцію "Деліберет Форс" і атакує сербські війська силами авіації та артилерії.
- 30 серпня Літаки НАТО атакують позиції боснійських сербів біля Сараєво.
- 1 вересня Літаки НАТО відновлюють бомбардування позицій боснійських сербів; у відповідь боснійські серби завдають удари по Сараєво. Літаки НАТО завдають удари по позиціях боснійських сербів біля Пале. НАТО призупиняє операцію "Деліберет Форс" після того, як боснійські серби погоджуються вивести важкі озброєння за межі 20-кілометрової зони навколо Сараєво. У Нью-Йорку підписано Рамкову угоду щодо конституційних заходів у Боснії та Герцеговині.
- 2 вересня Військові командувачі НАТО отримують від Північноатлантичної ради НАТО повноваження відновити повітряні удари по позиціях боснійських сербів у будь-який час з метою протистояти подальшій агресії проти зон безпеки ООН.
- 5 вересня Літаки НАТО відновлюють удари по військових цілях боснійських сербів.
- 12 вересня В Гаазі досягнута Вассенаарська домовленість щодо експортного контролю над певними видами звичайних озброєнь і технологіями подвійного використання, яка має заступити місце СОСOM.
- 14 вересня Греція і колишня Югославська Республіка Македонія* підписують угоду про встановлення дипломатичних відносин і економічних зв'язків. Північноатлантична рада проводить спеціальне засідання за участю міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка для обговорення зміцнення відносин між НАТО і Україною. Військові і політичні лідери боснійських сербів підписують угоду про виведення важких озброєнь з 20-кілометрової зони навколо Сараєво.

- 20 вересня Засідання Північноатлантичної ради за участю Росії, присвячене питанням впровадження Договору ЗЗСЄ.
- 21 вересня Посли держав НАТО схвалюють проведення Дослідження з питання розширення НАТО, спрямоване на визначення вимог до країн, що бажають приєднатися до Альянсу.
- 25 вересня У Відні відкривається Нарада ООН, присвячена перегляду питань звичайних озброєнь.
- 26 вересня НАТО представляє послу Росії Чуркіну проект пропозиції "Політичної домовленості щодо відносин між НАТО і Росією".
- 28 вересня НАТО представляє на розгляд Північноатлантичної ради і країн-учасниць програми "Партнерство заради миру" висновки Дослідження з питання розширення НАТО.
- 2 жовтня Хорвати і серби укладають угоду щодо переведення Східної Славонії під юрисдикцію хорватського керівництва після перехідного періоду.
Три позиції сербських ракет класу "земля - повітря" зазнають ударів літаків НАТО.
У Боснії набуває чинності угода про припинення вогню.
- 5-6 жовтня Міністри оборони держав - членів НАТО зустрічаються у Вільямсбурзі, США.
- 12 жовтня Президент Албанії Салі Беріша відвідує штаб-квартиру НАТО.
- 13 жовтня Нарада ООН з питань звичайних озброєнь закінчується без досягнення домовленості щодо загальної заборони використання протипіхотних мін.
- 19 жовтня Північноатлантична рада проводить засідання за участю представника Росії для обговорення плану втілення миру в Боснії.
- 21 жовтня Віллі Клас звільнює посаду Генерального секретаря НАТО.
- 27 жовтня Між НАТО і ЗЄС підписано Меморандум про домовленість щодо встановлення прямого робочого зв'язку між двома організаціями.
Спеціальний представник Генерального секретаря ООН і Спеціальний представник в НАТО Кофі Аннан відвідує штаб-квартиру НАТО.
- 1 листопада В Дейтоні, Огайо, починаються мирні переговори щодо Боснії. В Дейтоні підписується угода щодо реінтеграції Східної Славонії у Хорватію.

- Рада Безпеки ООН призупиняє санкції проти колишньої Югославії.
- 8 листопада Міністр оборони США Уільям Перрі та міністр оборони Росії Павло Грачов зустрічаються в штаб-квартирі НАТО для обговорення участі Росії у Силах втілення (ІФОР).
- 13 листопада Комітет закордонних справ і Комітет збройних сил Сенату США блокують ратифікацію Конвенції про заборону хімічної зброї.
- 14 листопада Міністри закордонних справ і міністри оборони країн ЗЄС зустрічаються в Мадриді для обговорення розвитку ЗЄС як засобу посилення європейської складової НАТО.
- 15 листопада Президент колишньої Югославської Республіки Македонія* Бранко Црвенковскі відвідує штаб-квартиру НАТО. Його країна приєднується до програми "Партнерство заради миру".
- 22 листопада Штаб-квартиру НАТО відвідують президент Фінляндії Мартті Ахтісаарі та Голова ОБСЄ Ласло Ковач.
- 27 листопада 14 громадян держав Альянсу нагороджують медалями за службу, пов'язану з колишньою Югославією.
- 28 листопада Європейський Союз і 12 сусідніх держав Середземномор'я підписують у Барселоні угоду щодо подальшої політичної та економічної співпраці.
- 1 грудня На посаду Генерального секретаря НАТО призначається Хав'єр Солана Мадар'яга.
- 5 грудня Північноатлантична рада проводить засідання на рівні міністрів. Міністри закордонних справ і міністри оборони всіх 16 країн підтверджують готовність продовжувати діяльність Альянсу, спрямовану на втілення миру в Боснії та Герцеговині.
- НАТО офіційно ухвалює рішення щодо розгортання 60-тисячного контингенту в Боснії. Парламент Німеччини проголосував за надання 40000 військових для формування цих сил.
- У Парижі президенти Боснії та Герцеговини, Хорватії і Сербії підписують Загальну рамкову угоду щодо втілення миру в Боснії та Герцеговині.
- Війська США прибувають до Тузли, і ООН передає НАТО військове командування операцією в Боснії.
- Командувач НАТО адмірал Лейтон Сміт відхиляє прохання лідера Асамблеї боснійських сербів Момчіла Крайсніка щодо відстрочки щонайменше на дев'ять

місяців для повернення під мусульманський контроль боснійсько-сербських зон Сараєво.

Франція оголошує про відновлення посади свого представника у Військовому комітеті НАТО. Міністр оборони Франції також буде регулярно відвідувати засідання Комітету оборонного планування та інших органів НАТО.

7-8 грудня У Будапешті проходить засідання Ради ОБСЄ на рівні міністрів, де визначаються керівні напрями моделі безпеки і підтверджується роль цієї організації в Боснії та Герцеговині.

14 грудня Президент Сербії Слободан Мілошевич, президент Боснії та Герцеговини Алія Ізетбегович та президент Хорватії Франьо Туджман підписують у Парижі Мирну угоду щодо Боснії.

15 грудня Рада Безпеки ООН ухвалює Резолюцію 1031 щодо створення Багатонаціональних військових сил втілення.

16 грудня Початок розгортання в Боснії Сил втілення (ІФОР) під проводом НАТО.

19 грудня 28 країн підписують Вассенаарську угоду з контролю за експортом зброї та технологій.

20 грудня Миротворчі сили ООН (UNPROFOR) передають командування військовою операцією в Боснії Силам втілення під проводом НАТО (ІФОР).

1996

3 січня Міністр оборони США Уільям Перрі вилітає до Сараєво для обговорення питань підтримки миру з офіцерами НАТО та боснійськими лідерами.

4 січня У Відні під егідою ОБСЄ розпочинаються переговори зі зміцнення довіри та заходів з контролю за озброєннями в Боснії. Учасники Мирної угоди підписують угоди щодо заходів, спрямованих на посилення взаємної довіри, зменшення ризику виникнення конфліктів, обмеження військової потужності та поліпшення політичної співпраці.

5 січня Російський парламент голосує за розміщення російських підрозділів у Боснії спільно з миротворчою місією під проводом НАТО. Командування та управління російським контингентом в ІФОР здійснюються згідно із спеціальними домовленостями.

- 11 січня Принц Йорданії Ель-Хассан Бін Талал зустрічається з Генеральним секретарем НАТО Соланою в контексті Середземноморського діалогу НАТО.
- 13 січня Початок розгортання російських підрозділів у Боснії на підтримку ІФОР.
- 15 січня Рада Безпеки ООН дає згоду на розміщення у Східній Славонії 5-тисячного контингенту, підтриманого повітряними силами НАТО.
- 17 січня Візит до НАТО президента Польщі Александра Квасневського та Ханса Кошніка, адміністратора ЄС в Мостарі.
- 19 січня Річард Голдстоун, прокурор Трибуналу ООН з питань воєнних злочинів, відвідує НАТО.
- 23 січня Генерал Джордж Джоуен (SACEUR) відвідує Росію для зустрічі з міністром оборони та начальником Генерального штабу Росії.
- 24 січня Тііт Вяхі, прем'єр-міністр Естонії, відвідує НАТО.
- 26 січня Російська Федерація вступає до Ради Європи.
Сенат США ратифікує договір СНО-II, згідно з яким буде скорочена кількість американських та російських стратегічних ядерних ракет.
- 29 січня Генеральний секретар ОБСЄ починає дводенний візит до колишньої Югославії задля підготовки ґрунту для нагляду ОБСЄ за повоєнними вільними виборами.
- 12 лютого Генеральний секретар НАТО відвідує Мостар.
Керівництво Боснії дає згоду на притягнення двох офіцерів боснійських сербів до Міжнародного трибуналу з воєнних злочинів.
- 26 лютого Візит віце-канцлера Австрії Вольфганга Шюсселя до НАТО.
Австрія підписує Індивідуальну програму партнерства з НАТО.
- 8 березня Постійні представники у Північноатлантичній раді відвідують Сараєво.
- 13 березня Росія підписує угоду про участь в ІФОР та фінансові угоди.
- 15 березня Держсекретар США Уоррен Крістофер відвідує SHAPE для зустрічі з Верховним Головнокомандувачем об'єднаних сил НАТО в Європі генералом Джорджем Джоуеном і обговорення зусиль, спрямованих на виконання Дейтонської мирної угоди щодо Боснії, а також питань розширення НАТО.

20-21 березня	Генеральний секретар НАТО Солана здійснює офіційний візит до Москви для обговорення взаємин між НАТО і Росією. Він зустрічається з президентом Росії Єльциним, спікером Думи Геннадієм Селезньовим та іншими офіційними особами.
20 березня	У Москві підписано Меморандум про домовленість з питань співпраці НАТО і Росії в галузі надзвичайних ситуацій.
23 березня	Міністри закордонних справ контактної групи з колишньої Югославії зустрічаються в Москві.
25 березня	Президент Болгарії Желєв відвідує НАТО.
26 березня	Прем'єр-міністр Білорусі Михайл Чигір, президент Латвії Гунтіс Улманіс та президент Естонії Леннарт Мері відвідують НАТО.
23 квітня	Візити до НАТО президента Вірменії Левона Тер-Петросяна та президента Грузії Едуарда Шеварднадзе.
24 квітня	Міністр закордонних справ та заступник прем'єр-міністра Мальти професор Гвідо де Марко відвідує НАТО.
26 квітня	Його Величність король Іспанії Хуан Карлос відвідує НАТО.
29 квітня	Північноатлантична Рада заявляє, що ІФОР принесли клімат безпеки в Боснію та Герцеговину вже в перші чотири місяці своєї місії.
2 травня	Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана та Генеральний секретар ЗЄС Хосе Кутілейро підписують угоду з безпеки. В угоді визначені процедури захисту і збереження секретної інформації та матеріалів, які надаються обома організаціями.
7 травня	Міністри закордонних справ та оборони країн - членів ЗЄС зустрічаються в Бірмінгемі.
8 травня	Карл Більдт, Верховний представник, що відповідає за координацію цивільних аспектів мирної угоди по колишній Югославії, відвідує НАТО.
9 травня	SHAPE та Міжнародний трибунал з питань колишньої Югославії укладають Меморандум про домовленість, у якому кодифіковані практичні заходи щодо виявлення та передання звинувачених у воєнних злочинах осіб.
15-31 травня	У Відні проходить перше засідання з розгляду Договору ЗЗСЄ. На переговорах досягнуто вирішення проблеми "флангових обмежень" та досягнута

- домовленість щодо подальших переговорів стосовно Договору.
- 16 травня Генеральний секретар НАТО Солана відвідує з генералом Джорджем Джоуеном (SACEUR) Баня - Луку та Белград.
- 19-21 травня Представники НАТО та країн-партнерів зустрічаються під Бонном для перегляду міжнародних зусиль із знищення хімічних, ядерних та звичайних озброєнь.*
- 21 травня Візит до НАТО прем'єр-міністра Словенії Янеша Дрновшека.
- 3 червня Зустріч міністрів закордонних справ країн - членів НАТО в Берліні. Міністри домовились розбудовувати власне Європейську систему безпеки та оборони в НАТО в рамках процесу внутрішньої адаптації Альянсу.
- 12 червня Колишня Югославська Республіка Македонія* підписує Індивідуальну програму партнерства.
- 13 червня Північноатлантична рада проводить засідання на рівні міністрів оборони.
- 14-15 червня Генеральний секретар НАТО Солана відвідує Загреб та Сараєво.
- 18 червня По припиненні ембарго ООН на постачання зброї в колишню Югославію зупинена операція "Шарп гард".
- 26-28 червня Економічний колоквіум НАТО з економічного розвитку та реформ у країнах-партнерах.
- 1 липня Створення нового Агентства консультацій, управління та командування (КУК).
- 3 липня Бориса Єльцина переобирають президентом Російської Федерації.
- 17 липня Адмірала Лейтона Сміта нагороджено медаллю НАТО за його заслуги у командуванні Силами втілення та на посаді Головнокомандувача сил південного регіону.
- 19 липня Північноатлантична рада дає зелене світло всеосяжній програмі стандартизації НАТО, яка включає 50 узгоджених цілей стандартизації.
- 13 серпня Генеральний секретар НАТО Солана та держсекретар США Уорен Крістофер зустрічаються у Брюсселі для обговорення виборів у Боснії, розширення Альянсу та відносин з Росією.
- 27 серпня Спеціальному посланнику Росії Олександрю Лебедю вдається досягнути підписання угоди про припинення конфлікту в Чечні, який розпочався наприкінці 1995 р.
- 14 вересня Сили ІФОР підтримують безпеку виборів в Боснії та Герцеговині під наглядом ОБСЄ.

- 16 вересня Візит до НАТО президента Угорщини Арпада Гьонза.
- 20 вересня Зустріч Генерального секретаря НАТО Солани з міністром закордонних справ Росії Примаковим у Відні.
- 24 вересня Китай, Франція, Росія, Великобританія та США підписують Договір про повну заборону ядерних випробувань.
- 25-26 вересня Неформальна зустріч міністрів оборони країн - членів НАТО в Бергені, Норвегія, для обговорення операції з підтримки миру в Боснії.
- 2 жовтня Рада ЗЄС вирішує припинити операцію з дотримання ембарго на Дунаї, що було введене проти Федеративної Республіки Югославія.
- 7 жовтня Секретар Ради безпеки Російської Федерації генерал Олександр Лебедь відвідує штаб-квартиру НАТО.
- 16 жовтня Президент Литви Альгірдас Бразаускас відвідує НАТО.
- 17 жовтня Візит до НАТО президента Словаччини Міхала Ковача.
- 19 жовтня Президент Росії Борис Єльцин замінює нещодавно призначеного Секретаря Ради національної безпеки Олександра Лебеда спікером Думи Іваном Рибкіним.
- 29 жовтня Мальта оголошує про намір вийти з програми "Партнерство заради миру".
- 5 листопада Білла Клінтона вдруге обрано президентом Сполучених Штатів Америки.
- 13 листопада Президент Узбекистану Іслам Карімов відвідує НАТО.
- 14 листопада Парламент Іспанії дає згоду на участь країни у новій військовій структурі НАТО.
- 27 листопада Прем'єр-міністр Фінляндії Пааво Ліппонен відвідує НАТО.
- 2-3 грудня Лісабонський саміт ОБСЄ з питань європейської безпеки ухвалює Декларацію про спільну та всеохоплюючу модель безпеки для Європи XXI сторіччя.
- 9 грудня Канцлер Німеччини Коль та Президент Франції Жак Ширак підписують угоду про взаємну безпеку та оборону.
- 10 грудня Засідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів у штаб-квартирі НАТО в Брюсселі підтверджує готовність НАТО організувати й очолити Сили стабілізації (СФОР) у Боснії та Герцеговині за умов мандата Ради Безпеки ООН. Міністри також оголошують про подальші кроки на шляху внутрішньої та зовнішньої трансформації Альянсу напередодні липневого саміту 1997 року в

- Мадриді. НАТО робить заяву про розміщення ядерних сил.
- 11 грудня Під час спільного засідання з Північноатлантичною радою Швейцарія підписує рамковий документ Партнерства заради миру.
- 17 грудня Кофі Аннан стає Генеральним секретарем ООН.
- 18 грудня Султан Брунею відвідує НАТО.
- 20 грудня Сили стабілізації (СФОР) замінюють в Боснії Сили втілення (ІФОР) НАТО.

1997

- 16-17 січня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана відвідує Австрію та зустрічається з Федеральним канцлером Францом Враницьким й іншими політичними лідерами.
- 17 січня Річард Холбрук отримує першу медаль Манфреда Вернера за свій внесок у справу миру в колишній Югославії.
- 19-21 січня Перший раунд переговорів у Москві між Генеральним секретарем НАТО Хав'єром Соланою та міністром закордонних справ Росії Євгенієм Примаковим щодо документа між НАТО та Росією.
- 21 січня Переговори з перегляду Договору ЗЗСЄ розпочались у Відні.
- 22 січня Прем'єр-міністр Норвегії Турбйорн Ягланд відвідує НАТО.
- 28 січня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана відвідує Париж для зустрічі з президентом Франції Жаком Шираком.
- 29 січня Візити до НАТО президента Болгарії Петра Стоянова і президента Румунії Еміля Константінеску.
- 30 січня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана виступає перед Парламентською асамблеєю Ради Європи.
- 4 лютого У своєму зверненні до нації президент США Білл Клінтон закликає до розширення НАТО до 1999 р. та створення "стабільного партнерства" з Росією.
- 5-6 лютого Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана зустрічається в Анкарі з президентом Туреччини Сулейманом Демірелем та прем'єр-міністром Незметтіном Ербаканом для обговорення розширення Альянсу та широких питань ролі Туреччини в Європі.
- 10-14 лютого Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана відвідує Молдову, Грузію, Вірменію, Азербайджан

- для зустрічей з главами держав та урядів, іншими провідними політиками.
- 12 лютого Колишній лідер повстанців Аслан Масхадов складає присягу як новий президент Чечні.
- 18 лютого Призначена на посаду Державного секретаря США Мадлен Олбрайт бере участь у першій зустрічі міністрів закордонних справ НАТО в Брюсселі і пропонує створити постійну російсько-натовську бригаду.
- 19 лютого Верховний представник ЄС у Боснії Карл Більдт відвідує НАТО.
- 20 лютого Члени НАТО пропонують серйозні зміни до Договору ЗЗСЄ, що обмежує звичайні збройні сили в Європі. НАТО погоджується з принципом обмеження арсеналів окремих держав на протипагу регіональним. Альянс також погоджується з бажанням Росії мати територіальні, замість національних, обмеження на розгортання сил, які фактично не дозволяють НАТО накопичувати сили в одному регіоні біля російських кордонів.
- 21 лютого Візит до НАТО прем'єр-міністра Польщі пана Влодзімежа Цимошевіча.
- 23 лютого Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана зустрічається в Москві з міністром закордонних справ Росії Євгенієм Примаковим на другому раунді переговорів з документа, який має закласти основу відносинам між НАТО та Росією.
- 7 березня Міністр оборони США Уільям Коен вперше відвідує штаб-квартиру НАТО в Брюсселі.
- 9-10 березня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана зустрічається в Москві з міністром закордонних справ Росії Євгенієм Примаковим на третьому раунді переговорів з документа, який має закласти основу відносинам між НАТО та Росією.
- 10-15 березня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана відвідує країни-члени ПЗМ в Центральній Азії, а саме: Казахстан, Киргизьку Республіку, Узбекистан та Туркменістан.
- 11 березня Конференція ЗЄС в Афінах обговорює проблеми безпеки в світлі розширення НАТО і ЄС.
- 16 березня Міністри закордонних справ ЄС зустрічаються в Апелдоорні, Нідерланди, для обговорення розширення ЄС та інших питань.

- 20-21 березня Президент США Білл Клінтон та його російський колега Борис Єльцин зустрічаються в Гельсінкі для обговорення майбутніх відносин між НАТО і Росією. Сторони не зробили спільної заяви щодо планів розширення НАТО на схід, але підписали загальну заяву про європейську безпеку.
- 21 березня Офіційний візит до НАТО Його Величності Альберта II, короля Бельгії.
- 24-25 березня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана та генерал Джордж Джоуен (SACEUR) відвідують колишню Югославську Республіку Македонія* і Республіку Боснію та Герцеговину.
- 2 квітня Міністри оборони балтійських країн зустрічаються у Вільнюсі, Литва, для обговорення формування спільного миротворчого батальйону (БАЛТБАТ) та спільного морського з'єднання (БАЛТРОН).
- 9-11 квітня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана зустрічається з державним секретарем Мадлен Олбрайт з питань відносин між НАТО і Росією та відвідує Канаду.
- 15 квітня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана зустрічається в Москві з міністром закордонних справ Росії Євгенієм Примаковим на четвертому раунді переговорів з документа НАТО - Росія.
Перші з 6 000 вояків багатонаціональних сил безпеки під проводом Італії висаджуються в аеропорту Тірани. Метою операції "Альба" є захист гуманітарної допомоги Албанії.
Члени ЗЄС погоджуються з тим, що Туреччина та Норвегія, які не є членами організації, зможуть грати широкомасштабну роль у будь-якій операції ЗЄС з використанням оснащення НАТО.
- 17 квітня Польща оголошує про скорочення збройних сил з 220 000 до 180 000 протягом наступних семи років задля того, щоб відповідати стандартам НАТО.
- 24 квітня Сенат США затверджує Конвенцію з хімічної зброї, глобальний договір про заборону хімічної зброї. (Конвенція набирає чинності 29 квітня).
- 6 травня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана зустрічається в Люксембурзі з міністром закордонних справ Росії Євгенієм Примаковим на п'ятому раунді переговорів з документа НАТО - Росія.

- 7 травня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана відвідує Україну для зустрічі з президентом України Леонідом Кучмою та відкриття Центру інформації та документації НАТО в Києві.
- 12-13 травня Міністри закордонних справ та оборони з 28 європейських країн зустрічаються в Парижі під егідою ЗЄС для обговорення питань безпеки.
- 13-14 травня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана зустрічається в Москві з міністром закордонних справ Росії Євгенієм Примаковим на шостому раунді переговорів з документа НАТО-Росія.
- 14 травня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана та міністр закордонних справ Росії Євгеній Примаков досягли згоди щодо „Основоположного акта про взаємні відносини, співробітництво і безпеку між НАТО та Російською Федерацією”.
- 22 травня Президент Росії Борис Єльцин заміняє міністра оборони Ігоря Родіонова Віктором Самсоновим.
- 27 травня Саміт НАТО - Росія в Парижі. Підписання „Основоположного акта про взаємні відносини, співробітництво та безпеку між НАТО та Російською Федерацією”.
- 29 травня На засіданні міністрів закордонних справ НАТО в Сінтрі, Португалія, Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана і міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко парафують “Хартію про Особливе партнерство між НАТО і Україною”.
- 30 травня Заключне засідання Ради Північноатлантичного співробітництва (РПАС) та перше засідання Ради євроатлантичного партнерства (РЄАП) в Сінтрі, Португалія. Міністри закордонних справ країн - членів НАТО та партнерів ухвалюють базовий документ РЄАП.
- 2 червня Підписання Договору про дружбу і співробітництво між Румунією та Україною.
- 12-13 червня Міністри оборони країн НАТО збираються в Брюсселі на щорічне весняне засідання.
- 16-17 червня На саміті Європейської Ради в Амстердамі приймається рішення про новий договір ЄС, але не робиться ніяких суттєвих кроків уперед в напрямі відповідальності за власну спільну оборону. ЗЄС залишається незалежним органом, який “наймається” виконувати гуманітарні, миротворчі місії та врегулювання кризових ситуацій для ЄС.

- 16-27 червня У Польщі та Німеччині проходять морські навчання ПЗМ “Балтійські операції - 1997” (БАЛТОПС), на яких відпрацьовуються пошуково-рятувальні операції на морі, спостереження у прибережному районі, берегова охорона та допомога митній службі. В них беруть участь США, Данія, Естонія, Фінляндія, Німеччина, Латвія, Литва, Нідерланди, Норвегія, Польща, Росія, Швеція та Великобританія.
- 20-22 червня Росія бере участь у саміті “Великої сімки” (надалі - “Великої вісімки”).
- 25-27 червня Економічний колоквіум НАТО з економічного розвитку у країнах-партнерах.
- 26 червня Конференція з роззброєння (КР) у Женеві ухвалює рішення про вихід з глухого кута і відкриття глобальних переговорів з поступового знищення протипіхотних мін. 61 країна-учасниця призначає посла Джона Кемпбелла з Австралії спеціальним координатором. Спеціальні переговори з глобальної заборони протипіхотних мін, ініціатором яких виступила Канада, продовжуються у Брюсселі.
- 8 липня Мадридський саміт Північноатлантичної ради. Глави держав та урядів країн НАТО дали згоду на запрошення Чеської Республіки, Польщі та Угорщини розпочати переговори з НАТО про вступ з тим, щоб після завершення процесу ратифікації стати членами Альянсу в квітні 1999 р. Вони підтвердили, що НАТО залишається відкритою для вступу нових членів відповідно до Статті 10 Північноатлантичного Договору і домовились переглянути цей процес на наступній зустрічі у 1999 р.
Офіційне підписання Хартії про Особливе партнерство між НАТО та Україною.
Глави держав та урядів країн НАТО оприлюднили спеціальну заяву про Боснію та Герцеговину, у якій підтверджено їхню рішучість повною мірою впровадити Мирну угоду і забезпечити існування Боснії та Герцеговини як єдиної демократичної та багатонаціональної держави.
- 9 липня Зустріч глав держав та урядів країн - членів НАТО і партнерів по співпраці під егідою Ради євро-атлантичного співробітництва (РЄАП). Зустріч зосереджена на найбільш ефективному використанні РЄАП задля стабільності та безпеки.

- 11 липня Генерал армії США Уеслі Кларк заступає генерала Д. Джоуена на посаді Верховного головнокомандувача об'єднаними збройними силами НАТО в Європі (SACEUR).
- 16 липня На прохання уряду Польщі, через підрозділ політики ліквідації наслідків катастроф, НАТО здійснює координацію допомоги в зв'язку з повинню в цій країні.
- 18 липня На першому засіданні Постійної спільної Ради НАТО - Росія (ПСР) на рівні послів у Брюсселі узгоджуються організаційні та процедурні питання.
- 22 липня ЗЄС оприлюднює Декларацію про роль Західноєвропейського Союзу та його відносини з Європейським Союзом і Атлантичним альянсом.
- 10 вересня Представники Угорщини починають з НАТО переговори про вступ.
- 15 вересня В Україні в рамках Партнерства заради миру починається операція "Козацький степ - 97", в якій беруть участь НАТО, Польща та Україна. Сценарій навчань передбачає розв'язання етнічного конфлікту.
- 16 вересня Представники Польщі починають переговори з НАТО про вступ.
- 22 вересня Прем'єр-міністр Швеції Гьоран Перссон відвідує НАТО.
- 23 вересня Представники Чеської Республіки починають переговори з НАТО про вступ.
- 24 вересня Прем'єр-міністр Латвії Гунтарс Крастс відвідує НАТО.
- 26 вересня Міністри закордонних справ країн НАТО і Росії вперше зустрічаються в рамках Постійної спільної Ради НАТО - Росія. Затверджено робочий план, який забезпечує проведення консультацій стосовно заходів з розбудови довіри в галузі контролю за озброєннями, спільної підтримки миру в Боснії та розміщення російських військових представників у НАТО.
- 30 вересня Міністри оборони країн - членів НАТО проводять дводенну неформальну зустріч в Маастрихті, Нідерланди. Обговорюються заплановане відкриття НАТО для вступу нових членів, продовження мандата в Боснії та Герцеговині, адаптація командної структури Альянсу.
- 1 жовтня Міністр оборони Росії Ігор Сергєєв зустрічається з міністрами оборони країн-членів НАТО і погоджується з тим, що Росія надішле офіцера по зв'язках до брюссельської штаб-квартири Альянсу у найближчому майбутньому.

- На прохання Верховного представника в Боснії СФОР здійснює заходи проти сербських радіо- та телевізійних передавачів, які помічені у зловживаннях та порушеннях.
- 2-8 жовтня На запрошення Атлантичного клубу Болгарії в Софії проводиться Генеральна Асамблея Асоціації Атлантичного договору.
- 8 жовтня Верховний представник в Боснії Карлос Уестендорп та посол Роберт Х. Фроуїк відвідують НАТО.
- 9 жовтня Україна та Угорщина - перші країни не члени НАТО, які відкривають дипломатичні місії при Альянсі.
- 13 жовтня У Бухаресті відбувається 43-тє щорічне засідання Північноатлантичної асамблеї.
- 24 жовтня У результаті візиту начальника Генерального штабу Росії генерала Квашніна до НАТО 23 жовтня учасники третього засідання Постійної спільної Ради НАТО - Росія на рівні послів оприлюднюють заяву, в якій вітають призначення генерал-лейтенанта Заварзіна військовим представником Росії при НАТО.
- 16 листопада Угорці переважною кількістю голосів (85%) підтримують на національному референдумі вступ до НАТО.
- 18 листопада Міністри закордонних справ та оборони зустрічаються в Ерфурті, Німеччина, та домовляються гармонізувати президентство в ЄС та ЗЄС.
- 25 листопада Російський військовий представник при НАТО генерал-лейтенант Віктор Заварзін має першу офіційну зустріч з Головою Військового комітету НАТО Клаусом Науманном.
- 27 листопада Візит прем'єр-міністра Польщі Єжи Бузека до НАТО.
- 2-3 грудня Перше засідання Постійної спільної Ради НАТО - Росія на рівні міністрів оборони. Начальники штабів з 44 держав беруть участь у зустрічі в рамках РЄАП. Міністри оборони 15 країн - членів НАТО проводять нараду в рамках Групи ядерного планування та Комітету оборонного планування. Негайно по її закінченні 16 членів Альянсу зустрічаються на Північноатлантичній раді.
- 4 грудня Засідання ПСР НАТО - Росія на рівні начальників штабів.
- 16 грудня НАТО та Україна підписують Меморандум про домовленість щодо цивільного планування на випадок

надзвичайних ситуацій та готовності до ліквідації наслідків катастроф.

16-17 грудня Міністри закордонних справ країн НАТО підписують Протоколи про вступ Чеської Республіки, Польщі та Угорщини у присутності міністрів закордонних справ цих держав.

18-19 грудня Засідання Генеральної Асамблеї ОБСЄ завершується рекомендаціями про підготовку Хартії європейської безпеки.

1998

14 січня Рада євро-атлантичного партнерства (РЄАП) публікує свій План дій на 1998-2000 роки.

Візит до НАТО Верховного комісара ООН у справах біженців Садако Огата.

26 січня Візит до НАТО президента Молдови Петру Лучиньски.

4 лютого Візит до НАТО прем'єр-міністра колишньої Югославської Республіки Македонія* Бранко Црвенковскі.

11 лютого Відкриття Центру документації НАТО з питань європейської безпеки в Інституті наукової інформації суспільних наук (INICH) у Москві.

12-18 лютого До щорічних навчань НАТО з урегулювання криз уперше залучені країни-партнери.

20 лютого НАТО оголошує про свою готовність організувати і очолити багатонаціональні сили в Боснії та Герцеговині по закінченні мандата СФОР у червні 1998 р. за умови надання Радою Безпеки ООН відповідного мандата.

23 лютого Візит до НАТО президента Туркменістану Сапармурата Ніязова.

25 лютого Генеральний секретар НАТО вітає угоду між Генеральним секретарем ООН та Іраком щодо дипломатичного розв'язання іракської кризи. Він підкреслив важливість забезпечення негайного, необмеженого і безумовного доступу інспекторам ООН (UNSCOM) з озброєнь відповідно до резолюцій Ради Безпеки ООН.

Постійна спільна рада НАТО - Росія обговорює співпрацю НАТО і Росії в СФОР з огляду на її продовження в рамках багатонаціональних сил в Боснії по закінченні чинного мандата СФОР у червні 1998 р.

- 4 березня Північноатлантична рада вітає Резолюцію 1154 Ради Безпеки ООН стосовно Іраку і надає рішучу підтримку наполяганням ООН на повному її виконанні Іраком.
- 5 березня Північноатлантична рада у своїй заяві висловлює стурбованість останніми випадками насильства в Косові і закликає усі сторони негайно здійснити кроки зі зменшення напруження.
Рада оприлюднює заяву на підтримку зусиль місії ОБСЄ в Хорватії з облаштування біженців та переміщених осіб і нагадує Хорватії про її зобов'язання за Боснійською мирною угодою.
- 11 березня Посли і представники країн РЕАП обговорюють серйозні події в Косові й перелічують умови, необхідні для мирного розв'язання.
- 7 квітня Офіційне відкриття будинку Манфреда Вернера біля штаб-квартири НАТО в Брюсселі, в якому розташовані дипломатичні місії країн-партнерів при НАТО.
- 20 квітня Постійні представники в Північноатлантичній раді відвідують Боснію та Герцеговину у супроводі Генерального секретаря НАТО Хав'єра Солани і Голови Військового комітету генерала Науманна.
- 23 квітня Візит до НАТО президента Литви Валдаса Адамкуса.
- 27-28 квітня Семінар РЕАП у Братиславі з демократичного контролю за оборонними видатками.
- 28 квітня Візит до НАТО Йозефа Тосовського, прем'єр-міністра Чеської Республіки.
- 20 травня Північноатлантична рада засуджує рішення Індії про проведення ядерних випробувань.
- 28 травня На засіданні Постійної спільної Ради НАТО - Росія в Люксембурзі НАТО і Росія засуджують ядерні випробування, проведені Індією та Пакистаном.
Під час засідання підписано Меморандум про домовленість в галузі співпраці з наукових та технічних питань між НАТО і міністерством науки і технології Російської Федерації.
На засіданні Північноатлантичної ради міністри закордонних справ країн НАТО оприлюднюють заяву, в якій висловлюється стурбованість ситуацією в Косові, і визначають заходи, необхідні для відвернення кризи і пошуку мирного розв'язання.
- 29 травня Створення в НАТО Євро-атлантичного центру координації реагування на катастрофи (EADRCC) під егідою РЕАП.

30 травня	Генеральний секретар НАТО засуджує подальші ядерні випробування Пакистану і закликає Індію і Пакистан припинити випробування ядерної зброї та її носіїв, дотримуватись ДНЯЗ та Договору про всебічну заборону випробувань ядерної зброї і розпочати діалог задля зниження напруження.
12 червня	Постійна спільна Рада НАТО - Росія (міністри оборони) вирішила продовжувати співпрацю між НАТО і Росією в СФОР і засуджує як використання Белградом сили в Косові, так і напади косовських екстремістів.
15 червня	В Албанії і колишній Югославській Республіці Македонія* , за домовленістю з відповідними урядами, проводяться повітряні навчання НАТО "Детермінд фелкон".
18 червня	На засіданні Постійної спільної Ради НАТО-Росія сторони підтвердили рішучість зробити свій внесок у міжнародні зусилля розв'язати косовську кризу мирним шляхом.
17-19 червня	У Любляні, Словенія, проходить економічний колоквіум НАТО з економічного розвитку і реформ у країнах-партнерах.
2-3 липня	В Сараєво відбувається інформаційний семінар НАТО, покликаний сприяти розвитку демократії в Боснії та Герцеговині.
10 липня	Візит до НАТО президента Болгарії Петара Стоянова.
24 липня	Візит до НАТО прем'єр-міністра Угорщини Віктора Орбана.
12 серпня	Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана висловлює глибоку стурбованість продовженням насильства в Косові, вказуючи на те, що Північноатлантична рада переглянула військові плани варіантів припинення насильства та створення умов для переговорів.
14 вересня	Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана закликає усі сторони продемонструвати стриманість і створити умови для повернення до мирного і стабільного клімату в усій Албанії.
18 вересня	Пан Юбер Ведрен, міністр закордонних справ Франції, стає президентом Північноатлантичної ради ³ .
24 вересня	Північноатлантична рада ухвалює рішення про попередню готовність (ACTWARN) до обмеженої

3 Почесна посада, яку обіймають міністри закордонних справ країн-членів на ротаційній основі.

- повітряної операції та поетапної повітряної кампанії в Косові.
- 24-25 вересня Неформальна зустріч міністрів оборони країн НАТО у Віламури, Португалія.
- 30 вересня На засіданні Постійної спільної ради НАТО і Росія обговорюють продовження взаємної співпраці в СФОР і підтверджують стурбованість щодо гуманітарної ситуації в Косові.
- 5 жовтня Візит до НАТО президента Словенії Мілана Кучана.
- 7 жовтня Візит до НАТО прем'єр-міністра Чеської Республіки Мілоша Земана і прем'єр-міністра Болгарії Івана Костова.
- 9 жовтня НАТО і Росія висловлюють цілковиту підтримку дипломатичним зусиллям, спрямованим на забезпечення політичного розв'язання кризи в Косові, та наголошують на необхідності негайного, повного і незворотного виконання Резолюцій 1160 та 1199 Ради Безпеки ООН.
- 13 жовтня За умов невиконання Федеративною Республікою Югославія Резолюції 1199 РБ ООН Північноатлантична рада переглядає ситуацію в Косові і дає наказ про приведення сил у готовність (ACTORDs) для нанесення обмежених повітряних ударів і поетапної повітряної кампанії в Югославії через приблизно 96 годин.
- 13-15 жовтня Під егідою Комітету протиповітряної оборони НАТО на авіабазі Кайзері в Туреччині проводяться перші об'єднані навчання, на яких відпрацьовується стратегічне перевезення мобільного радіолокатора ППО НАТО російським транспортним літаком Іл-76. Навчання спрямовані на підготовку до потенційної співпраці у спільних операціях з підтримки миру.
- 15 жовтня Візити до НАТО президента Латвії Гунтіса Улманіса та прем'єр-міністра Польщі Єжи Бузека.
Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана відвідує Белград у супроводі Голови Військового комітету генерала Науманна і Верховного головнокомандувача об'єднаними силами НАТО в Європі (SACEUR) генерала Кларка, де наполягає на повному і негайному виконанні президентом Мілошевичем Резолюції 1199 РБ ООН щодо Косова. Підписана угода стосовно сил повітряної верифікації в Косові.

- 16 жовтня Північноатлантична рада оголошує про своє рішення підтримувати готовність розпочати повітряні операції проти Югославії і продовжує період до завдання повітряних ударів до 27 жовтня.
- 20 жовтня Верховний головнокомандувач об'єднаними силами НАТО в Європі (SACEUR) генерал Кларк зустрічається з сербським керівництвом в Белграді для обговорення кризи в Косові.
- 20 жовтня Візит до НАТО прем'єр-міністра Румунії Раду Васіле.
- 21 жовтня Карлос Уестендорп, Верховний представник, відповідальний за координацію діяльності цивільних організацій та агентств в Боснії та Герцеговині, відвідує НАТО для бесіди з Генеральним секретарем і виступу перед Північноатлантичною радою.
На засіданні Постійної спільної ради НАТО - Росія посли обговорюють ситуацію в Боснії та Герцеговині та в Косові. НАТО і Росія підтримують ідею політичного розв'язання кризи в Косові на основі повного виконання Резолюцій 1160 і 1199 РБ ООН.
- 22 жовтня Візит до НАТО прем'єр-міністра колишньої Югославської Республіки Македонія* Бранко Црвенковського.
- 24-25 жовтня Голова Військового комітету НАТО генерал Науманн та генерал Кларк повертаються до Белграда для обговорення із сербським керівництвом кризи в Косові.
- 27 жовтня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана робить заяву, в якій відзначає поліпшення ситуації в сфері безпеки та гуманітарної ситуації в Косові після прийняття Північноатлантичною радою рішення 13 жовтня; підтверджує необхідність повного виконання Резолюцій 1199 та 1203 РБ ООН; оголошує про чинність наказу щодо готовності до проведення обмежених повітряних операцій за умов прийняття такого рішення Радою та готовність до проведення поетапної повітряної кампанії; закликає до такого ж виконання Резолюцій РБ ООН косовськими албанцями.
- 4 листопада Візит до НАТО президента Естонії Леннарта Мері.
- 5 листопада Візит до НАТО прем'єр-міністра Словаччини Мікулаша Дзуринди.
- 11 листопада Засідання Комісії Україна - НАТО. Учасники вітають інформацію про державну програму співпраці України з НАТО, щойно ухвалену президентом Кучмою,

- та обговорюють інші питання, серед яких призначення до Києва двох офіцерів НАТО по зв'язках, що сприятимуть участі України в ПЗМ.
- 16 листопада Генеральний секретар НАТО бере участь у засіданні ЗЕС на рівні міністрів в Римі, Італія.
- 18-20 листопада Генеральний секретар НАТО зустрічається з Генеральним секретарем ООН Кофі Ананном та вищими посадовими особами з адміністрації США і сенаторами в Нью-Йорку та Вашингтоні.
- 19 листопада Перше засідання спільного Комітету НАТО - Росія з питань науково-технічної співпраці відбулось у Москві. Північноатлантична рада висловлює стурбованість погіршенням ситуації в Косові й наполягає на тому, що усі сторони повинні виконувати відповідні резолюції Ради Безпеки ООН в повному обсязі.
- 25 листопада Візит до штаб-квартири НАТО президента Румунії Еміля Константінеску.
- 26 листопада Генеральний секретар НАТО і Верховний головнокомандувач об'єднаних збройних сил НАТО в Європі відвідують колишню Югославську Республіку Македонія* задля обговорення з президентом Кіро Глігоровим та вищими посадовими особами ситуації в Косові.
- 26-27 листопада Українська Державна міжвідомча комісія відвідує НАТО і презентує програму співробітництва України з НАТО на 1999 - 2001 роки.
- 27 листопада Візит до НАТО прем'єр-міністра Словаччини Мікулаша Дзуринди.
- 30 листопада На засіданні Постійної спільної ради НАТО - Росія обговорюється співпраця в рамках СФОР в Боснії та Герцеговині і шляхи спільної підтримки міжнародної місії спостерігачів в Косові.
- 2 грудня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана робить заяву про затримання підрозділами СФОР звинувачуваного у військових злочинах генерала Радіслава Крстіча.
Колишня Югославська Республіка Македонія* дозволяє НАТО розташувати свої сили, які призначені для евакуації в разі необхідності міжнародного персоналу місій спостерігачів ОБСЄ з території сусіднього Косова.
- 3 грудня Візит до НАТО прем'єр-міністра Албанії Панделі Майко.

7 грудня

Візит до НАТО прем'єр-міністра колишньої Югославської Республіки Македонія*, Любко Георгієвського.

8 грудня

Північноатлантична рада проводить засідання на рівні міністрів закордонних справ за участю трьох запрошених до вступу країн - Польщі, Угорщини і Чеської Республіки. Міністри обговорювали процес підготовки до Вашингтонського саміту в квітні 1999 р., розглянули ситуацію в Боснії та Герцеговині та майбутнє сил СФОР, а також провели консультації щодо ситуації в Косові. Вони також розглянули процес внутрішньої адаптації НАТО та вдосконалення Стратегічної концепції Альянсу. Від імені 19 урядів була оприлюднена окрема заява стосовно адаптації договору ЗСЄ.

Рада євро-атлантичного партнерства проводить засідання на рівні міністрів закордонних справ. Міністри обговорюють майбутні ризики для безпеки та співробітництво між НАТО і країнами-партнерами в контексті РЕАП та ПЗМ, зосереджуючись на ситуації в Боснії та Герцеговині й Косові. Вони розглядають процес виконання Базового документа РЕАП та вдосконалення програми "Партнерство заради миру", а також ухвалюють вдосконалений план дій РЕАП на 1998 - 2000 роки.

Міністр закордонних справ Австрії Вольфганг Шюссель як президент Ради Європейського Союзу зустрічається з Генеральним секретарем НАТО для неформального обміну думками з питань, що цікавлять обидві сторони, зокрема ситуації в Косові й Боснії та Герцеговині.

9 грудня

Постійна спільна рада НАТО - Росія проводить засідання на рівні міністрів закордонних справ. Міністри переглядають втілення робочої програми ПСР на 1998 р., вітаючи досягнення в галузі розбудови потужного стабільного партнерства та наголошуючи на ролі ПСР у забезпеченні консультацій, координації та спільних дій.

Комісія Україна - НАТО проводить засідання на рівні міністрів закордонних справ. Міністри обговорюють виконання Хартії НАТО - Україна та узгоджують програму роботи на 1999 р. Підписаний Меморандум про домовленість щодо призначення двох офіцерів НАТО по зв'язках в Київ. Міністри країн-членів НАТО

- вітають проголошення Україною “Державної програми співпраці з НАТО на 2001 рік”.
- 10 грудня Генеральний секретар НАТО у супроводі генерала Уеслі Кларка (SACEUR) відвідує Боснію та Герцеговину.
- 17 грудня Північноатлантична рада проводить засідання на рівні міністрів оборони за участю трьох запрошених до вступу країн - Польщі, Угорщини і Чеської Республіки. Міністри розглядають хід виконання рішень Мадридського саміту в галузі оборони, обговорюють обороноздатність НАТО і підготовку до Вашингтонського саміту. Вони також аналізують ситуацію в Боснії та Герцеговині і в Косові. Засідання Комітету оборонного планування та Групи ядерного планування. Міністри ухвалюють Вказівки - 1998, які є політичними вказівками для військового керівництва НАТО на період до 2006 р. і надалі. Генеральний секретар НАТО оприлюднює заяву із закликом до президента Саддама Хусейна повністю виконати зобов'язання Іраку та відновити співпрацю із Спеціальною комісією ООН з роззброєння (UNSCOM).
- 18 грудня Рада євро-атлантичного партнерства засідає на рівні міністрів оборони задля обговорення майбутніх завдань в галузі безпеки та співробітництва між НАТО і партнерами у форматі РЕАП та ПЗМ з оборонної точки зору. Міністри також обмінялись думками щодо ситуації в Боснії та Герцеговині й наголосили на необхідності проведення якомога швидко переговорів з врегулювання кризи в Косові. Міністри країн - членів НАТО вітали бажання партнерів допомогти у проведенні місії повітряного спостереження в Косово під проводом НАТО. Комісія Україна - НАТО проводить засідання на рівні міністрів оборони, на якому аналізується хід виконання заходів у галузі оборонного і військового співробітництва між НАТО і Україною.

1999

- 1 січня Переглянута і перебудована Наукова програма НАТО, тепер вона надає пряму підтримку науковій співпраці між науковцями з країн - членів НАТО і партнерів. 11 країн - членів Європейського Союзу ухвалили введення єдиної європейської валюти - євро.

- 7 січня Візит Генерального секретаря НАТО до колишньої Югославської Республіки Македонія* де він зустрічається з міністром закордонних справ Александром Дімітровим і міністром оборони Ніколо Ключевим. Генеральний секретар також відвідує Косовський відділ координації верифікації (KVCC) в Куманово, а також евакуаційну групу НАТО.
- 9 січня Генеральний секретар НАТО оприлюднює заяву щодо дій французького підрозділу СФОР, який застрелив звинувачуваного у воєнних злочинах Драгана Гаговіча, коли той чинив спротив арешту.
- 17 січня Від імені Північноатлантичної ради Генеральний секретар НАТО засуджує масове вбивство косовських албанців сербськими силами в селищі Рачак і закликає югославську владу до широкомасштабної співпраці з Міжнародним трибуналом у притягненні винних до правосуддя згідно з Резолюцією ООН.
- 18 січня Генерали НАТО Уеслі Кларк, Верховний головнокомандувач об'єднаних сил НАТО в Європі, та Клаус Науманн, Голова Військового комітету, відправляються до Белграда задля переконання президента Югославії Слободана Мілошевича у нетерпимості ситуації в Косові.
- 20 січня Постійна спільна рада НАТО - Росія обговорює ситуацію в Косові, яка весь час погіршується, та підтверджують рішучу підтримку місії спостерігачів ОБСЄ. НАТО і Росія закликали усі сторони припинити насильство і відкрити шлях врегулюванню в спосіб, вироблений шляхом переговорів.
- 28 січня Генеральний секретар НАТО оприлюднює заяву на підтримку пропозицій Контактної групи щодо посередництва в ухваленні тимчасової політичної угоди в Косові у межах визначеного часу. НАТО вирішує посилити бойову готовність на підтримку вимог міжнародного співтовариства.
- Генеральний секретар ООН Кофі Ананн відвідує НАТО і звертається до Північноатлантичної ради. Під час дискусій обговорюються ситуація в Боснії та Герцеговині й у Косові.
- Контактна група з шести країн з питань колишньої Югославії закликала уряд Федеративної Республіки Югославія та представників косовських албанців розпочати переговори в Рамбуйє, Франція.

- 30 січня Північноатлантична рада дає дозвіл на здійснення повітряних ударів по території Федеративної Республіки Югославія і делегує повноваження з втілення цього рішення Генеральному секретарю НАТО у разі невиконання вимог міжнародного співтовариства. Рада також оголошує про те, що в разі невиконання вимог косовськими албанцями відповідні заходи будуть вжиті і проти них.
Міністр закордонних справ Великобританії Робін Кук вилітає до Белграда і попереджує президента Мілошевича про необхідність негайного припинення вбивств, бо в іншому випадку НАТО завдасть повітряних ударів по позиціях сербських сил, винних у репресіях у Косові.
- 3 лютого У штаб-квартирі НАТО проходить спільний семінар НАТО - ЗЄС з врегулювання кризових ситуацій, присвячений розбудові власне Європейської системи безпеки та оборони (ESDI).
- 7 лютого В Рамбуйє, Франція, починаються мирні переговори між сербами та косовськими албанцями.
- 9 лютого Угорський парламент переважною більшістю голосів підтримує членство країни в НАТО.
- 10-12 лютого Політичний комітет НАТО відвідує Україну задля обговорення з вищими посадовими особами питань виконання Хартії НАТО - Україна.
- 12 лютого В міру наближення терміну завершення переговорів з Косовим в Рамбуйє Північноатлантична рада повторює свої попередні вимоги та наголошує на тому, що сили НАТО готові здійснити будь-які необхідні заходи задля запобігання гуманітарній катастрофі та досягнення політичного врегулювання.
- 17 лютого Постійна спільна рада НАТО - Росія обговорює ситуацію в Боснії та Герцеговині й у Косові, наголошуючи на важливості мирних переговорів в Рамбуйє і закликавши партії до відповідальної та інтенсивної роботи задля досягнення проміжної політичної угоди.
Обидві палати польського парламенту переважною більшістю голосів ухвалили членство країни в НАТО.
- 18 -19 лютого Генеральний секретар НАТО і генерал Уеслі Кларк, Верховний головнокомандувач об'єднаних сил НАТО в Європі, відвідує колишню Югославську Республіку Македонія*, а також Боснію та Герцеговину.

- 23 лютого Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана робить заяву із закликом до сторін - учасниць косовських мирних переговорів повністю прийняти мирний план Контактної групи.
- 24-26 лютого Посли країн - членів НАТО і представники країн-учасниць Середземноморського діалогу вперше провели спільну конференцію у Валенсії, щоб обговорити майбутнє Середземноморського діалогу.
- 1 березня Північноатлантична рада схвалила початок роботи штабів нової військової командної структури НАТО.
- 3 березня Спеціальні посланники в Косові від США та ЄС, посол Крістофер Гілл та Вольфганг Петріч інформують Північноатлантичну раду.
- 5 березня Генеральний секретар НАТО вітає інформацію незалежного арбітра пана Роберта Оуена про майбутній нейтральний статус Брчко і закликає усі сторони поважати рішення, що гарантує свободу пересування для усіх громадян Боснії та Герцеговини через район Брчко.
Генеральний секретар НАТО висловлює підтримку рішення Верховного представника Карлоса Уестендорпа, відповідно до повноважень, наданих йому Загальною рамковою мирною угодою щодо Боснії, усунути Ніколу Попласена з посади президента Республіки Сербської.
- 12 березня Міністри закордонних справ Польщі, Угорщини та Чеської Республіки передають документи про підписання Вашингтонського договору до бібліотеки ім. Трумена в Індепенденсі, штат Міссурі, чого вимагає стаття 14 Північноатлантичного договору. В результаті цього акту Польща, Угорщина та Чеська Республіка офіційно стають членами Альянсу.
- 15 березня У Парижі відновлюються переговори з проміжної мирної угоди щодо Косова.
- 16 березня Церемонія підняття прапорів в штаб-квартирі НАТО і спеціальне засідання Північноатлантичної ради знаменують вступ Польщі, Угорщини та Чеської Республіки.
- 17 березня На засіданні Постійної спільної ради НАТО - Росія посли продовжують консультації щодо кризи в Косово, наголошуючи на важливості переговорів у Парижі.

- 19 березня Паризькі переговори про проміжну мирну угоду щодо Косова призупинені, оскільки Федеративна Республіка Югославія (ФРЮ) оголосила про своє рішення не підписувати проміжну мирну угоду.
- 22 березня По призупиненні паризьких переговорів 19 березня і у відповідь на непримиренність Белграда Північноатлантична рада надає Генеральному секретареві повноваження приймати рішення, за умови подальших консультацій щодо розширення повітряних операцій задля припинення репресій в Косово.
На засіданні Комісії НАТО - Україна послы обговорюють погіршення ситуації в Косові, вимагаючи від Федеративної Республіки Югославія погодитись на проміжну угоду, яку підписала делегація косовських албанців. Члени Альянсу висловили Україні свою вдячність за пропозицію надати допомогу у виконанні місії з повітряної верифікації в Косово та у можливій діяльності сил втілення миру під проводом НАТО.
- 23 березня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана надає вказівку генералові Уеслі Кларку (SACEUR) розпочати повітряні операції у Федеративній Республіці Югославія, спрямовані на припинення насильства та покладення краю гуманітарній кризі в Косові, запобігання поширенню нестабільності в регіоні й забезпечення політичного врегулювання.
- 24 березня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана оголошує про наміри Альянсу здійснювати військові дії проти Федеративної Республіки Югославія після розриву політичних переговорів з припинення косовської кризи. Він наголошує на тому, що цілями дій НАТО є запобігання подальшому людському стражданню і насильству та поширенню нестабільності в регіоні. Ці дії спрямовані проти репресивної політики сербського керівництва. Повітряні операції НАТО виконуються проти військових цілей.
- 27 березня Генеральний секретар НАТО надає вказівку SACEUR розпочати більш широкомасштабні повітряні операції проти Федеративної Республіки Югославія та інтенсифікувати дії проти її збройних сил.
- 3 квітня Північноатлантична рада надає Командувачу корпусу швидкого реагування об'єднаних сил НАТО в Європі (ARCC) генералу серу Майклу Джексону повноваження координувати гуманітарні зусилля Альянсу в колишній

- Югославській Республіці Македонія*, застосовуючи усі сили НАТО в регіоні.
- 4 квітня Північноатлантична рада проводить в штаб-квартирі НАТО нараду з представниками країн - членів ЄС, Головою ОБСЄ, Верховним комісаром ООН у справах біженців, Радою Європи та Західноєвропейським Союзом з координації зусиль, спрямованих на розв'язання величезної гуманітарної кризи, викликаній діями сербських сил в Косові.
- 5-7 квітня Заступник Генерального секретаря НАТО посол Серджіо Баланзіно відвідує Румунію, Болгарію, колишню Югославську Республіку Македонія* та Албанію і зустрічається з керівництвом цих країн. Він також відвідує підрозділи НАТО в колишній Югославській Республіці Македонія* та особисто спостерігає за ситуацією з біженцями в регіоні.
- 6 квітня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана відхиляє як недостатню пропозицію з припинення вогню, висунуту Федеративною Республікою Югославія, наголошуючи на тому, що вимоги міжнародного співтовариства повинні бути виконані до того, як буде розглядатись питання припинення вогню.
- 9 квітня Міністри закордонних справ і оборони колишньої Югославської Республіки Македонія* Александр Дімітров та Нікола Ключев зустрілись з Північноатлантичною радою в штаб-квартирі НАТО. Члени Альянсу повторили високу оцінку важливої ролі, яку ця країна відіграє у врегулюванні кризи біженців та розуміння важких наслідків для неї самої.
- 12 квітня На надзвичайному засіданні Північноатлантичної ради на рівні міністрів закордонних справ робиться офіційна заява щодо ситуації в і навкруги Косова, підтверджується солідарність членів Альянсу в діях від імені міжнародного співтовариства заради припинення конфлікту та перелічуються п'ять умов, які має виконати югославське керівництво (припинення військових дій та репресій, виведення усіх сербських сил, згода на міжнародну військову присутність, повернення біженців, бажання взяти участь у переговорах з політичного врегулювання на основі домовленостей в Рамбуйє).
- 14 квітня Верховний комісар ООН у справах біженців Садако Огата відвідує НАТО.

- 21 квітня Візит до штаб-квартири НАТО прем'єр-міністра Болгарії Івана Костова.
- 23 квітня Відкриття в Києві офісу НАТО по зв'язках.
- 23-25 квітня Вашингтонський саміт Північноатлантичної ради. Керівники країн - членів НАТО відзначають 50-ту річницю створення Альянсу і підтверджують свою рішучість покласти край політиці репресій югославського режиму в Косові й продовжувати повітряну кампанію поки не будуть виконані усі п'ять вимог міжнародного співтовариства.
- Розпочата або завершена робота над низкою ініціатив з підготовки НАТО до завдань у XXI столітті. Керівники Альянсу ухвалили вашингтонську декларацію та оголосили про затвердження удосконаленої Стратегічної концепції та ініціатив з поліпшення обороноздатності; протистояння ризику з боку зброї масового знищення; подальшого розвитку власне Європейської системи безпеки та оборони в Альянсі; посилення оперативного виміру ПЗМ та консультацій і співпраці в РЕАП; продовження Середземноморського діалогу НАТО та допомоги країнам, які бажають стати членами НАТО через План отримання членства.
- Відбувається спільне засідання з представниками сусідніх з Федеративною Республікою Югославія країн задля обговорення впливу тривалої кризи в і навкруги Косова. Керівництво Альянсу пропонує заходи з посилення регіональної безпеки та сприяння регіональній співпраці у Південно-Східній Європі.
- Глави держав та урядів 19 країн - членів Альянсу та України вперше зустрічаються на найвищому рівні задля обговорення ходу виконання Хартії про Особливе партнерство; ситуації в Косові; загроз, що стоять перед євро-атлантичною безпекою; адаптації Альянсу та внеску України в європейську стабільність.
- На засіданні Ради євро-атлантичного партнерства на найвищому рівні у Вашингтоні керівники країн - членів РЕАП ухвалили звіт Політично-військового керівного комітету з Партнерства заради миру ("До партнерства XXI століття - партнерства вдосконаленого і більш дієвого").
- 28 квітня Північноатлантична рада продовжує до кінця 1999 року місію групи експертів з НАТО і країн-партнерів,

- які тренують албанських військових у знищенні боєприпасів, що не вибухнули.
- 3 травня Російський посол на Балканах Віктор Черномірдин прибуває до Вашингтона після відвідання Рима, Бонна та Белграда. Він зустрічається з президентом Клінтоном та Генеральним секретарем ООН Кофі Ананном задля обговорення ініціатив з пошуку дипломатичного врегулювання кризи в Косові.
- 4 травня Президент Клінтон відвідує штаб-квартиру НАТО для обговорення кризи в Косові.
- 10 травня Міністри оборони і закордонних справ країн - членів ЄС погодилися виробити спільну оборонну структуру, яка дозволила б врегульовувати кризи, подібні до балканської.
- 14 травня Верховний комісар ООН із справ людини Мері Робінсон засуджує етнічні чистки в Косово.
- 18 травня Візит до НАТО д-ра Ібрагіма Ругови - лідера демократичної ліги Косова.
- 20 травня Візит до НАТО італійського прем'єр-міністра Массімо Д'Алема. Він зробив заяву з пропозицією припинити бомбардування Югославії на три дні поки країни - члени НАТО і Росія спільно не підготують проект резолюції Ради Безпеки ООН.
- 25 травня Візит до НАТО Глави уряду королівства Іспанія Хосе Марії Азнара.
- 1 червня Візит до НАТО прем'єр-міністра Албанії Панделі Майко. Оголошено переможців Програми НАТО - РСАП з надання стипендій на наукові дослідження на 1999-2001 роки.
- Візит до НАТО прем'єр-міністра Словенії Янеза Дрновшека.
- 4 червня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана призначений на ще одну посаду - Верховного представника ЄС із спільної зовнішньої політики та політики безпеки.
- 10 червня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана оголошує про призупинення повітряних операцій після того, як президент Мілошевич погодився вивести свої сили з Косова в результаті 78-добових повітряних ударів. Рада Безпеки ООН надає дозвіл на розгортання міжнародних сил (КФОР) в Косові, в основі яких будуть сили НАТО, згідно з умовами військово-технічної угоди, яка була підписана генерал-лейтенантом сером

- Майклом Джексон, командувачем КФОР, і югославськими представниками.
- 11 червня Російські підрозділи вступили в Пріштину, випередивши сили КФОР.
- 18 червня На надзвичайному засіданні Північноатлантичної ради на рівні міністрів закордонних справ і оборони, яке відбулося в штаб-квартирі НАТО, зроблена ще одна заява про “Ситуацію в і навкруги Косова”.
- 20 червня Генеральний секретар НАТО оголошує про те, що збройні сили та сили безпеки Югославії вийшли з Косова на виконання військово-технічної угоди.
- 23 червня Генеральний секретар НАТО Хав’єр Солана відвідує Косово. Візит до НАТО президента Вірменії Роберта Кочаряна.
- 29 червня В Анкарі, Туреччина, відкрито перший навчальний центр Партнерства заради миру (ПЗМ).
- 12 липня Колишній заступник прем’єр-міністра боснійських сербів Радіслав Брд’янін представ перед трибуналом ООН з військових злочинів.
- 13 липня Візит до НАТО Бернарда Кушнера, спеціального представника ООН в Косові.
- Візит до НАТО президента Словаччини Рудольфа Шустера.
- 23 липня Заява Постійної спільної ради НАТО - Росія щодо ситуації в Косові, в якій підтверджується підтримка повного виконання положень і завдань Резолюції 1244 Ради Безпеки ООН.
- 30 липня Рада міністрів Європейського Союзу ухвалює в Кельні, Німеччина, Пакт стабільності для Південно-Східної Європи.
- 2 серпня Генеральний секретар НАТО Хав’єр Солана робить заяву про дії сил СФОР проти звинувачуваного у військових злочинах Радомира Ковача.
- 4 серпня Генеральний секретар НАТО Хав’єр Солана оголошує, про те, що лорд Джордж Робертсон, міністр оборони Великобританії, стане наступним Генеральним секретарем НАТО.
- 19 серпня США і Росія підтверджують, що договір від 1972 року про заборону систем протиракетної оборони є наріжним каменем стратегічної стабільності між двома державами.
- 6 вересня Генеральний секретар НАТО Хав’єр Солана відвідує Косово.

- 8 вересня Візит до НАТО Верховного представника Вольфганга Петріча, який відповідає за координацію роботи цивільних організацій в Боснії та Герцеговині.
- 9 вересня Комісія НАТО - Україна вітає досягнення КФОР і підтверджує майбутню участь України в міжнародних силах безпеки в Косові.
- 9-11 вересня Урочисте відкриття нового приміщення військового коледжу НАТО в Римі за присутності постійних представників у Північноатлантичній раді.
- 10 вересня Призначення генерала Клауса Райнхардта, збройні сили Німеччини, замість генерал-лейтенанта сера Майкла Джексона на посаду командувача КФОР.
- 10-11 вересня Керівники понад 20 країн Причорномор'я та Балтії зібрались у Ялті для обговорення питань європейської інтеграції.
- 13 вересня Підрозділи з Німеччини, Польщі, Данії, Румунії та Литви беруть участь у навчаннях, що проходять у центральній Литві.
- 15 вересня Постійна спільна рада НАТО - Росія обговорює ситуацію в і навкруги Косова та співпрацю між НАТО і Росією в межах міжнародних сил безпеки в Косові.
- 21 вересня Генеральний секретар НАТО Хав"ер Солана вітає заяву КФОР про те, що Армія визволення Косова виконала свої зобов'язання з демілітаризації.
- 21-22 вересня Неформальна зустріч міністрів оборони країн - членів НАТО в Торонто.
- 23 вересня Європейський Союз вітає завершення роззброєння Армії визволення Косова і формування багатоетнічного Корпусу захисту Косова.
- 24 вересня Російські військові літаки розпочали кампанію з бомбардування районів навкруги Грозного, в яких активізувались повстанці. Це продовжує ескалацію конфлікту в Чечні.
- 6 жовтня Візит до НАТО президента Федеративної Республіки Німеччина Йоганнеса Рау.
- 11 жовтня НАТО і Україна підписали угоду з навчання цивільним спеціальностям звільнених у запас офіцерів українських збройних сил.
- 13 жовтня НАТО робить заяву про програми з досліджень, розвитку і закупівель нескоротливої зброї.
- 14 жовтня Лорд Робертсон приймає призначення Генеральним секретарем НАТО на заміну Хав'єра Солани,

- термін перебування якого на цій посаді завершився 6 жовтня.
- 15 жовтня Президент Чорногорії Міло Джуканович зустрічається с Генеральним секретарем НАТО лордом Робертсоном задля обговорення ситуації в Чорногорії та на Балканах в цілому. Генеральний секретар наголошує на необхідності спільної роботи усіх лідерів в регіоні Балкан заради стабільності та демократизації. П'ята конференція з безпеки між НАТО і Японією проходить у штаб-квартирі НАТО.
- 19 жовтня Генеральний секретар НАТО і постійні представники в Північноатлантичній раді відвідують Боснію та Герцеговину, Косово і колишню Югославську Республіку Македонія*. Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан відвідує штаб-квартиру НАТО.
- 21 жовтня Генеральний секретар НАТО лорд Робертсон оголошує про скорочення сил СФОР.
- 26 жовтня Візит президента Латвії Вайри Віке-Фрайберга до штаб-квартири НАТО.
- 27 жовтня На засіданні Постійної спільної ради НАТО - Росія на рівні послів сторони обговорюють ситуацію в і навкруги Косова, а також співпрацю між НАТО і Росією в міжнародних силах безпеки в Косові.
- 3 листопада НАТО оголошує про призначення генерала Джозефа У. Ролстона, ВПС США, замість генерала Уеслі К.Кларка на посаду Верховного головнокомандувача об'єднаних сил НАТО в Європі (SACEUR).
- 4 листопада Рада Європи проводить надзвичайне засідання, присвячене обговоренню російського наступу в Чечні.
- 17 листопада Постійна спільна рада НАТО - Росія на рівні послів рішуче наполягає на широкомасштабному виконанні Резолюції 1244 Ради Безпеки ООН і наголошує на рішучому бажанні НАТО і Росії тісно співпрацювати задля захисту національних меншин в Косові та створити багатоетнічне демократичне суспільство.
- 18-19 листопада Саміт ОБСЄ в Стамбулі. 54 країни підписали нову Хартію європейської безпеки і вдосконалий договір про звичайні збройні сили в Європі (ЗЗСЄ).
- 29 листопада Засідання комісії НАТО - Україна на рівні послів. Візит до НАТО Верховного представника Вольфганга Петріча, який відповідає за координацію діяльності

- цивільних організацій та агенцій в Боснії та Герцеговині.
- 1 грудня Міністр закордонних справ Ірландії Девід Ендрю відвідує НАТО і підписує рамковий документ ПЗМ. Ірландія стала 25-ю країною-учасницею ПЗМ.
- 3 грудня Засідання Комісії Україна - НАТО на рівні міністрів оборони.
Засідання Ради євро-атлантичного партнерства на рівні міністрів оборони.
- 6 грудня Заява Генерального секретаря НАТО лорда Робертсона щодо звіту ОБСЄ про Косово, в якому підтверджується, що сербські сили безпеки проводили заплановану систематичну кампанію переслідування етнічного албанського населення.
- 8 грудня ООН, ОБСЄ і Рада Європи приймають спільну декларацію із закликом до Росії поважати права людини в Чечні.
- 10 грудня Туреччина отримує офіційний статус кандидата на вступ до Європейського Союзу.
- 13 грудня Лорд Робертсон, Генеральний секретар НАТО, вітає рішення Гельсінського засідання Європейської Ради щодо посилення ролі європейців у питаннях безпеки та оборони.
- 15-16 грудня Міністри закордонних справ країн НАТО на зустрічі в Брюсселі обговорюють результати засідання Ради ЄС в Гельсінкі, військові операції в Боснії та Герцеговині й в Косові під проводом НАТО, відносини з Росією та ситуацію в Чечні.
- 16 грудня Рада євро-атлантичного партнерства (РЄАП) ухвалює План дій на 2000-2002 роки.
- 31 грудня Борис Єльцин оголошує про відставку з посади президента Росії і на період до виборів 2000 року передає владу в руки виконуючого обов'язки президента Володимира Путіна.

2000

- 19 січня Візит до НАТО прокурора Міжнародного трибуналу з питань колишньої Югославії (ICTY) Карли Дель Понте. Постійна спільна рада НАТО - Росія підтверджує рішучість як НАТО, так і Росії тісно співпрацювати над забезпеченням захисту національних меншин в Косові.
- 25 січня Заява Генерального секретаря НАТО лорда Робертсона про затримання Мітара Васильєвича,

- звинувачуваного у військових злочинах в Боснії та Герцеговині.
- 14 лютого Заява Генерального секретаря НАТО лорда Робертсона з приводу нападів на сили КФОР в Косовській Митровиці.
- 15 лютого Візит до НАТО прем'єр-міністра Хорватії Івиці Ракана.
- 16 лютого Опублікована спільна заява з приводу візиту Генерального секретаря НАТО лорда Робертсона до Москви, в якій підтверджені наміри НАТО і Росії інтенсифікувати діалог і співпрацю.
- 1 березня Оприлюднення заяви після першого засідання Комісії Україна - НАТО в Києві.
- 5 березня Заява Генерального секретаря НАТО лорда Робертсона щодо затримання Драголюб Прачка, звинувачуваного у військових злочинах у Боснії та Герцеговині.
- 8 березня Заява Генерального секретаря НАТО лорда Робертсона за результатами засідання Північноатлантичної ради, на якому засуджено продовження насильства у Митровиці.
- 14 березня Алжир починає брати участь в Середземноморському діалозі НАТО.
- 15 березня Постійна спільна рада НАТО - Росія підтверджує рішення бажання НАТО і Росії інтенсифікувати взаємний діалог і співпрацю.
- 21 березня Генеральний секретар НАТО лорд Робертсон опубліковує свій звіт Північноатлантичній раді з нагоди річниці військового втручання Альянсу в Косовський конфлікт ("Косово, рік по тому: досягнення і завдання").
- 22 березня Прем'єр-міністр Естонії Маарт Лаар відвідує НАТО.
- 26 березня Володимира Путіна обрано президентом Російської Федерації.
- 28 березня Представники шести країн, що входять до контактної групи з колишньої Югославії, спільно вивчають шляхи досягнення миру в Косово.
- 28 березня Лорд Робертсон вітає Володимира Путіна з обранням президентом Росії і наголошує на готовності НАТО до посилення співпраці з Росією.
- 31 березня Міжнародні донорські організації виділили 2,4 мільйона євро для забезпечення Пакту стабільності на Балканах.
- 3 квітня Заява Генерального секретаря НАТО лорда Робертсона про арешт Момчіло Крайсника,

- помічника колишнього сербського лідера Радована Караджича.
- 12 квітня Генеральний секретар лорд Робертсон нагороджує Верховного головнокомандувача об'єднаних сил НАТО в Європі генерала Уеслі Кларка медаллю НАТО за його роль в колишній Югославії та Косові.
- 13 квітня Генеральний секретар НАТО лорд Робертсон відвідує Міжнародний трибунал з військових злочинів у колишній Югославії (ICTY) в Гаазі.
- 14 квітня Державна Дума (нижня палата російського парламенту) ратифікує договір між США та Росією про скорочення наступальних озброєнь (СНО II).
- 19 квітня Рада Федерації (верхня палата) російського парламенту ратифікує договір СНО II.
- 2 травня Американський генерал Джозеф Релстон очолює Верховне командування об'єднаних сил НАТО в Європі (SACEUR) замість генерала Уеслі Кларка.
- 4 травня Візит до НАТО посла Вольфганга Петріча, Верховного представника, який відповідає за координацію діяльності цивільних організацій та агенцій в Боснії та Герцеговині.
- 5 травня Візит до НАТО президента Італійської Республіки Карло Азель Кіампі.
- 9 травня Візит прем'єр-міністра Хорватії Івіці Ракан до НАТО.
- 22 травня Візит до НАТО прем'єр-міністра України Віктора Ющенка.
- 24 травня Засідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів закордонних справ у Флоренції. Міністри країн - членів НАТО обговорюють діяльність КФОР та СФОР, а також інші події в колишній Югославії, втілення Ініціативи з обороноздатності (DCI) та майбутній діалог з Європейським Союзом й інші сфери політики Альянсу. Засідання Постійної спільної ради НАТО - Росія (ПСР) на рівні міністрів у Флоренції, на якому обговорюються досягнення у співпраці між НАТО і Росією та ситуація в колишній Югославії, а також ухвалюється робоча програма ПСР на решту 2000 року.
- 25 травня Засідання Ради євро - атлантичного партнерства (РЕАП) на рівні міністрів закордонних справ у Флоренції, на якому обговорюється широке коло питань безпеки включно з ініціативою у Південно-Східній Європі та подіями в Косові й Боснії та Герцеговині.

Хорватія стає 46 членом РЕАП і приєднується до Партнерства заради миру (ПЗМ).

Засідання Комісії НАТО - Україна на рівні міністрів у Флоренції, на якому обговорюється розвиток партнерства між НАТО і Україною, ситуація в Косові та інші регіональні питання.

Д-р Олександр Ющенко з Харківського державного політехнічного університету отримує стипендію Манфреда Вернера на 2000 рік.

7 червня

НАТО засуджує нещодавні напади на прикордонників колишньої Югославської Республіки Македонія*.

8 червня

Міністри оборони країн - членів НАТО на засіданні Північноатлантичної ради на рівні міністрів у Брюсселі роблять заяву з приводу ініціативи з обороноздатності НАТО та ситуації на Балканах.

На засіданні Комітету оборонного планування та Групи ядерного планування міністри оборони країн НАТО ухвалюють новий пакет завдань з розвитку сил НАТО на період до 2006 року.

На засіданні Комісії Україна - НАТО на рівні міністрів оборони обговорюються питання співпраці між НАТО і Україною в КФОР, участь України в ПЗМ, плани перебудови українських збройних сил та інші аспекти партнерства.

9 червня

Міністри оборони на засіданні Ради євро-атлантичного партнерства (РЕАП) вітають вироблення першого повного пакету цілей Партнерства та отримують підсумковий звіт про процес планування та аналізу сил (PARP) в межах ПЗМ.

На засіданні Постійної спільної ради НАТО - Росія (ПСР) на рівні міністрів вітаються кроки в напрямі посилення процесу консультацій та співпраці, обговорюється ситуація в колишній Югославії та вивчаються пріоритети діалогу між НАТО і Росією в оборонно-військовій галузі.

13 червня

НАТО оголошує про присудження 54 наукових стипендій НАТО - РЕАП громадянам країн - членів РЕАП.

19-20 червня

На засіданні Ради Європейського Союзу у Фейрі, Португалія, ухвалені пропозиції про створення 4 тимчасових робочих груп, які займуться питаннями співпраці між НАТО і ЄС.

- 25 червня Заява Генерального секретаря НАТО лорда Робертсона про затримання силами СФОР Дуско Сікіріча, оголошеного в розшук Міжнародним трибуналом з воєнних злочинів у колишній Югославії (ICTY).
- 27 червня Візит до НАТО президента Казахстану Нурсултана Назарбаєва.
- 28 червня Призначення з вересня 2000 р. американського генерал-лейтенанта Кернана замість адмірала Гехмана на посаду Верховного головнокомандувача об'єднаних збройних сил НАТО в Атлантиці (SACLANT).
- 17 липня Президент Хорватії Стіпе Месіч відвідує НАТО.
- 17-19 липня Північноатлантична рада відправляє слідчу місію на Балкани.
- 24 липня Генерал Валерій Манілов, перший заступник начальника генерального штабу російських збройних сил, виступає перед Постійною спільною Радою НАТО-Росія з питань військової доктрини та поглядів Росії на Стратегічну концепцію Альянсу.
- 24-29 липня У Сессвольмоені, Норвегія, Норвезьким міжнародним оборонним центром проводиться семінар в рамках програми НАТО зі співпраці між Альянсом і Боснією та Герцеговиною.
- 27 липня Заява Генерального секретаря НАТО лорда Робертсона, в якій він вітає Декларацію Дома Ейрлі, зроблену видатними косовськими албанцями та сербами, як важливий крок в напрямі примирення між етнічними групами Косова.
- 10 серпня Генерал-лейтенант норвезької армії Торстейн Скіакер призначений командувачем КФОР з весни 2001 р.
- 22 серпня НАТО висловлює своє співчуття Росії з приводу втрати команди підводного човна "Курск".
- 1 вересня Заява Генерального секретаря НАТО лорда Робертсона з приводу рішення США продовжувати випробування та розробку обмеженої системи національної протиракетної оборони, наголошуючи на необхідності продовження консультацій з союзниками.
- 8 вересня Американський генерал Майкл Л. Додсон заступає американського генерала Рональда Е. Адамса на посаді командувача СФОР.
- 13 вересня Прем'єр-міністр Словенії Андрей Баюк відвідує НАТО.

- Карл Більдт, спеціальний посланець ООН на Балканах, виступає перед Північноатлантичною радою в штаб-квартирі НАТО.
- 18 вересня Георгіос Папандреу, міністр закордонних справ Греції, стає Почесним президентом Північноатлантичної ради, заступивши на цій посаді Йошку Фішера, міністра закордонних справ Німеччини.
- 19 вересня На першому засіданні Північноатлантичної ради та Проміжного комітету Європейського Союзу з питань політики та безпеки засвідчені досягнення спеціальних робочих груп, які були створені для визначення умов доступу ЄС до колективних ресурсів НАТО та механізмів постійних консультацій між НАТО і ЄС.
- 20-29 вересня Навчання з ліквідації наслідків катастроф "Закарпаття - 2000", на яких відпрацьовуються операції під час великої повені, проводяться в Західній Україні в рамках програми "Партнерство заради миру" та робочого плану НАТО -Україна. У навчаннях беруть участь 350 осіб з підрозділів 11 країн - членів РЄАП.
- 27 вересня Прем'єр-міністр колишньої Югославської Республіки Македонія* Любоко Георгієвський відвідує НАТО задля зустрічі з Генеральним секретарем НАТО лордом Робертсоном.
- 4-6 жовтня Візит Політичного комітету НАТО до України.
- 5 жовтня Генеральний секретар ООН Кофі Ананн відвідує НАТО задля обговорення питань безпеки на Балканах та внеску НАТО в операції ООН з підтримування миру.
- 6 жовтня Після оголошених недійсними виборів 24 вересня, протестів у Белграді та захоплення федерального парламенту лідер демократичної опозиції Сербії Воїслав Коштуніца визнаний на міжнародному рівні як новий президент Югославії, змістивши з посади колишнього президента Слободана Мілошевича.
- 10 жовтня На неофіційній зустрічі міністрів оборони країн - членів НАТО в Бірмінгемі, Великобританія, Генеральний секретар НАТО лорд Робертсон вітає демократичні перемини у Федеративній Республіці Югославія і пропонує їй народові руку дружби.
- 13 жовтня Заява Генерального секретаря НАТО лорда Робертсона з приводу операції СФОР з арешту Янко Яниїча, звинувачуваного у воєнних злочинах.
- 13-14 жовтня У Любляні, Словенія, відбувається семінар з політико-військових інструментів запобігання конфліктам в

- рамках програми Ради євро-атлантичного партнерства (РЄАП)/Партнерства заради миру (ПЗМ).
- 16 жовтня Італійський генерал Карло Кальсіджіосу заступає іспанського генерала Хуана Ортуньо на посаді командувача КФОР.
- 18 жовтня У штаб-квартирі НАТО відбувається засідання робочої групи НАТО - Україна з питань наукової та екологічної співпраці.
Карла Дель Понте, прокурор Міжнародного гаазького трибуналу з питань воєнних злочинів у колишній Югославії (ICTY) виступає в НАТО перед Радою євро-атлантичного партнерства.
- 30 жовтня Заява лорда Робертсона з приводу успішного проведення місцевих виборів 28 жовтня в Косові.
ОБСЄ оголошує про перемогу на муніципальних виборах Ібрагіма Ругови, лідера демократичної ліги Косова.
- 31 жовт.-3 листоп. У Будапешті відбувається Генеральна асамблея Асоціації Атлантичного договору.
- 1-10 листопада У Люцерні, Швейцарія, проходять навчання "Кооперетів Детермінейшн". У навчаннях, під час яких відпрацьовуються процедури операцій з підтримувannya миру, беруть участь 9 країн НАТО, 11 країн-партнерів, міжнародні організації, серед яких - Міжнародний комітет Червоного Хреста та Верховний комісаріат ООН у справах біженців.
- 2-3 листопада Представники Верховної Ради України та Парламентської асамблеї НАТО проводять спільне засідання у штаб-квартирі НАТО задля обговорення ходу співпраці між НАТО і Україною.
- 9 листопада Зустріч Північноатлантичної ради з Проміжним Комітетом Європейського Союзу з питань політики та безпеки.
Візит до НАТО Джорджа Сороса, під час якого він обговорює з Генеральним секретарем НАТО лордом Робертсоном можливості співпраці у питаннях посилення демократичного суспільства в країнах Південно-Східної Європи та Центральної Азії.
- 10 листопада Югославія стала 55-ю країною-членом Організації безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ).
- 11 листопада Загальні вибори в Боснії та Герцеговині показали значне посилення впливу націоналістичних партій усіх трьох етнічних груп.

- 13 листопада Рада міністрів Західноєвропейського Союзу (ЗЄС) на засіданні у Марселі ухвалює рішення про передачу оперативних функцій ЗЄС Європейському Союзу та домовленості щодо залишкових функцій та структур ЗЄС.
- 15-17 листопада Військовий комітет НАТО відвідує Боснію та Герцеговину і Косово.
- 16 листопада Верховна Рада України ратифікує Договір про всебічну заборону ядерних випробувань.
- 20 листопада Прем'єр-міністр Болгарії Іван Костов відвідує НАТО.
- 21 листопада У Брюсселі на Конференції про визначення внесків у розбудову обороноздатності міністри оборони країн - членів Європейського Союзу і партнерів пообіцяли надати значні сили задля забезпечення військової здатності, що відповідатиме Головній меті ЄС, яка була узгоджена в Гельсінкі у грудні 1999 р. Це дасть можливість ЄС до 2003 р. розгорнути сили складом до 60 000 вояків задля проведення операцій з врегулювання кризових ситуацій.
- 22 листопада Візит до НАТО канцлера Федеративної Республіки Німеччина Герхарда Шрьодера.
- 24 листопада Візит до НАТО Мікулаша Дзуринди, прем'єр-міністра Словаччини.
- 28 листопада Візит до НАТО президента Латвії Вайри Віке-Фрейберги.
Візит до НАТО президента Польщі Олександра Квасневського.
- 29 листопада Заява Генерального секретаря НАТО лорда Робертсона з приводу відновлення насильства в південній Сербії, поблизу межі з Косовим.
- 5 грудня Засідання Постійної спільної ради НАТО - Росія на рівні міністрів оборони, на якому проголошено рішуче бажання продовжувати міцне і стабільне партнерство між НАТО і Росією, спрямоване на посилення євроатлантичної стабільності та безпеки. Рада також обговорила ситуацію у колишній Югославії, розвиток співпраці між військовими НАТО і Росії в SHAPE, співробітництво між силами НАТО і Росії в СФОР і КФОР, можливості розширення майбутньої співпраці та відкриття у Москві військової місії по зв'язках з НАТО.
- 6 грудня Генеральний секретар НАТО лорд Робертсон оголошує про те, що переговори із заходів з розбудови довіри між Грецією та Туреччиною завершилися підписанням

- 7 грудня угоди між двома країнами про взаємне попередження у випадку проведення національних військових навчань. Саміт Європейського Союзу в Ніцці. Керівництво ЄС ухвалює подальші заходи з посилення європейської політики безпеки та оборони і домовленості щодо консультацій і співпраці між НАТО і ЄС.
- 14 грудня Візит до НАТО Бориса Трайковського, президента колишньої Югославської Республіки Македонія* .
- Міністри оборони країн - членів НАТО на своєму засіданні на вищому рівні в Брюсселі переглядають національні оборонні плани на 2001 - 2005 роки і ухвалюють 5-річний план розвитку сил задля задоволення вимог майбутньої безпеки. Ухвалені також нові міністерські вказівки, які забезпечують фундамент оборонного планування на рівні НАТО та національному рівні на період до 2008 року.
- Джордж Буш оголошений обраним президентом Сполучених Штатів після того, як Верховний суд ухвалює рішення на користь кандидата на президентську посаду від Республіканців.
- Засідання Комісії НАТО - Україна на рівні міністрів закордонних справ у Брюсселі. Міністри вітають позитивні досягнення у різних галузях співпраці між НАТО і Україною та ухвалюють амбіційний план роботи на 2001 р. Міністри також переглянули стан співпраці на Балканах, Партнерство заради миру, парламентські зв'язки, цивільне планування на випадок надзвичайних ситуацій, оборонну реформу та заходи проти поширення зброї масового знищення. Міністри високо оцінили рішення закрити Чорнобильську АЕС.
- 15 грудня Засідання РЄАП на рівні міністрів. Міністри закордонних справ вивчають ситуацію в колишній Югославії та інші аспекти співпраці включно з майбутньою роллю РЄАП та її внеском в ініціативи регіональної співпраці. Оприлюднений план дій РЄАП на 2000 - 2002 роки.
- Засідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів. Міністри закордонних справ обговорюють досягнення в усьому спектрі діяльності Альянсу включно з діалогом НАТО і Європейського Союзу та вироблення процедур співпраці між НАТО і ЄС в контексті ESDI.
- НАТО оприлюднює звіт про варіанти заходів щодо зміцнення довіри та безпеки (CSBMs), верифікації,

непоширення ЗМЗ, контролю над озброєннями та роззброєнням.

Засідання Постійної спільної ради НАТО-Росія на рівні міністрів. Міністри закордонних справ вивчають ситуацію в колишній Югославії. Вітають мирні демократичні переми в Федеративній Республіці Югославія. Міністри також обговорюють хід співпраці між НАТО і Росією стосовно питань стратегії та доктрини, контролю над озброєннями, поширення ЗМЗ, військової інфраструктури, ядерної зброї, перепідготовки військових кадрів та пошуково-рятувальних робіт на морі.

Міністри закордонних справ обмінялися листами щодо створення Інформаційного бюро НАТО в Москві для поліпшення розуміння громадськістю нових взаємин між НАТО і Росією.

2001

- 10 січня Візит до НАТО міністра закордонних справ Федеративної Республіки Югославія Горана Свілановича.
Заява Генерального секретаря НАТО з приводу застосування в босприпасах збідненого урану під час операцій на Балканах.
- 12 січня Створення спеціального комітету НАТО з питань збідненого урану, який має діяти як центр збирання, поширення і координації інформації з цього питання.
- 18 січня Сили під проводом НАТО в Косові (КФОР) підпорядковуються штабу об'єднаних збройних сил НАТО в Південній Європі (AFSOUTH) в Неаполі замість Верховного головнокомандування об'єднаних збройних сил НАТО в Європі (SHAPE).
- 24 січня Візит до НАТО прем'єр-міністра Румунії Адріана Настасе.
Оголошення про міжнародний конкурс на краще архітектурне рішення нової штаб-квартири НАТО.
На засіданні Постійної спільної ради НАТО - Росія посли погодили кроки щодо виконання робочої програми ПСР на 2001 рік.
- 25 січня Країни - члени НАТО і партнери виконують проект гуманітарної допомоги Албанії зі знищення накопичених протипіхотних мін. Робота виконується під керівництвом Агентства НАТО з питань технічного обслуговування та забезпечення (NAMSA).

- 30 січня Візит до НАТО колишнього спеціального представника Генерального секретаря ООН в Косово Бернарда Кушнера.
- 31 січня Візит до НАТО Роландаса Паксаса, прем'єр-міністра Республіки Литва.
- 5 лютого Перше засідання Північноатлантичної ради і Комітету ЄС з питань політики та безпеки на рівні послів за новими угодами з проведення постійних консультацій між НАТО і ЄС. Дискусії зосереджені на питаннях відносин між НАТО і ЄС та внеску обох організацій у врегулювання кризи на заході Балкан.
- 6 лютого Візит до НАТО Рууда Лубберса, нового Верховного комісара ООН у справах біженців.
- 14-16 лютого Комітет НАТО з координації верифікації проводить щорічний семінар з аспектів виконання положень договору про обмеження звичайних збройних сил у Європі (33СЄ), в якому беруть участь представники 30 країн-учасниць договору.
- 15 лютого Небойша Чович, заступник прем'єр-міністра Сербії, та міністр закордонних справ Югославії Свіланович ознайомлюють Північноатлантичну раду з ініціативою з пошуку мирного врегулювання конфлікту в південній Сербії.
- 15-21 лютого НАТО проводить щорічні навчання з врегулювання кризових ситуацій (СМХ 2001), в яких вперше беруть участь 14 країн - членів програми "Партнерство заради миру".
- 16 лютого Генеральний секретар НАТО робить заяву щодо засудження нападу на автобус поблизу Подуєва, Косово, під час якого загинули і постраждали цивільні серби.
- 18 лютого Заява Генерального секретаря НАТО щодо засудження ескалації насильства в південній Сербії.
- 18-22 лютого Постійні військово-морські сили НАТО в Атлантиці проводять в Карибському морі навчання з надання гуманітарної допомоги, під час яких перевіряється здатність надавати гуманітарну допомогу з ліквідації наслідків тропічних штормів та ураганів.
- 20 лютого Урочисте відкриття Генеральним секретарем лордом Робертсоном нового Інформаційного бюро НАТО у Москві.

- 23 лютого Заява Генерального секретаря НАТО лорда Робертсона, в якій він вітає створення поміркованими партіями нового уряду Боснії та Герцеговини.
- 26 лютого НАТО і Україна підписують угоду з перепідготовки звільнених у запас, або тих, що будуть звільнені, українських військовослужбовців на 2001 р.
- 27 лютого Держсекретар США Колін Пауелл бере участь у засіданні Північноатлантичної ради на рівні міністрів закордонних справ.
Представники ООН, ЄС, ОБСЄ, УВКБ ООН та НАТО зустрічаються в штаб-квартирі НАТО задля обговорення зростаючої напруженості в долині Прешево та пошуку шляхів координації зусиль із скорочення кількості збройних сутичок та запобігання поширенню насильства в регіоні.
Північноатлантична рада знову підтверджує свою стурбованість ситуацією в південній Сербії та засуджує акти насильства, що тривають.
НАТО, в контексті Партнерства заради миру, оприлюднює деталі планів, що розробляються Агентством НАТО з технічного обслуговування та забезпечення (NAMSА), задля надання допомоги Молдові у знищенні протипіхотних мін та інших боєприпасів.
- 28 лютого Візит до НАТО Спеціального представника Генерального секретаря ООН в Косові Ганса Геккерупа.
На засіданні Постійної спільної ради НАТО - Росія обговорюються події у Федеративній Республіці Югославія та співпраця між НАТО і Росією в Косові у рамках КФОР.
Генеральний секретар НАТО лорд Робертсон оголошує про готовність НАТО виконати поступове і обумовлене скорочення наземної зони безпеки на кордоні Косова та призначає особистого представника в регіоні для надання допомоги у мирному врегулюванні конфлікту.
- 2 березня Заява Генерального секретаря НАТО лорда Робертсона щодо засудження випадків насильства в прикордонних районах колишньої Югославської Республіки Македонія*.
- 4 березня Після підписання угоди між НАТО та урядом Югославії югославські підрозділи увійшли до наземної зони безпеки - п'ятикілометрової смужки території північної

- Сербії на кордоні з Косовим - вперше після їхнього виведення з Косова у червні 1999 р.
- 5 березня Візит до НАТО президента Болгарії Петара Стоянова.
- 8 березня Північноатлантична рада оголошує заходи стосовно південної Сербії та колишньої Югославської Республіки Македонія* включно з поетапним скороченням наземної зони безпеки.
- 9 березня Візит до НАТО міністра закордонних справ колишньої Югославської Республіки Македонія* Срджана Керіма.
- 13 березня НАТО вітає оприлюднення звіту Екологічної програми ООН (UNEP) про можливу загрозу здоров'ю через застосування в Косові боєприпасів, оснащених збідненим ураном.
- 19 березня Візит до НАТО Верховного представника в Боснії та Герцеговині Вольфганга Петріча.
- 20-29 березня Під час проведення роботи Інституту передових студій в Будапешті за фінансової підтримки НАТО, експерти аналізують наукові та технічні питання виконання Протоколу до Конвенції з біологічної та токсичної зброї (BTWC).
- 21 березня Північноатлантична рада ухвалює подальші заходи з посилення стабільності на півдні Балкан та демонстрації підтримки уряду в Скоп'є, серед яких призначення посла Ганса-Йорга Ейффа вищим цивільним представником НАТО в Скоп'є.
- Засідання Ради євро - атлантичного партнерства (РЄАП). Посли висловлюють підтримку уряду колишньої Югославської Республіки Македонія* і засуджують насильницькі дії екстремістів, а також вітають заходи з посилення безпеки кордонів.
- Візит до НАТО Якоба Келленбергера, президента Міжнародного комітету Червоного Хреста.
- 26 березня Генеральний секретар НАТО лорд Робертсон і Верховний представник Європейського Союзу Хав'єр Солана відвідують Скоп'є, де знову підтверджують свою підтримку уряду колишньої Югославської Республіки Македонія* і закликають його бути стриманим у реакції на існуючий конфлікт.
- 28 березня Засідання Постійної спільної ради НАТО - Росія. Посли обговорюють ситуацію на Балканах та співпрацю між НАТО і Росією в рамках КФОР. Вони вітають зусилля міжнародного співтовариства щодо запобігання ескалації етнічного напруження в регіоні.

29 березня

Заява Генерального секретаря НАТО щодо засудження мінометного обстрілу поблизу Крівеніка в Косові, під час якого загинули і були поранені цивільні особи.